108STE JAARGANG — NO.: 22 ZATERDAG 26 JANUARI 1991

AMIGOE

Preke

Pia-pia nemen vrouwen het over op Curacao!!

WEER DODEN IN ISRAËL

VS: Irak milieuterrorist

Olie in de Golf

RIYAD/TEL AVIV/NEW YORK - Vrijdagavond en rdagochtend vroeg vielen er bij Scud-aanvallen srael en Saudi-Arabie naast talrijke gewonden doden. In beide landen een. De Iraakse raketten tten een enorme ravage aan. De aanwezigheid van iot-raketten konden de aanvallen niet voorkomen. New York besloot de Veiligheidsraad van de nigde Naties zaterdagochtend na kort intern ad het nemen van een besluit over een openbaar t over de Golfoorlog uit te stellen tot maandagd. De zitting was aangevraagd door raadslid en met steun van Algerije, Libie, Marokko, Maurie en Sudan omdat deze landen een oproep willen en tijdelijk staakt het vuren om nieuwe diplomae initiatieven een kans te geven. De meerderheid de vijftien raadsleden, VS, Groot-Brittannie zowel SU voorop, is er echter tegen zo'n initiatief op dit ent en ziet ook de noodzaak van een openbaar t niet in. "Er moet eerst een aanwijzing zijn dat zich uit Kuwayt wil terugtrekken, zei de Sovjetassadeur bij de VN, Joeli Voronzov.

Riayd en Dhahran in i Arabie werd vanen opnieuw scud-alarm en nadat vrijdagavond ad een dode door een anval op dat land was en. Getuigen in an zeiden zaterdagoch zeven explosies te n gehoord, waarvan er drie leken op die van iot-raketten. Volgens ren werden er zeker vijf iot-raketten afgevuurd. agen dat er zeker één -raket werd onderschept ok hoe de resten ervan beneden vielen.

EERSTE

Riyad was vrijdagavond n Scud-raket afgevuurd. ens de eerste berichten n er zeker een dode en ig gewonden. De losie vond plaats op nge hoogte boven een en werd kennelijk veraakt door een Patriott die het Iraakse projecdaar onderschepte. Het uw stortte in. De dode de eerste die in Saudibie viel als gevolg van de akse aanvallen met Scudetten op dit land. In Israel vielen vrijdagnd door nieuwe Scudvallen een dode en 69 onden, van wie zes ern. Voor Israel was het de de dode door Scud-aanlen. De eerste drie vielen gevolge van hartaanlen op het moment van de losie. Irak vuurde ditl zeven Scudraketten af Israel.

TERUGHOUDEND

e VS en Groot-Brittannie bben de vijfde Iraakse aanl op Israel direct in herpe bewoordingen verdeeld. "Het toont eens eer aan dat wij te maken bben met een regime dat eid is alle vormen van reur in te zetten tegen chuldigen om zijn doel te reiken", zo verklaarde ordvoerster Margaret Tutiler van het Amerikaanse inisterie van Buitenlandse aken. Beide regeringen bben Israel opnieuw opgepen terughoudend te reaen.

Tutwiler kondigde ook aan t de VS meer Patriotheden in zullen zetten Israel tegen aanvallen te schermen. "Deze Patriotheden zullen uit Europa men en een Amerikaanse manning hebben", aldus utwiler.

De Israelische legerleider an Shomron liet weten dat ok deze raketaanval niet tot een militaire vergeldingsctie zal leiden. "Zolang het huisfront nog de kracht heeft om weerstand te bieden, veroorlooft ons dat flexibiliteit op politiek gebied", zei hij. In tegenstelling tot vro(, re oorlogen staat Israel "deze keer niet alleen", zei Shomron. "Wij hebben belangen op lange termijn en het publiek **begrijpt dat dilemma blijkbaar**".

Legerwoordvoerder Nachman Shai voegde daaraan toe: "In onze overtuiging gaan de Amerikanen deze oorlog uiteindelijk winnen en wij moeten hen daarvoor de kans geven".

WRAAK

Irak vuurde de raketten af aan het begin van de joodse sabbath en op het hoogtepunt van de vrijdagavondspits in Israel. De inwoners van Israel kregen het advies hun gasmaskers op te zetten en zich naar de afgesloten ruimtes te begeven. Veertig minuten nadat het luchtalarm begon te loeien werd in heel Israel het gasalarm weer opgeheven.

Shai vertelde dat vanuit west-Irak zeven Scudraketten met conventionele lading werden afgeschoten naar Tel Aviv en Haifa. Verschillende raketten zijn geraakt of beschadigd door Amerikaanse Patriot-antiraketraketten. Eerder was gemeld dat alle Scudraketten onderschept waren. In Haifa zijn voorzover bekend geen gewonden gevallen.

In Tel Aviv richtten brokstukken van de raketten aanzienlijke schade aan. In een huis dat door raketdelen getroffen werd kwam een man om het leven. Twee huizen werden vrijwel geheel verwoest door brokstukken. In een straat van Tel Aviv stonden verschillende auto's in brand. De legerradio riep de Israeli's op binnen te blijven om de reddingsploegen ruimte te geven hun werk te doen.

Radio Baghdad meldde dat Irak met de aanvallen op Israel wil laten zien hoe groot de Arabische macht werkelijk is. Irak wil hiermee "het bloed van het volk van Palestina wreken dat door de olie-regimes werd achtergelaten en het hoofd moest bieden aan bitterheid". Baghdad beschouwt Israel als de hoeksteen van president George Bush' agressie tegen "de bevolking van irak en de Arabische wereld", aldus de radiozender in een redactioneel commentaar.

BRAND

VS-president George Bush en de in ballingschap levende regering van Kuwayt beschuldigden Irak ervan de enorme olievlek in de Golf te veroorzaken doordat het de afsluiters heeft opengezet van olieinstallaties in het bezette Kuwayt om marine-operaties en een landing in het gebied te verhinderen. Volgens deskundigen kan de olielaag eenvoudig in brand worden gestoken met fosforbommen en brandt zij dan dagenlang.

Maar Irak zei in een brief aan de Verenigde Naties dat de olievervuiling veroorzaakt is door de VS. Amerikaanse gevechtsvliegtuigen bombardeerden jongstleden dinsdag twee Iraakse olietankers waardoor een "reusachtige olievlek" ontstond die waarschijnlijk ernstige schade aan het milieu zal toebrengen. "Het is niet de eerste keer dat de VS het milieu aantasten en mens en dier blootstellen aan ernstig gevaar door kernproeven en het storten van kernafval en andere giftige **chemische stoffen**", aldus de brief.

ZIEKELIJK

Bush zei tegenover verslaggevers dat het moedwillig lozen van olie wederom het "ziekelijke" gedrag toont van Saddam Husayn. Het ministerie van Defensie in Washington sprak van "milieuterrorisme". Volgens Washington is er al veel meer olie in het water van de Golf terecht gekomen dan tijdens het incident met de tanker Exxon Valdez in 1989 in Alaska. Volgens Bush dient de olielozing geen enkel militair doel en is het "een laatste ademtocht" van Saddam. "Hij (Saddam) is er duidelijk op uit de wereld schade te berokkenen".

Kuwayt beloofde vrijdag een bijdrage van 13,5 miljard dollar voor de eerste drie maanden van 1991. De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, James Baker, zei verheugd te zijn over het aanbod, dat de Kuwaytse ambassadeur in de VS zelf overigens "klein en onbetekenend" noemde in verhouding tot de menselijke offers van Kuwayts vrienden.

BOMBARDEMENTEN

De geallieerde luchtaanvallen op Iraakse doelen gingen ook op de negende dag van de oorlog onverminderd door. Een Amerikaanse legerwoordvoerder zei dat A-6 aanvalsjagers van de marine een Iraakse marinebasis hebben aangevallen en vier Iraakse schepen in brand hebben geschoten. **Franse** Jaguar-gevechtsvliegtuigen voerden vrijdag een tweede aanval uit op Irak nadat Frankrijk zich eerder had beperkt tot Iraakse doelen in Kuwayt. Ook hier bestookten de Fransen opnieuw Iraakse troepen. De Iraki's hebben naar verluidt nieuwe verdedigingsposities ingenomen aan het front in Kuwayt en hun stellingen aan de Saudische grens verder versterkt.

Vertegenwoordigers van Iraakse Kurdische verzetsstijders zeiden vrijdag in Londen dat de helft van de Iraakse militaire installaties zijn vernietigd en dat tienduizend man van de Iraakse troepen zijn gedood door de zware geallieerde bombardementen. De Kurdische Democratische partij (KDP), die al tientallen jaren oorlog voert tegen Saddam Husayn, zei informatie te hebben ontvangen uit Irak waaruit blijkt dat er grote gaten zijn gevallen in de Iraakse gelederen, maar dat het leger het land nog wel onder controle heeft.

De meeste doden zouden rond de zuidelijke havenstad Al-Basrah zijn gevallen dat al dagenlang het doelwit is van de geallieerde luchtmacht die dagelijks de Iraakse elitetroepen bestookt. De KDP zei zich te baseren op ooggetuigen en medisch personeel van ziekenhuizen. Volgens de KDP hebben de geallieerde bommenwerpers ook elektriciteitscentrales geraakt bij de Kurdische steden Mosul en Kirkuk in het noorden van het land. De waterkrachtcentrale bij de Saddam dam ten noorden van Mosul en de centrale bij Debis zouden zijn vernield.

Dode bij aanslag in Italie

ROME - In een discotheek in de Middenitaliaanse stad Arezzo zijn vrijdagavond laat door een explosie in de toiletten een dode gevallen, een 27-jarige vrouw, en zeker vijftig gewonden, van wie velen ernstig. De oorzaak van de ontploffing was niet direct bekend, maar aangenomen werd dat het een aanslag betrof.

TI: verlies in chipssector

DALLAS - De Amerikaanse elektronicaproducent Texas Instruments heeft in 1990 een verlies geleden onder meer door de slechte resultaten bij de chipdivisie. Vorig jaar noteerde Texas Instruments een verlies van 39 miljoen dollar tegenover een winst van 292 miljoen dollar in 1989. Dit heeft Texas Instruments vrijdag bekendgemaakt. De omzet in 1990 stagneerde op 6,56 miljard dollar tegenover een omzet van 6,52 miljard dollar het jaar ervoor.

Een kroon voor de 'reina'

■WILLEMSTAD —Een kroon voor de nieuwe tumbakoningin van Curaçao Elia Isenia. Het was ongeveer half 4 vanochtend toen gezaghebber Elmer Wilsoe - wederom vermomd met hoed - haar kroonde (foto). Elia, de eerste vrouw in de carnavalstumba-geschiedenis die dit 'mannenfestival' wint, was dolgelukkig toen ze hoorde dat haar 'Pia pia' (stapvoets) de winnende tumba was geworden.

Wall Street sluit week positief af

NEW YORK - Op de laatste beursdag van de week heeft Wall Street het moeten doen met sterk schommelende aandelenkoersen. De Dow Jones-index van de dertig grootste industriele fondsen sloot de dag af op 2659,41 punten, hetgeen 16,34 punten hoger was dan op donderdag.

De omzet bedroeg 191 miljoen aandelen na 223 miljoen op de voorgaande dag. Van de verhandelde fondsen waren er 955 hoger en 576 lager. De bekendmaking dat de Amerikaanse economie in het vierde kwartaal van 1990 is geslonken liet de handel tamelijk koud, vooral omdat de vermindering van het Bruto Nationaal product kleiner was dan was verwacht. De winst van twintig punten op een gegeven ogenblik sloeg om in een klein verlies toen bekend werd dat Irak weer raketten op Israel had afgevuurd. De koersen wisten zich uiteindelijk weer goed te herstellen.

De Amsterdamse effectenbeurs heeft de week afgesloten in een typische vrijdagstemming. Hoewel de koersen over de volle breedte verder omhoog gingen werd er weinig gehandeld. De stemmingsindex eindigde op 79,7. Dat is 0,7 punt boven het slot van donderdag, terwijl de koersindex algemeen er 1,6 punt bij kreeg op 166,7.

Iman van Jaffa vermoord

JERUZALEM - De iman van de grote moskee van Jaffa, een plaats bij Tel Aviv, en zijn broer zijn vrijdag vermoord bij een aanslag door onbekende gemaskerde mannen. Dit is vernomen van Israelische politiebron.

De geestelijke leider en zijn broer liepen vrijdag na het traditionele wekelijkse gebed in een straat in Jaffa toen vanuit een auto met automatische wapens het vuur op hen werd geopend. Ze waren op slag dood, zo verluidt. De politie heeft drie verdachten gearresteerd.

SEOUL - De buitenlandse investeringen in Zuid-Korea zijn vorig jaar met ruim 26 procent verminderd van 1,09 miljard dollar tot 803 miljoen dollar, zo blijkt uit een rapport van het ministerie van Financien. Volgens een functionaris van het ministerie zal het dit jaar verder bergafwaarts gaan. Investeerders verleggen hun activiteiten wegens de sterke stijging van de loonkosten naar elders.

Door Garcia Marquez:

Kissinger wil voetbal-boek

CARACAS - Henry Kissinger heeft nobelprijswinnaar Gabriel Garcia Marquez gevraagd een filmscenario te schrijven.

Het onderwerp is voetbal. De film moet de sport in de Verenigde Staten populair maken.

Kissinger, de vroegere minster van buitenlandse zaken van de Verenigde Staten, ijvert al jaren voor de ontwikkeling van deze in zijn land onderontwikkelde tak van sport. De film moet de Amerikanen warm maken voor het WK-toernooi, waarvan de eindronde van 1994 in hun land wordt gehouden.

Kissinger deed het verzoek aan Marquez tijdens een bezoek aan de Venezolaanse hoofdstad Caracas. De Columbiaanse schrijver heeft onder veel meer een boek over wielrennen op zijn naam staan.

Iraakse vluchtelingen in Turkije:

Raketten met C-lading al klaar

HAKKARI - Volgens in Turkije aangekomen Iraakse vluchtelingen staan er een paar honderd raketten met chemische lading klaar om afgevuurd te worden.

Zo zouden in de stad Arbi zo'n tweehonderd raketten met een chemische lading gereed staan in ondergrondse bunkers, vertelt een pas gevluchte Iraakse militair. Hij was chauffeur in het Iraakse leger en heeft zelf meegewerkt aan de transporten. Ook staan in Arbi volgens hem veel gevechtsvliegtuigen klaar. Ook andere vluchtelingen bevestigen dat Irak de nodige troepen heeft samengetrokken langs de grens met Turkije.

De Turkse regering heeft een aantal vluchtelingenkampen ingericht om de paar honderd Irakezen, die sinds het begin van de Golfcrisis de grens zijn overgestoken, op te vangen.

CUBA en CHINA hebben een handelsovereenkomst gesloten voor een periode van vijf jaar. Het zou vooral gaan om afspraken over de Cubaanse uitvoer van suiker naar China. De Chinezen zouden op hun beurt machines, fietsen en ventilatoren aan het eiland gaan leveren tegen gunstige condities.

Sovjet-topman:

Terugkeer Koude oorlog is mogelijk

MOSKOU - "Een terugkeer naar de Koude oorlog is mogelijk". Dit heeft de woordvoerder van het Sovjet-ministerie van Buitenlandse zaken (BZ) Vitali Tsjoerkin vrijdag in Moskou verklaard.

Hij antwoordde in het Engels op vragen van journalisten, maar voegde er wel snel aan toe op persoonlijke titel te spreken en dat het niet ging om het officiele Sovjet-standpunt. "Een overhaaste reactie op de evenementen die zich konden en zich nog steeds kunnen voordoen in de Sovjetunie kunnen de resultaten die wij met zoveel moeite in vijf jaar hebben bereikt in gevaar brengen", aldus Tsjoerkin.

"Geweld lokt geweld uit"
Bisschoppen doen oproep tot vrede

WILLEMSTAD — De RK-bisschoppen van het Caribisch gebied doen een oproep om te werken aan vrede. Met die boodschap is de bisschop van Willemstad Wim M. Ellis teruggekomen van een bijeenkomst in de republiek Trinidad en Tobago. De bisschoppen uit het Caribisch gebied werden daar geconfronteerd met het uitbreken van de Golf-oorlog. Ze hebben zich daarop geschaard achter de boodschap van Paus Johannus Paulus II.

De Paus schreef recentelijk in een brief aan president Bush dat "het onwaarschijnlijk is dat de oorlog een oplossing zal brengen voor de internationale problemen." Ook Saddam Hussein kreeg een brief van dezelfde strekking. De Paus waarschuwt dat geweld nieuw geweld zal uitlokken, een stelling die door de Caribische bisschoppen wordt onderschreven. Zij roepen daarom op om het voorbeeld van Christus te volgen en samen te werken aan de vrede.

EENHEID

Een essentieel ingrediënt voor vrede is eenheid, zo stellen de bisschoppen. Daarom doen zij zowel aan de leiders van landen als aan de volkeren de oproep om eenheid en samenwerking na te streven.

Rechtvaardigheid is een ander punt waarop de bisschoppen zich hebben bezonnen, want zo luidt hun conclusie: er bestaat geen vrede zonder rechtvaardigheid. Dit jaar wordt in de RK-kerk gevierd dat honderd jaar geleden door Paus Leo XIII in een eerste sociale 'encycliek' werd opgeroepen tot rechtvaardigheid voor de arbeiders.

Tijdens de bijeenkomst is stilgestaan bij de mensen die 'sociaal tussen wal en schip vallen; de armen en zij die het slachtoffer zijn van het 'sociale kwaad', zoals AIDS-patiënten en drugsverslaafden.

Er werd gerefereerd aan het probleem van internationale schulden en drugshandel. De schulden worden steeds groter door de hoge rentepercentages die er bij inbegrepen zijn.

Terugbetaling van de schuld betekent opoffering van het welzijn en zelfs levens van mensen aan materiële belangen en de strenge voorwaarden die het Inter Monetaire Fonds stelt, veroorzaken groot lijden, aldus de bisschoppen. Ook hier stellen zij zich op achter de oproep van de Paus om de internationale financiële en commerciële structuur te herzien.

Ten slotte hebben de bisschoppen zich gebogen over de nieuwe generatie. Omdat jongeren een groot deel uitmaken van de jonge kerken gaat een groot deel van de pastorale zorg uit naar hen. Zij zullen een belangrijke rol spelen in de nieuwe evangelisatie.

In 1992 is het vijfhonderd jaar geleden dat het evangelie is verspreid naar de Nieuwe Wereld. Om die reden heeft de Paus dit decennium geïnitieerd als het decennium van de Nieuwe Evangelisatie ter voorbereiding op de 21ste eeuw.

■ *Minister van Justitie Ivo Knoppel legde gisteren de eerste steen voor het opvangscentrum voor drugsverslaafden en daklozen. Het centrum komt op Groot Sint Joris en heeft een geweldig uitzicht over de de oostelijke kant van het eiland. Bij de steenlegging waren vele belangrijke mensen aanwezig. Premier Maria Liberia-Peters hield een toespraak. Gouverneur Jaime Saleh was er ook. Verder waren er veschillende afgevaardigden van Curaçaose politieke partijen en kwamen politici van andere eilanden over om de steenlegging bij te wonen.*

"Eerlijkheid staat voorop"
Sabaanse W.I.P.M. voert sobere campagne

WILLEMSTAD/THE BOTTOM — De Sabaanse Christen Democratische Partij W.I.P.M. is vastbeloten om de komende verkiezingen op 12 april te winnen. De partij wil daartoe geen dure intensieve campagne gaan voeren. Zij ziet meer in eerlijkheid en openheid ten opzichte van haar kiezers. De leider van de W.I.P.M. Will Johnson laat in een persbericht weten grote plannen te hebben voor Saba. "Onze campagne is sober. De kosten van een intensieve verkiezingscampagne zijn hoog. Je trekt bij dure campagnes mensen aan die bijdragen, maar daarna iets van het geld willen terugzien en in overheidsdienst willen", zegt Johnson. De partij gaat jonge opgeleide mensen voorbereiden, zodat die 'de administratie na deze bestuurs periode kunnen overnemen'. Verder zal de W.I.P.M. te goeder trouw omgaan met investeerders en de privésector om 'de Sabanen minder afhankelijk te maken van de overheid'.

W.I.P.M. brengt in het bericht aan de media de drie leidende kandidaten voor de komende verkiezingen naar buiten. Dat zijn Will Johnson, Roy Smith en Steve Hassell. Deze laatste twee worden gepresenteerd als kandidaten voor de functie van gedeputeerde. De overige lijsttrekkers worden later bekendgemaakt. De partij zal nauw samenwerken met het Bestuurs College om een permanente oplossing te vinden voor het Solidariteits Fonds. Verder wil partijleider Johnson dat de kwestie van Saba en het constitutionele probleem van de Antillen en Nederland goed besproken wordt.

Will Johnson, die tevens Statenlid is, waarschuwt de bevolking en overheid voor mensen die zichzelf politici noemen en dit vak niet serieus nemen. "Er zijn allerlei soorten grappenmakers, die zich presenteren als potentiële politieke leiders. Saba zou er goed aan doen om deze individuen te controleren. Kijken wat voor werk ze doen, hun betrokkenheid met de bevolking checken en hun vrijgevigheid controleren."

Sabanen kunnen op 25 februari de lijsten ondersteunen. W.I.P.M. vraagt de bevolking dat te doen en wil ze het nut van stemmen duidelijk maken. "Verkoop je stem niet aan politici. Zodat de politicus na de verkiezingen niet kan zeggen: 'Ik kocht je stem, dus ik kan je verder niet helpen'. Laat je niet voor de gek houden en stem zelf, volgens je eigen geweten. Stem op mensen die door hard te werken en goed te zijn voor hun familie, bewezen hebben dat ze hoge ambities hebben."

■ *WILLEMSTAD — De bisschoppen van het Caribisch gebied, bijeen in Trinidad. In het midden de president van Trinidad. Geheel rechts staat de bisschop van Willemstad, Mgr Wim Ellis.*

ALM-tickets naar VS en Suriname 7% duurder

WILLEMSTAD — De vliegtarieven van de A.L.M. naar Verenigde Staten gaan waarschijnlijk met minstens zeven procent omhoog. De A.L.M. is daarover momenteel in onderhandeling met de Amerikaanse autoriteiten. Een ticket naar Paramaribo gaat per 31 januari zeven procent meer kosten. De vele malen duurder geworden vliegtuigbrandstof is de reden voor de tariefsverhoging.

De officiële woordvoerder van de A.L.M., Isa Henriquez, kon nog weinig zeggen over de besprekingen tussen de nationale luchtvaartmaatschappij en de Amerikaanse Federal Aviation Authority. F.A.A. Henriquez kon alleen bevestigen dat er onderhandeld wordt en dat de A.L.M. naar minstens zeven procent verhoging streeft.

De vliegmaatschappij verliest veel geld door de enorm gestegen olieprijzen. Isa Henriquez: "De brandstof is, vergeleken met vóór 2 augustus, tachtig procent duurder geworden. Dat is een enorme schade. Niet alleen voor ons, maar voor alle luchtvaartmaatschappijen over de hele wereld."

De prijsverhoging van route Curaçao-Paramaribo een onderdeel van de totale tariefsaanpassingen van het Caribisch gebied. Binnen de Nederlandse Antillen gingen de prijzen van tickets in december al omhoog. Begin januari volgden de andere tarieven buiten de Antillen.

De lokale overheid moet altijd eerst toestemming krijgen van het land waarop gevlogen wordt om de tarieven te kunnen veranderen. Onlangs sloten de Antilliaanse en Surinaamse autoriteiten een overeenkomst om de reis tussen deze twee landen duurder te maken.

Hetze verre van rond
Sonia Berkemeyer wint 'dak'-kortgeding

WILLEMSTAD — Sonia Berkemeyer, mede eigenaresse van de Caribbean International Production Network N.V (CIPN), werd gisteren door rechter Numann als de ware eigenaresse van het dak en de licht-installaties die tijdens het Tumbafestival in Cuaraço festival Center werden gebruikt, uitgewezen. Rechter Numann verbood met onmiddellijke ingang de Amerikaan, Gregg Katt, eigenaar van het bedrijf 'Technical Production International' (TPI) om zonder toestemming van de CIPN de installaties te gebruiken, zulks op verbeurte van een dwangsom van 100.000 gulden voor elke overtreding van het verbod.

De eiseres, Sonia Berkemeyer, spande een rechtszaak aan tegen de TPI nadat Gregg Katt als eigenaar van de installaties optrad. Het feit dat de organisatoren van het Tumba-festival, Asosiashon di Musiko, de installaties bij Katt, in plaats van bij Berkemeyer, gingen huren, deed de emmer overlopen, aldus Berkemeyer.

Naar de Amigoe heeft vernomen, werd gisteren na de uitspraak beslag op de installaties gelegd. Het beslag werd door het bedrijf die het dak en de licht-installaties verscheepte, gelegd. Naar vernomen werd de verscheping nooit betaald.

Gisteravond werden de lichten op het podium om nog onbekende redenen door Berkemeyer verwijderd. De Asosiashon di Musiko moest nieuwe lichten laten aanbrengen. Dat had tot gevolg dat het programma iets later begon.

De Asosiashon, naar de Amigoe heeft vernomen, zal aanstaande maandag met Berkemeyer aan tafel gaan om over de huurprijs van de installaties te onderhandelen. Zoals bekend heeft Berkemeyer een som van 15.000 dollar geëist. Dit bedrag ligt een beetje aan de hoge kant, aldus de Asosiashon.

Europese Commissie zit in de weg
Brussel wil Antillen niet op de EG-markt

BRUSSEL/WILLEMSTAD — Vrijheid van vestiging, vrijheid van dienstverlening en vrijheid van kapitaalbewegingen zijn de eisen die de Antillen stellen aan het nieuwe associatieverdrag voor 1992 dat momenteel op de agenda staat van EG-Ministerraad. Zolang deze rechten, die een vrij onderling handelsverkeer mogelijk maken, niet worden veilig gesteld dreigen de Antillen niet mee te werken aan het verdrag. Tot deze bevinding komt Het Financieele Dagblad in een commentaar op de perikelen die de Antillen ondervinden bij hun pogingen de Europese Gemeenschap volwaardig binnen te treden.

In Brussel vecht ambassaderaad dr R.S.J. Martha al ruim een jaar voor de onbelemmerde toegang van de Antillen tot de Europese EEG-markt. Hij baseert zich hierbij op historische rechten die uit het EEG-Verdrag af te leiden zijn. De Europese commissie voelt niet veel voor een uitzonderings positie van de Antillen. Ze houdt vast aan de gegroeide praktijk, die aan de Antillen niet veel meer rechten toekent dan aan de 66 voormalige koloniën van EG-lidstaten. Jacques Delors, voorzitter van de Europese Commissie, had dit najaar al laten weten ruimschoots rekening te hebben gehouden met het streven naar een voorkeurstatus voor de Antillen. Willemstad neemt hiermee geen genoegen en meent dat de EG zich juist steeds verder verwijdert van de doelstellingen in het EEG-verdrag. De Antillen baseren zich daarbij op artikel 132 van dit verdrag, dat zegt dat de lidstaten de regels die zij in het EEG-verdrag met elkaar zijn aangegaan ook moeten toepassen in hun handelsverkeer met de landen en gebieden, cq. de koninkrijkspartners. Belangrijk is ook dat daarin de vrijheid van vestiging van onderdanen op voet van non-discriminatie is voorgeschreven.

LUCRATIEF

Oud-premier Miguel Pourrier, die de adviescommissie leidde, was al snel tot de conclusie gekomen dat de Antillen volgens het EEG-Verdrag veel meer rechten hebben dan hen in het associatiebesluit worden toegekend. Hij wees op de gunstige financiële gevolgen voor de Antillen van het verdrag. Zo zou een op de Antillen gevestigde bankinstelling onbelemmerd zaken kunnen doen in de hele EEG. Gezien het gunstige fiscale klimaat op de Antillen kan dat lucratief zijn. Bovendien zouden Amerikaanse banken dichtbij huis een voet tussen de EG-deur kunnen hebben. Dit fiscaal aantrekkelijke vooruitzicht heeft Willemstad ertoe aangezet om in een nieuw associatiebesluit de historische rechten te verdedigen.

SCEPTISCH

Maar behalve ambassaderaad Martha is niemand in Brussel er al van overtuigd dat de Antillen gelijk hebben met hun claim. Den Haag is ook sceptisch, maar heeft zich inmiddels aarzelend over de streep laten trekken. Minister Hirsch Ballin gaf te kennen dat de Antillen in een nieuw associatiebesluit meer rechten moeten krijgen dan nu is voorzien. De stand van zaken tot nu toe is dat de werkgroep van de EG-Ministerraad een lichte versoepeling van het vrije verkeer van goederen tussen de Antillen en de EG-lidstaten voorstaat. Verder krijgen Antilliaanse bedrijven toegang tot de euroinfocenters, die onlangs zijn opgericht. Dit is een te mager uitgangspunt voor Willemstad. De Antilliaanse regering is ervan overtuigd in haar recht te staan en wil dat erkend zien in het associatieverdrag. Dr Martha sluit niet uit dat het Europese Hof van Justitie zich erover zal moeten uitspreken. Hij voorziet een gunstige uitspraak van het Hof. Mocht hij gelijk hebben dan zal de Antillen-route naar de EG-markt eindelijk geëffend zijn.

Supermarkten: Geen prijsverhoging

WILLEMSTAD — De supermarkten van Curacao hebben niets met de prijs verhoging van (geimporteerde) melk te maken. Dit verklaart de Supermarket Vereniging van Curaçao (Suvecu) in een persbericht. Volgens de vereniging hebben de lokale supermarkten op geen enkele manier achter gehouden. De vereniging uitte zich ook tegen de door de regering afgekondigde prijsstop.

Het feit dat de prijzen van geimporteerde melk de laatste dagen sterk omhoog zijn gegaan is te danken aan de veranderingen aangebracht in het marktprotectiebeleid van de minister van handel, industrie en werkgelegenheid.

De lokale supermarkets hebben hun waar niet achter gehouden, aldus de vereniging. Weliswaar zijn een aantal produkten door het hamsteren uit voorraad geraakt. Het achter houden van voorraad om zodoende een kunstmatige schaarste te creëren werkt averechts, aldus de supermarket-houders. Op Curaçao bestaat teveel concurrentie.

In een open economie zoals die van Curaçao, is een prijsstop niet logisch. In principe heeft de Suveco niets tegen een prijsstop, zolang de prijzen niet door de importeurs verhoogd worden. Suveco is van oordeel dat de overheid op de eerste plaats de importeurs moet controleren.

Het is ook onbegrijpbaar dat de overheid kort voor het afkondigen van een prijsstop de tarieven van water en elektricitiet met 20% verhoogd heeft. De lokale supermarkets, aldus de vereniging, geven 25 á 30% van hun omzet uit aan energie.

Suveco betreurt het feit dat zij, ondanks de inspanningen van de supermarkethouders om de consument tegemoet te komen, toch kritiek krijgen.

Chef de clinique pediatrie

WILLEMSTAD — De heer H.D. Veenhuis zal met ingang van 1 februari de functie van chef de clinique op de afdeling Pediatrie gaan vervullen in het Sint Elisabeth Hospitaal. Hij is aangesteld in het kader van het Nederlands technisch hulpprogramma en zal tot en met 31 januari 1994 op Curaçao gaan werken indien nodig. Momenteel is Veenhuis in tijdelijke dienst bij de Rijksuniversiteit in Groningen als medisch specialist voor de kindergeneeskunde.

Open house landhuis Brievengat

WILLEMSTAD —Morgen is er weer open house bij landhuis Brievengat. Bezoekers kunnen van 10 tot 3 uur terecht in en rondom het landhuis, waar om 12 uur een folkloristische groep optreedt. Er zullen allerlei hapjes te koop zijn, zowel Indische als Curacaose lekkernijen. Verder zijn er ook handenarbeid-artikelen te koop. Toegang is vrij.

James Schrils:

Curaçaose democratie is verre van ideaal

WILLEMSTAD — 'Al jarenlang maakte ik mij zorgen over de manier hoe op Curaçao politiek bedreven werd. Ik raakte ervan overtuigd dat ons politiek gedrag en onze denkwijzen ons veel kwaad berokkenen en dat als wij op deze manier doorgaan, dit mede zou kunnen leiden tot de ineenstorting van onze democratie', zegt James Schrils in de inleiding van zijn onlangs verschenen boek 'Een democratie in gevaar. Een verslag van de situatie op Curaçao tot 1987'.

Schrils wordt in de Internationale Spectator 'een geëngageerd schrijver' genoemd. De op Curaçao werkzame geschiedenisleraar geeft in drie grote hoofdstukken die politiek en staatsinrichting, sociaal-economische ontwikkeling en politieke cultuur tot onderwerp hebben, aan hoe hij tot de slotsom van een mogelijke ineenstorting komt. De bevolking van Curaçao is arm c.q. voelt zich arm en verwacht van de politiek een individuele verbetering van zijn materiële toestand. Politici die zich moeite getroosten individuen daadwerkelijk te helpen zijn verzekerd van hun machtspositie en kunnen zich ethisch gezien minder frisse praktijken veroorloven. Deze gang van zaken blokkeert een zakelijke manier van politiek bedrijven. Schrils spreekt zelfs van een vicieuze cirkel: individuen en maatschappelijke groeperingen zijn slachtoffer van een politiek systeem dat door henzelf in stand wordt gehouden.

TRADITIE

Het boek van Schrils lijkt te zijn geschreven in de traditie van Harry Hoetinks 'Het patroon van de oude Curaçaose samenleving' (1958) en René Römers 'Un pueblo na caminda'(1977). Bij Hoetink staat de sociale gelaagdheid van de Curaçaose maatschappij als produkt van de rassenverhoudingen centraal en bij Römer het groeiend bewustzijn van de lagere klassen. Van het optimisme van vooral de laatste auteur is bij Schrils weinig aan te treffen, immers 'de democratie is in gevaar'.

STATUS APARTE

Wat zijn ideeën over de staatkundige toekomst aangaat pleit de geschiedenisleraar voor een status aparte voor Curaçao. Dit oogpunt verantwoordt hij mede vanuit zijn beschrijving van de 'ideale democratie'. Bij een status aparte zouden in Curaçaose grondwet de sociale grondrechten worden opgenomen die Schrils belangrijk acht voor een democratie die de ideale enigszins benadert. Om de invloed van de (patronage)politiek op de personele invulling van het ambtenarenapparaat te verkleinen suggereert hij de inschakeling van onafhankelijke commissies. Of Schrils suggesties Curaçao inderdaad dichter bij het (Westerse) zakelijke politieke systeem zouden brengen en verder af van de (Latijns-Amerikaanse) patronagestructuur is moeilijk aan te tonen. Nog afgezien van het feit of het mogelijk is op een klein, besloten eiland.

J.M.R. Schrils: Een democratie in gevaar. Een verslag van de situatie op Curaçao tot 1987. Assen/Maastricht: Van Gorcum, 1990 ISBN 90 232 2527 9

Kamerleden in Concordiastraat

■WILLEMSTAD — De leden van de Nederlandse Eerste en Tweede Kamer, die enkele dagen op Curaçao verbleven, hebben een bezoek gebracht aan het Bestuurs College van Curaçao. Ze waren vergezeld van enige Antilliaanse collega's.

Woordvoerder daagt ex-leider uit

Rozendal: "Diaz is een grote leugenaar"

WILLEMSTAD — 'Agustin Diaz is een grote leugenaar'. Dit verklaarde de woordvoerder van de Democratische Partij (DP), Frank Rozendal, in een reactie op verklaringen van de ex-partijleider in de Amigoe. Volgens Rozendal heeft hij nooit erop gestaan om als minister te worden aangesteld. 'Ik werd door de leden van het partijbestuur voorgedragen', aldus een zeer ontstelde Rozendal.

Rozendal reageerde op een bericht van de Amigoe van 25 januari, waarin de ex-partijleider, Agustin Diaz, hem fel bekritiseerde. Rozendal zou tijdens het radioprogramma van de DP hebben verklaard dat Diaz nooit onmisbaar voor de partij was. Volgens de woordvoerder moet Diaz, die door het volk totaal werd verworpen, in het openbaar komen en verklaren dat hij van plan is een andere partij te gaan oprichten.

Het een en ander ontlokte een felle tegenreactie van ex-partijleider, Diaz, die verklaarde zeer verrast te zijn dat juist Rozendal het was die zich over onmisbaarheid heeft uitgelaten. Volgens Diaz was Rozendal het die erop heeft gestaan 'coute que coute' minister te moeten worden.

Volgens de woordvoerder Rozendal is dat een grote leugen. 'Het bestuur van de DP heeft mij nooit als minister willen vervangen. Ik werd door het bestuur als kandidaat voor ministerschap voorgedragen', aldus Rozendal, die eraan toevoegde dat 'mischien Diaz toentertijd een andere kandidaat op het oog had, maar die niet door de overige bestuursleden gesteund werd.

Er bestaan volgens Rozendal notulen die het een en ander kunnen bewijzen. De leden van het toenmalige bestuur zijn allemaal in leven. Zij kunnen alles beamen.

Rozendal heeft Diaz nooit gewaarschuwd voor vermeende groepsvorming door de DP-leden Raymond Bentoera en Leslie Navarro. Dat is ook een grote leugen, aldus Rozendal. Hij daagde Diaz uit om naar de rechter te stappen indien hij anders beweert.

Lastig familiebezoek

WILLEMSTAD —Familieperikelen waren de aanleiding voor een politiepatrouille om gistermorgen polshoogte te gaan nemen. Een 32-jarige man had geprobeerd binnen te komen in het huis van zijn zuster aan de Jan Noorduynweg. De broer, tevens inbreker, is meegenomen naar het recherchebureau. Zijn zuster had al eerder geklaagd over haar vrijpostig familielid.

Messetrekker

WILLEMSTAD —Om nog onbekende redenen werd de 52-jarige P.T. gisteren bedreigd met een mes. De 27-jarige messetrekker G.Th.A. kon weliswaar worden ingerekend door de politie, maar heeft de aanleiding voor zijn schrikaanjagend gedrag niet prijsgegeven.

RVD: KOOPPATROON BURGERS NORMAAL

Grootscheepse controle

Meeste zaken houden zich aan de prijsstop

WILLEMSTAD — Tijdens een grootscheepse controle in opdracht van het ministerie van Handel Industrie en Werkgelegenheid (HIW) is er slechts in tien gevallen een overtreding op de prijsstop opgespoord. Dit geldt voor supermarkten, toko's en groothandelszaken. Bij zaken in bouwmaterialen is geen enkele overtreding geconstateerd.

Minister Smits die de prijsstop per Ministeriële Beschikking afkondigde, is verheugd over het feit dat de burgers gehoor hebben gegeven aan de oproep van de Regering om niet tot paniek aankopen over te gaan in verband met de Golfcrisis. Bij afkondiging van de prijsstop zei de minister al controle te zullen uitoefenen op de naleving ervan.

Tegen de overtreders van de maatregel is onverwijld proces verbaal opgemaakt, zo meldt het persbericht van de Regerings Voorlichtings Dienst. In het bericht wordt aangekondigd dat de controles worden voortgezet en dat iedere overtreder onherroepelijk verbaliseerd wordt.

Uit het onderzoek van het Departement van Handel Industrie en Werkgelegenheid bij de verschiedene verkooppunten is gebleken dat het kooppatroon van de burgers weer normaal is. Er wordt niet gehamsterd, want de burgers hebben ingezien dat er geen enkele reden is om tot paniek aankopen over te gaan.

Het is duidelijk dat er geen schaarste is en er op korte termijn geen schaarste zal ontstaan.

Inderson ontmoet werkgroep warenwet

■WILLEMSTAD — Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne drs Stanley Inderson, had deze week een werkbespreking met de leden van de 'warenwet-werkgroep' die zich met de herziening beziqhouden van de Antilliaanse wetgeving op het gebied van waren. Bij die gelegenheid overhandigde de werkgroep een verslag van haar werkzaamheden aan de minister.

Het projekt 'warenwet voor de Nederlandse Antillen' onder leiding van Fundashon pa Konsumido (Consumenten stichting) is een samenwerking tussen deze stichting, het Centraal Bureau voor Juridische en Algemene Zaken, de Hygiënische Dienst van de GGD en de Nederlandse consumentenorganiastie Konsumenten Kontakt. Binnenkort wordt het lokale bedrijfsleven bij het projekt betrokken.

Het doel van het projekt is de bescherming van de gezondheid van de consument. De regering wil dit doel onder meer bereiken door de introductie van een stelsel van vergunningen teneinde de hygiënische omstandigheden bij de produktie en verhandeling van voedsel te bevorderen. Ook zal de nieuwe wet regels bevatten over kwaliteitsbewaking, waarbij voor lokale produkten een registratieplicht zal gelden alvorens voor verkoop aangeboden te kunnen worden.

Gemengde St Maartense commissie naar Europa

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — Een gemengde Frans-Antilliaanse commissie uit St Maarten vertrekt vandaag naar Europa waar in verschillende landen besprekingen gevoerd worden over het opzetten van een gezamenlijke afvalverwerkings-installatie. Antilliaanse delegatieleider is gezaghebber Ralph Richardson.

Politici van de Franse en Nederlandse kant zijn al geruime tijd bezig de Frans-Antilliaanse samenwerking uit te breiden. Het Bestuurscollege en de eilandsraadsleden komen periodiek bijeen met hun collega's aan de 'andere kant' om potentiële samenwerkingsgebieden te bespreken. Over verschillende punten werd al overeenstemming bereikt. De verwerking van afval is daar een van. Andere punten zijn immigratie, cultuur, drugs, water- en elekriciteitsvoorziening.

De delegatie die vandaag vertrekt bestaat verder, wat Nederlands St Maarten betreft, uit onder meer gedeputeerde Dennis Pantophlet, de waarnemend eilandssecretaris, Sarah Wescott-Williams. Namens de Fransen wordt de delegatie voorgezeten door burgemeester Albert Flemming.

De delegatie zal in Monaco de afvalverwerkingsfaciliteiten bezoeken en inlichtingen krijgen over de aanpak in dit toeristenoord bij uitstek. Hierna reist men door naar Brussel, waar besprekingen met de EEG op het programma staan. Waarschijnlijk zal het project met EEG-gelden bestemd voor Caribische regionale projecten gefinancierd worden. De Frans-Antilliaanse delegatie-leden zullen tot besluit ook naar Parijs gaan om daar nog afrondende besprekingen te voeren. Het is voor zover bekend de eertste keer dat op deze manier, in een commissie, wordt opgetreden door bestuurders van het eiland.

Op beide zijden van het eiland St Maarten wordt afval momenteel in landfills weggewerkt. Bestuurders in Philipsburg en Marigot willen daar eigenlijk vanaf stappen vandaar deze oriëntatiereis naar Europa voor het bekijken van praktische alternatieven.

Lezing prof Hoefnagels

WILLEMSTAD — Prof. Hoefnagels komt morgenochtend om elf uur over zijn novelle "De Vulkaan" en andere verhalen vertellen in de aula van de UNA aan de Jan Noorduynweg. Peter Hoefnagels komt al 24 jaar op Curaçao en is dus een goede bekende op het eiland. Hij spreekt ieder jaar in de serie Cola Debrotlezingen voor liefhebbers van goede verhalen.

Hij is een verteller. Zijn verhalen gaan over oorlog, vriendschap, het verlangen naar de verte, vrijheid en de botsing van culturen. Hij vertelt ook over een geheim dat iemand een leven lang bij zich draagt en dat gaandeweg onthuld wordt. Evenals de roman "De Vioolspeler" wordt een tijdspanne van meer dan veertig jaar overbrugd. Zo gaat dat ook in "De Vulkaan". Twee vrienden zien elkaar na veertig jaar weer. Een bruine vriend uit het Oosten en een blanke vriend uit het Westen. De bruine vriend kan het ook niet helpen dat hij zijn warme land, de rivier, de bomen, de stille manieren van zijn vrienden moest verlaten. Vrienden die hem leerden in bomen te klimmen. Japi kon er in het naoorlogse Nederland niet over praten. Jaren later nog niet, want toen heette de Indische periode 'koloniaal'. "Ken jij die verhalen van de wajang koelit?", vraagt Japi zijn Nederlandse vriend Thomas.

Het verhaal vervolgt: "De Indonesiër volgt het verhaal via de schaduwbeelden van de poppen. Voor jullie Nederlanders bestaat de werkelijkheid alleen uit de poppen, voor mij uit de schaduwen op de muur. Ik hoor en zie alles dubbel...East is East, West is West." Japi koestert een geheim dat langzaam, als in een detective-roman, onthuld wordt. Behalve ademloos luisteren, lachen de vaste bezoekers van Peter Hoefnagels' vertelkunst veel. "De grote ernstige dingen van het leven zijn doorgaans alleen met humor verteerbaar," vindt hij. Degenen die hem kennen van zijn romans "De Vioolspeler", "De Vleesheuvel" en "Het Eiland" weten wat hen te wachten staat: een ontspannende zondagmorgen met oude en nieuwe vergezichten. De boeken van de schrijver zullen na de lezing verkrijgbaar zijn.

WAARSCHUWING

De commandant van de marinierskazerne Savaneta maakt bekend dat er op **dinsdag 29 januari 1991 van 07.00 tot 13.20 uur** een schoolschietoefening gehouden zal worden op het terrein **Anabui.**
Er zal met scherpe munitie geschoten worden.
Het onveilige gebied aan landzijde zal worden afgebakend met rode vlaggen en waarschuwingsborden.

DE AVONDLEERGANGEN ARUBA zal bij voldoende belangstelling de volgende lascursussen organiseren.

BOOGLASTECHNIEK A. toelatingseis l.t.s.-opleiding of gelijkwaardig
BOOGLASTECHNIEK B. toelatingseis diploma booglastechniek A

Opleidingsduur: 5 maanden, 3 lesavonden per week.
Schoolgeld bedraagt fl. 100,—, te voldoen bij de inschrijving.
Aanvang cursussen: 5 februari 1991.

Inschrijving van maandag 28 januari t/m 1 februari 1991.
van 08.00 uur-15.30 uur op de Pres. John F. Kennedyschool.
18.30 uur-21.40 uur op de Pres. John F. Kennedyschool.
van 18.30 uur-21.40 uur op de Dr. M.L. Kingschool.
N.B.: De mogelijkheid bestaat dat er op San Nicolas een cursus wordt gegeven.
Voor verdere inlichtingen kunt u terecht bij de directeur, de heer George D. van Putten, **tel. 27324.**

A-klasse tennis

ORANJESTAD — De A-klasse tenniscompetitie werd met een serie wedstrijden in het Marlboro Tennispark voortgezet. De volgende uitslagen werden geboekt: Eddy Ras - Jean-Marc Rosenstand 6-2, 6-1; Kenneth Ponson - Eugène Heikerk 6-2, 6-1 en Frans Ponson - Brian James 6-0, 6-0.

De competitie wordt van daag vanaf zes uur als volgt voorgezet: Petra Welzels - Jo-Ann Evertsen, Marla Ponson - Andre Tromp (6 uur), Ralph Gud... - Ernand de L'Isle en H... Bouwman - Brian James (7.30 uur), Natasha Ismail - ...ce Lagewe... en Nico Baptist - Eugène Heikerk (9 uur).

Oecumenische viering kapel Savaneta

SAVANETA (ban) Zondag 27 januari zal opnieuw de kapel van de Marinierskazerne Savaneta weer een oecumenische viering gehouden worden. Vlootaalmoezenier P. Kortekaas en vlootpredikant J. Majoor zullen deze viering leiden. De aanvang is om half tien 's morgens. Tijdens deze kerkdienst is er kinderoppas in het Militair Tehuis Prins Willem Alexander en daar is na afloop ook voor een ieder koffie met cake. Eenieder is van harte welkom.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur **Navy Seals** (action/drama, 18 jr).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur **Marked for Death** (action, 18 jr).

* * * * * * * *

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Eagle, tel.: 29011.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

* * * * * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter E. Laclé, Seroe Pita 54-B, tel.: 23379/28442.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter C.E. Zaandam via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * * * * *

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115)**

* * * * * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wacht heeft dra L.G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

* * * * * * * *

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444): dagelijks van 07.30-12.00/15.30-17.00 uur

Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz (28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur;

* * * * * * * *

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

* * * * * * * *

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

* * * * * * * *

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA (P.O. Box 1029): tel.: 27808/48124.

* * * * * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 16.00 War in the Gulf; 18.00 Verkiezing kinderkoningin; 21.00 Nos ku Nos; 22.00 Showbiz Today; 22.30 This week in Japan; 23.00 Evening News; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 12.00 War in the Gulf; 15.00 Live uitzending vanuit Sporthal Santa Cruz; 17.00 Special: 'Animals are beautiful people'; 18.20 Movie: 'The Quest'; 19.30 Showtime; 20.30 Sports Sunday; 21.00 Special Movie: 'The man who saw tomorrow'; 22.30 War in the Gulf; 24.00 Sluiting.

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

* * * * * * * *

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur oecumenische viering o.l.v. vlootaalmoezenier P. Kortekaas en vlootpredikant J. Majoor.

* * * * * * * *

Op Curaçao vertragingen op vliegveld aangekaart

Spoedig luchtvaart-overleg met Antillen

AEROPUERTO REINA BEATRIX — Een delegatie van het departement van Luchtvaart Aruba heeft een bezoek aan Curaçao gebracht om te zien wat gedaan kan worden om de recente vertragingen — soms meer dan één uur — tegen te gaan. Waarnemend Luchtvaartdirecteur mr Augustin Vrolijk vertelde dat de vertragingen te wijten zijn aan toename van luchtverkeer op de route naar Miami en de Verenigde Staten. Voorts dat Curaçao te kampen heeft met onvoldoende equipment en onvoldoende personeel.

Getracht zal worden om met de luchthavens van Aruba, Curaçao en Bonaire meer te coördineren om zo de vertragingen tot het uiterste te beperken.

RADAR

Adi Maduro, belast met de leiding van de luchtverkeersveiligheid, vertelde gisteravond in Telenoticias dat niet alleen gebrek aan equipment en personeel op Curaçao oorzaak zijn van de vertragingen, maar ook omdat luchtvaartmaatschappijen zich niet aan de regels houden.

Als men bijvoorbeeld Maiquetia ziet, dat meer verkeer verwerkt dan Curaçao blijkt dat voor Curaçao de grote handicap is dat men niet over een radar beschikt. Overigens zou aanwezigheid van een radar op Aruba kunnen zorgen dat het verkeer ver van Aruba reeds geregeld kan worden.

Minister van Verkeer en Communicatie Elio Nicolaas vertelde in Telenoticias dat volgende maand delegaties van Aruba en de Nederlandse Antillen aan tafel gaan om te komen tot een nieuwe luchtvaartverdrag aangezien het bestaande in september 1990 werd opgezegd.

Onder meer stelde de bewindsman dat destijds — toen Air Aruba nog niet bestond, Aruba aan de ALM veel rechten had verleend. De situatie met Air Aruba in de lucht is nú wel behoorlijk veranderd en begrijpelijk dat Aruba voor haar rechten zal opkomen. Hij hoopt dat de ALM hiervoor begrip zal tonen en partijen tot overeenstemming geraken over een nieuw luchtvaartverdrag. Onder meer wil Air Aruba nu rechten krijgen om via Curaçao naar andere plaatsen in het Caribisch gebied te kunnen vliegen, evenals de ALM dit thans via Aruba kan doen.

ORANJESTAD — In de zaak tegen de ex-politicus E.T. waar de officier twee weken geleden acht jaar eiste in verband met handel in verdovende middelen, vonniste de rechter hem tot zes jaar gevangenisstraf.

In een andere drugszaak, waarbij twee mannen, I.O. en G.B., en de vrouw J.B. ieder tegen hen tweeëneenhalf jaar hoorde eisen, vonniste de rechter tegen I.O. drie jaar, G.B. twaalf maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar en onder toezicht stellen van de Reclassering, en tegen J.B. twee jaar gevangenisstraf.

ORANJESTAD — Namens overheidsvakbond MTA vraagt voorzitter Clemente Geerman aan de regering of de autoverzekering op Aruba legaal is of niet. Indien deze verzekering legaal is, dan moet het betreffend landsbesluit in de kranten gepubliceerd worden, vindt de MTA-voorzitter.

Geerman wenst verder te vernemen waarom het Waarborgfonds — om schade veroorzaakt aan geparkeerd staande auto's te dekken — nog niet van kracht is en hoeveel geld er in dit fonds is gestort. Hij zegt nog te hopen dat deze wet spoedig geïntroduceerd wordt om te voorkomen dat nog meer personen die een autoverzekering betalen, benadeeld worden.

Rudy Croes (MEP)

Uitbreiding ministerraad Aruba bestuderen

ORANJESTAD — Als persoonlijk standpunt liet MEP-Statenlid Rudy Croes horen het niet eens te zijn met de uitspraak van premier Nelson Oduber, dat mogelijk een maand nodig is om een opvolger van minister Guillermo Trinidad te benoemen. Dit moet in een kortere tijd kunnen plaatsvinden.

Voorts vindt het Statenlid dat het een goede gelegenheid is om te bestuderen of de ministerraad van zeven naar negen ministers kan worden uitgebreid. Premier Oduber behartigt nu de portefeuille van Financiën, hetgeen een te zware last is met ook nog het premierschap/Algemene Zaken. 'Met zeven ministers was het werk reeds veel, laat staan met zes', aldus Rudy Croes.

Destijds heeft de oppositiepartij AVP reeds laten horen dat wanneer de AVP weer een regering moet worden, zij het aantal ministers op negen zou willen brengen. Vooral nu Aruba een rappe economische ontwikkeling doormaakt, is uitbreiding nodig. Reeds eerder heeft Rudy Croes gepleit voor een minister die zich alleen met toerisme zou bezig houden. Volgens Croes heeft de MEP mensen genoeg met capaciteiten om een ministerpost te vervullen.

Diploma-uitreiking

ORANJESTAD — In Caiquetioclub werd het diploma/certificaat uitgereikt aan 271 personen die de afgelopen maanden de cursussen van Enseñanza pa Empleo hebben gevolgd. Hierdoor is het totaal aantal diploma's en certificaten gestegen tot 3.393. Enseñanza pa Empleo ging in 1988 van start en in het eerste jaar al werden 233 diploma's/certificaten uitgereikt.

ORANJESTAD — Bij de IPA — voormalige APA-gebouw — aan de Wilhelminastraat wordt maandagavond een voorlichtingavond gegeven over het doel en streven van Female Jaycees. Geïnteresseerden — toegang is gratis — kunnen contact opnemen met Madeline Ridderstap (tel.: 27433), Vicky do Nascimento (22660) en Maria E. Domacassé (33435).

Elmar- directie

ORANJESTAD — In tegenstelling tot het Amigoebericht waarin staat dat Freddy Wever tot directeur van Elmar werd benoemd en daarmee opvolger is van ir Bok, verklaarde Bok dat Wever hem niet opvolgde. Hij is president-directeur en Wever is directeur.

Lezing over grondrechten

ORANJESTAD — Woensdag 30 januari zal professor mr C. Kortmann, hoogleraar Staatsrecht en Algemene Staatsleer aan de universiteit van Nijmegen, een lezing houden over Hoofdstuk I van de Arubaanse Staatsregeling en de veranderende opvatting over grondrechten. De lezing zal worden gehouden in de aula van de Universiteit van Aruba om acht uur 's avonds. Aruba heeft een zeer moderne Staatsregeling. Met name hoofdstuk I van de Staatsregeling is heel boeiend, omdat daarin de grondrechten staan beschreven waarop de burgers direct een beroep kunnen doen als de staat de rechten van de burger schendt. Grondrechten zijn onstaan uit de gedachte dat de burger bepaalde vrijheden ten opzichte van de staat moet hebben. De persoonlijke vrijheid van de burger kan door geen ander orgaan worden beperkt dan door de wetgever en dan nog alleen onder strenge voorwaarden.

Zo bevat hoofdstuk I onder meer het recht op gelijke behandeling, het verbod van discriminatie, het recht van vrije meningsuiting, politieke gezindheid, godsdienst, het recht van vereniging en vergadering, het recht van vrije toegang tot het grondgebied van de staat, waarvan men de nationaliteit bezit en het recht op onaantastbaarheid van het lichaam. Dit laatste recht speelt een belangrijke rol in de gezondheidszorg en bij arrestatie en fouillering. Iemand mag alleen van zijn vrijheid worden beroofd op grond van in de Staatsregeling en landsverordening genoemde gevallen. Onder invloed van oorlogsomstandigheden kunnen bepaalde rechten bijvoorbeeld worden opgeschort.

Aruba is partij bij een aantal belangrijke internationale verdragen over mensenrechten en de neerslag daarvan is te vinden in de Staatsregeling van Aruba. De toepassing van de grondrechten zijn afhankelijk van de heersende rechtsopvatting en krijgen veelal vorm door uitspraken van de rechter. Dit is onder meer het geval geweest bij de rechterlijke uitspraken over gelijke betaling van gehuwde en ongehuwde werknemers en mannen en vrouwen. De toegang tot de lezing is vrij en eenieder is van harte welkom.

Aruba Carnaval 1991

Deze rubriek wordt gesponsord door: **Mercurius Trading**

OOK DIT jaar bestond er enorme belangstelling voor het jeugdcalypsofestival. De negen-jarige Mighty Eagle (Villamizar Hassell), rechts op de foto, werd winnaar bij de kleintjes met zijn calypso 'Two years 1990-1991'. Bij de grotere jeugd ging de titel naar Mighty Heads (Kenny Meyers) met zijn lied 'Heat'. Op de foto Mighty Heads en Mighty Eagle met hun calypso-kroon en trofee.

* * * * * * * * * * * * *

NADAT ALLE getrokken kavels waren afgehandeld en zelfs ook de wachtlijst van vijftig personen bleek dat er nog vijftig kavels beschikbaar zijn. Oorzaak hiervan is dat verschillende groepen mensen allemaal aanvragen indienden doch slechts één van hen deze aanamen. Zodoende bleven er nogal wat over. Vanmorgen om tien uur was notaris mr Raymond Croes op Domeinbeheer, waaruit de tombola nog eens vijftig namen werden getrokken. De trekking werd via de radio uitgezonden en de personen die alsnog een kavel kregen toegewezen, kunnen hun vergunning maandagmorgen bij Domeinbeheer komen afhalen.

* * * * * * * * * * * * *

IN EEN overvolle douaneclub werd Gloria Vega tot koningin van de Julianaschool gekozen. De directeur van de school mr Eddy Croes viel de eer te beurt om de koningin van zijn school te kronen. Bij Radio 1270 was het gistermiddag ook carnaval. De gehele dag zendt ook dit radiostation carnavalsmuziek uit doch ditmaal was het een kroning in eigen huis. Luis Zaraga kroonde Miluska Maduro tot carnavalskoningin van Radio 1270.

* * * * * * * * * * * * *

HET WORDT een eerste druk carnavalsweekeinde. Er vinden nog enige verkiezingen en kroningen plaats. Morgen om negen uur draagt premier Nelson Oduber de carnavalsmacht over aan Prins Watch en Pancho Out. Daarna volgt een prinsenparade over geheel Aruba, waarbij door de politie extra streng gecontroleerd wordt. Speciale aandacht hebben jeeps en motorfietsen. Om twee uur is prins carnaval in San Nicolas waar om twee uur de carnavalsoptocht van de kinderen van San Nicolas door de straten volgt.

* * * * * * * * * * * * *

EEN UITGELATEN hossende menigte begroette afgelopen ochtend om half drie de uitverkiezing van Mighty Talent tot calypsoniankoning en Tatoot tot roadmark king. Met de roadmarch 'Slide and Dog' wist Tatoo 2270 punten te behalen, één punt meer dan Mighty Talent (Claudius Philips). Derde bij roadmarch werd Mighty Dancer (2148), vierde Long Roy (2106) en vijfde Challenger (2080). Het publiek dat in groten getale was opgekomen, wist in het Lago Sportpark van geen ophouden zeker niet toen Tatoo tegen drie uur tot slot nog eens de roadmarch zong, die de komende carnavalsdagen over Aruba zal klinken.

* * * * * * * * * * * * *

BIJ DE strijd om de titel van calypso king was Mighty Talent wederom de winnaar. Hij behaalde 2320 en stond ver vooraan als eerste bij de jury, waarbij Filomena Lopez als secretaresse de uitslag op het podium mocht brengen. Runner-up werd Tatoo (2175), gevolgd door Mighty Dancer (2159), Challenger (2130) en Lord Cachete (2004). Mighty Talent, die duidelijk het publiek achter zich had, werd gekroond door SAC-voorzitter Milo Croes, terwijl de roadmarch king de kroon kreeg opgezet door ASOMA-voorzitter Joy Kock. Leo Tromp van Instituto di Cultura reikte de trofee uit. Musical Time verzorgde op enthousiaste wijze de musikale omlijsting van dit geslaagde festival, dat door TeleAruba werd uitgezonden.

* * * * * * * * * * * * *

IN HET RCA-Sportcentrum is er vanavond de verkiezing van de kindercarnavalskoningin 1991. De kandidaten zijn: Gillian Kock (Crystal Casino), Kathleen van der Linden (Pos Chiquito), Shahaira Croes (Sunset Villas), Yarish Wolff (Aileens Fanclub), Eliandra Koolman (Brazil), Recardine Bikker (Noord), Thaisse Erasmus (Tanki Leendert), Ruchelle Yarzagaray (Paradera). Sharlayne Loefstok (Dakota), Ana Isabel Andrade (Oranjestad), Yitani Berg (Juana Morto), Emeray Neuman (Bonaireclub), Eveline Yarzagaray (Tough Kids Boutique), Jasmin Wever (Santa Cruz), Milangela Trinidad (San Nicolas), Nair Baaten (Savaneta), Jay Anne Pablo (Concorde Casino) en Sulaika Bareño (Piedra Plat).

* * * * * * * * * * * * *

VANMORGEN OM acht uur kwamen de eerste trailers en uitkijkposten aan. Het was niet zo'n dringen als voorgaande jaren, iedereen had zijn vergunning met nummer en daar kon niemand anders gaan staan. Een dringend beroep wordt op het publiek gedaan om niet op de grasvelden van het Wilhelminapark te gaan staan, er is toch al zo weinig van over. In ieder geval moeten de trailers vervoerbaar zijn en indien nodig snel verplaatsbaar door de politie.

* * * * * * * * * * * * *

DE TRAILERS mogen slechts twee meter vanaf de stoeprand worden geplaatst. De twee meter blijft open voor het publiek dat het carnaval van daaraf kan zien, met hun stoelen gaan zitten enz. De trailers mogen niet vervoerd worden na het invallen van de duisternis. En natuurlijk dienen alle hygiënische voorzieningen getroffen te worden, tonnen en plastiek zakken om vuil in te deponeren. Er zal regelmatig gecontroleerd worden of op plaatsen waarvan vergunning nodig was, de vergunninghouders ook inderdaad hun trailers hebben neergezet.

* * * * * * * * * * * * *

IN CARIBECLUB wordt zondagmiddag om half vijf een warm-up carnival party gehouden met verkiezing van irama en caciquito. Vanavond vindt het jaarlijkse verjaardagsdinner in de club plaats.

* * * * * * * * * * * * *

Nieuw verzekeringskantoor

ORANJESTAD — In de zaalvoetbalcompetitie hielden Arucanos/TOTT en Unistars maandagavond elkaar goed in bedwang. Het gevolg was een 3-3 gelijkspel, nadat Arucanos bij rust met 3-2 leidde. Robert Werleman (Unistars) en Eddie Tromp (Arucanos) scoorden twee doelpunten elk.

Anders was het in de tweede derde divisiewedstrijd waar Maritimo/Aruba Store het vijftal van Zeerovers/Seven-Up met 9-3 klopte. Luis Cuarta, José-Luis Abreu en Alvin Tromp scoorden elk twee doelpunten voor Maritimo, terwijl Orlando Belioso de drie Zeerovers-doelpunten voor zijn rekening nam.

Carnaval 1991

CARNAVAL

* * * * * * * * * * * * *

MORGENMIDDAG KAN Elia Isenia het publiek wederom een verrassing bezorgen, want haar dochter Remaisha Ersilia doet ook aan het festival van Koprokamu mee. In het verleden hebben reeds twee van haar kinderen aan dit festival meegedaan. Men ziet duidelijk dat het hier om een muzikale familie gaat.

* * * * * * * * * * * * *

NU HET tumbafestival achter de rug is, zullen de meeste carnavalsgroepen zich wederom bezig gaan houden met het afwerken van zowel hun kostuums als praalwagens voor de komende optochten. Deze week had men een pauze genomen om met volle moed de vele werkzaamheden te hervatten. Voor vanavond staat op het programma de jump-up van het Van der Valk/Plaza Hotel en van de groep 'Pa Tapa Tapa Solo'.

* * * * * * * * * * * * *

ELIA ISENIA werd vanmorgen tot tumbakoningin — voor het eerst in de geschiedenis van ons tumbafestival — gekroond. Na twintig jaar heeft een dame, zoals wij gisteren reeds voorspelden, beslag weten te leggen op deze titel. Vorig jaar maakte zij al een gunstige indruk met haar 'Wakamaya'. Ook is Elia Isenia bekend bij zowel mariachi- als tambú-groepen. Bij het publiek kwam deze beslissing in zekere mate als een grote verrassing over daar velen op zowel Ike Jesurun als Mistica Stefania hadden gewed. Jersey Isenia behaalde de tweede plaats, terwijl Ike Jesurun zich met de derde plaats tevreden moest stellen.

* * * * * * * * * * * * *

OP ONZE lijst van vijf favorieten misten wij één, namelijk Jersey Isenia. Die stond niet op de lijst geplaatst, maar wel Luty Samson die jammergenoeg niet tot 'the best of ten' werd gekozen. En natuurlijk waren de dames blij met deze uitslag. Wij zagen dit ook op het podium op de stralende gezichten van premier Maria Liberia-Peters en Mafalda Minguel, die de zevende plaats behaalde.

* * * * * * * * * * * * *

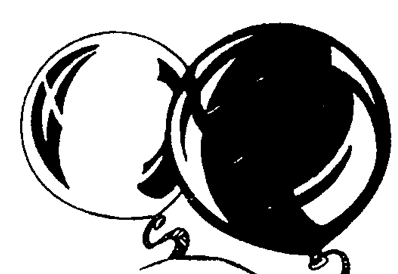
NATUURLIJK HEEFT iedereen zijn favoriet, maar de meeste mensen, die gisteren in het Curaçao Festival Center aanwezig waren, wisten gisteren — in tegenstelling tot voorgaande jaren — niet zeker welke kandidaat de titel zou behalen. De jury heeft haar werk gedaan en dat moet gerespecteerd worden. Dus dit jaar jumpen wij op 'Pia-Pia, man'é un trambia'.

* * * * * * * * * * * * *

VOORZITTER FECO Gomes had voorspeld dat het programma rond één uur 's nachts zou eindigen, maar de uitslag werd eindelijk rond drie uur vanmorgen bekendgemaakt. Het programma liep in het begin wel wat traag, maar werd wel door Hugo Zimmerman, die overigens op het podium goed werk deed, opgevoerd. Alles verliep heel goed, behalve aan het einde bij bekendmaking van de winnaars. Hugo werd 'tijdelijk' uitgeschakeld en toen ging het mis. Er was nogal wat verwarring bij de uitreiking van de juiste trofeeën. Volgend jaar moet de vereniging hierin wel wijziging brengen, want het liep een beetje uit de hand.

* * * * * * * * * * * * *

DE JURYLEDEN en ook de mensen helemaal vooraan in het Curaçao Festival Center moeten dit weekeidne wel een KNO-arts bezoeken om hun vermoeide oren te laten onderzoeken. Tweemaal begaf voorzitter Oswald Specht zich naar de technici om het oorverdovend geluid wat zachter af te stemmen. Het geluid was eerlijk gezegd te hard voor de oren van de mens.

* * * * * * * * * * * * *

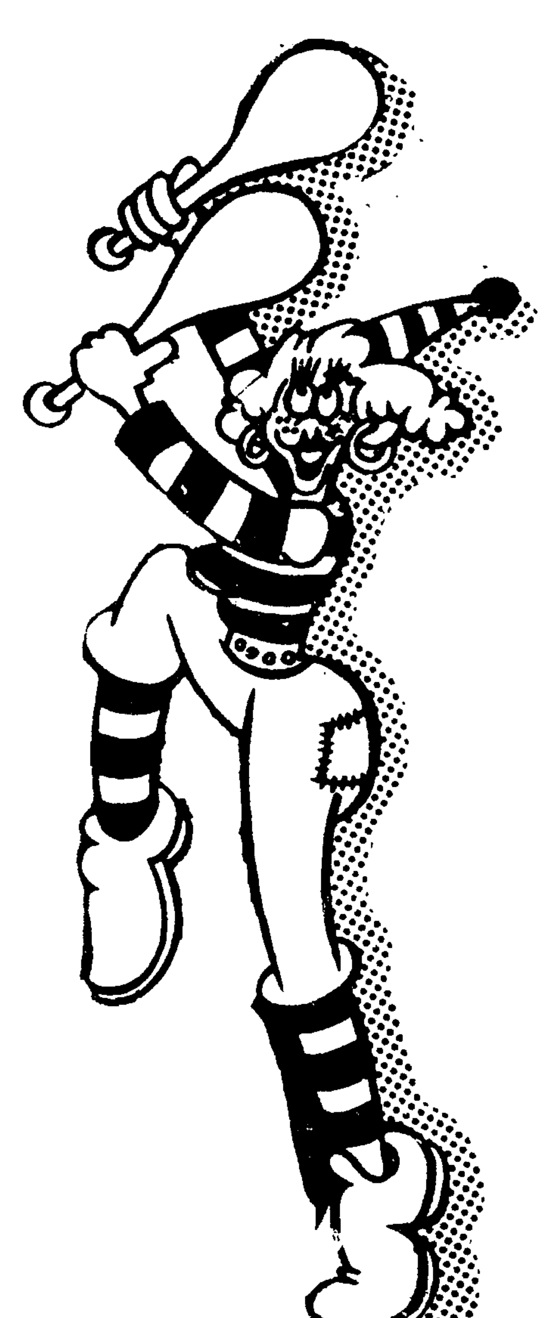
BIJ AANKOMST rond half acht in het Curaçao Festival Center heerste er achter het podium wat spanning daar de mensen van de Caribbean International Production Network nv, die gistermiddag de zaak hebben gewonnen, over de prijs van het dak kwamen onderhandelen. Na twee uur te hebben vergaderd, werd eindelijk een akkoord bereikt en mevrouw Berkemeijer toonde een cheque van US$11.000 die de Vereniging van musici haar had uitbetaald. Of het dak er morgenmiddag zal zijn, was niet bekend.

* * * * * * * * * * * * *

MORGENMIDDAG WORDT wederom in het Curacao Festival Center een groot evenement georganiseerd, namelijk de 'three-in-one': verkiezingen van jeugdprins en -pancho, jeugdcarnavalskoningin en ook jeugdtumbakoning(in). Aan het tumbafestival zullen in totaal vijftien kinderen deelnemen, terwijl vijf duo's voor prins en pancho en elf kandidaten voor caranavalskoningin hebben ingeschreven. Het programma begint om één uur 's middags en men hoopt het tegen zeven uur 's avonds af te ronden. Vanaf tien uur 's morgens gaan de deuren van het Curaçao Festival Center open. Tijdens het festival zullen The Future en Explosivos optreden, terwijl onze nieuwe tumbakoningin Elia Isenia ook aanwezig zal zijn. De vijftien zangers zullen worden begeleid door ERA en Turbo.

* * * * * * * * * * * * *

MORGENMIDDAG OM drie uur is de inschrijving voor alle deelnemers van de groep 'Pa Pasa un Pret' in hoofdkwartier te Jandoret van hun 'Festival di Basilon', dat vrijdag 1 februari in Isla Verde wordt gehouden. Deze groep staat bekend om hun festivals en de laatste jaren waren alle kaarten uitverkocht, zodat voorzitter Roro Rodriguez op iedereen een beroep doet om de kaarten tijdig bij de leden te kopen om teleurstelling te voorkomen zoals vorig jaar bij de ingang van Isla Verde.

...Viola Bernardus, acquisitrice bij de Amigoe ,(tweede van rechts beneden) heeft gisteren ontzettend genoten...

WINNAARS TU...

Ministers in goed gezelschap

...Onze dynamische televisieman Paul de Windt genoot van het Tumbafestival. Op de foto wordt hij geflankeerd door de minsters Inderson en Gumbs.

■...Jersey Isenia werd ...

TUMBA 1991
pia - pia man'é un trambia

De scepter

■...Nu zwaait er ook tijdens carnaval een vrouw met de scepter...

■...mooie P...

AFESTIVAL 1991

Mistica

■...Drie vrouwen namen gisteren deel aan de finale van het tumba-festival. Allen vielen in de prijzen, ook de tumba's van Mistica Stefania (foto) en Mafalda Minguel bleken zeer in trek...

van Jersey

...met zijn 'Mi kurason ta bati...'

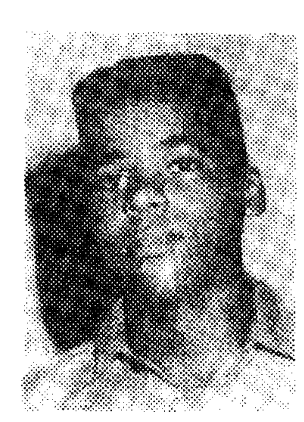
15 KANDIDATEN
Tumba festival voor de jeugd

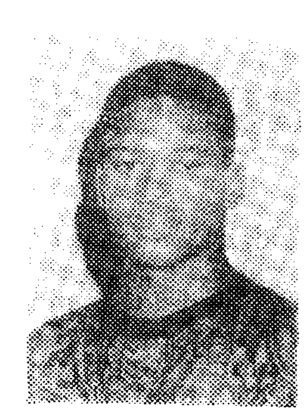
Marlon Albertoe
11 jaar
Avion den Karnaval'

Vyalis Rafael
14 jaar
'Punto'

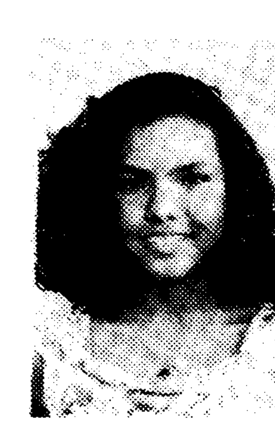
Glenston Albertina
14 jaar
'Ko'i Makaku'

Hendrich Seferina
15 jaar
'Ban Ku Ne'

Quirina Rafaela
13 jaar
'Mi Sono di Karnaval'

Marisol Rodriguez
14 jaar
'Bula den di 21'

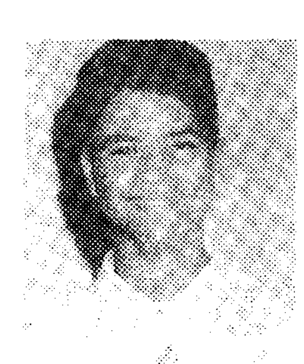
Marylin Stephens
9 jaar
'Tishi Lagadishi'

Jenny Leito
11 jaar
'Karnaval ta Chok, Chok'

Souella Ariza
11 jaar
'Den Kompas'

Clarck Julian Zalm
14 jaar
'Aki Riba'

Gerald Coffi
11 jaar
'Pege'

Luigino Coffie
15 jaar
'Homenahe na Karnaval'

Bryan Jacoba
13 jaar
'Ban'

Lorrianne Jansen
12 jaar
'Las Nos Karnaval'

Remaisha Ersilia
9 jaar
'A'te Mulina. Lag'e Mula'

leurgesteld

...als derde met zijn 'Esaki si respet'é'

Twee vrouwen

■... Twee vrouwen: de hoogste autoriteit op politiek gebied, premier Maria Liberia-Peters en de nieuwe tumba-reina.

VS-experts: bestrijding feitelijk misschien al verloren

Onmogelijkheid om olie-"vlek" Golf in te dammen

HOUSTON - De strijd tegen de omvangrijke en nog altijd groeiende olievlek in de Perzische Golf, die een enorme milieuschade veroorzaakt, is waarschijnlijk al verloren. Dat hebben Amerikaanse deskundigen op het terrein van de bestrijding van olierampen vrijdag in de Verenigde Staten gezegd.

"De slag tegen omvangrijke olievervuilingen op open zee wordt gewonnen of verloren, al naar gelang de mogelijkheden tot indamming van de vlekken", zegt Robert Morton, wetenschapper van de universiteit van Texas. De oorlogshandelingen in het Golfgebied maken intensieve schoonmaakwerkzaamheden echter vrijwel onmogelijk. Bovendien maken de vele vaartuigen in de Golf het volgens Morton ook erg moeilijk om de enorme vlek af te bakenen en af te romen.

Het bestrijden van olievlekken in het verleden heeft volgens experts voornamelijk succes gehad wanneer men er in slaagde de vlek af te bakenen met obstakels of wanneer de olie als gevolg van weersomstandigheden snel vervluchtigde. De mate van ernst van een olieramp is afhankelijk van verschillende factoren, zoals getijdestromingen, temperatuur en de aard van de olie, zegt een woordvoerder van de schoonmaakmaatschappij Oil Mop uit Louisiana.

EXPLOSIE

Wally Landry van Oil Mop, die was betrokken bij de schoonmaakwerkzaamheden in Alaska, zegt dat de lichte componenten van olie snel vervliegen terwijl de zware deeltjes naar de zeebodem zinken of samenklonteren. "Als de olie in de Perzische Golf van het middelzware niveau is dat over het algemeen wordt opgepompt uit de Kuwaytse olievelden, dan kunnen zich teermatten van honderden kilometers lengte vormen die mogelijk op de kusten neerslaan", aldus de experts. Sommigen denken dat de schade geringer zal zijn wanneer Irak de olie aansteekt. Amerikaanse functionarissen verwachten een dergelijke handelwijze van Irak om een geallieerde landing op de kusten van Kuwayt en Irak te bemoeilijken.

Gewezen wordt op de geringe schade die optrad na de explosie vorig jaar van een Noorse tanker in de Golf van Mexico omdat de meeste in zee gestroomde olie destijds vervluchtigde in de warme zonnestralen en in de hitte van de ontstane brand. De tanker Mega Borg verloor toen vijftien miljoen liter olie en stond zeven dagen in brand.

TWEE EEUWEN

De olie die sinds drie dagen onophoudelijk in de Golf stroomt kan volgens Amerikaanse regeringsfunctionarissen de ontziltingswerkzaamheden in Saudische waterfabrieken verstoren. Daarnaast loopt de visserij enorme schade op en zal het Golfgebied de komende tientallen jaren worden geconfronteerd met een ecologische verwoesting.

Dorothy Smith, woordvoerder van de internationale milieuorganisatie Greenpeace noemde de milieuschade vrijdag "enorm". "De Perzische Golf heeft een gesloten eco-systeem. Bovendien is de Golf erg ondiep. Dat betekent dat de concentratie aan vervuiling erg hoog zal zijn", zegt ze.

Volgens de in Californie gevestigde milieuorganisatie Sierra Club duurt het ongeveer tweehonderd jaar voordat het water van de Perzische Golf door oceaanstromingen geheel is "ververst".

Het is voor Irak niet moeilijk om de geloosde olie bij de kust van Kuwayt in brand te steken. Dat is een kwestie van het droppen van fosforbommetjes die speciaal door een Zwitsers bedrijf zijn ontwikkeld om olie te laten branden. Het is wel zo dat de olie slechts een beperkte tijd, een paar dagen brandt. Dat is de mening van het hoofd Operationele zaken watersysteembeheer van het Nederlandse ministerie van Verkeer en Waterstaat, R. Schriel. Hij houdt zich al jaren bezig met olie- en chemicaliënbestrijding op de Noordzee en elders in de wereld. Militair gesproken kan volgens Schriel het in brand steken van de olie de enige opzet van Irak zijn.

"Een oliestrook langs de kust houdt een invasie niet tegen, vergemakkelijkt zo'n operatie alleen, omdat olie op het water golven juist indamt, rustiger maakt waarvan de geallieerden zouden profiteren. Het is niet voor niets dat reddingsboten vaak zijn uitgerust met een vat olie om over de golven uit te spreiden".

Tel Aviv weer getroffen

■ *TEL AVIV - Reddingswerkers zoeken in de door Scudsraketten getroffen woningen in Tel Aviv naar eventuele slachtoffers. Bij deze Iraakse raket-aanval is ook een dode gevallen.*

(AFP-satellietfoto)

Premier Letland bij begrafenis:

Onafhankelijkheidsstreven onaangetast

MOSKOU - Vele tienduizenden Letten hebben vrijdag in het centrum van de hoofdstad Riga een begrafenisplechtigheid bijgewoond voor de vier slachtoffers die zondag bij een aanval van Sovjetcommandotroepen op het Letse ministerie van Binnenlandse zaken om het leven kwamen.

De lichamen van de slachtoffers lagen in de aula van de universiteit van Riga opgebaard. 's Middags werd voor de vier slachtoffers een herdenkingsmis gehouden bij het Vrijheidsmonument in het centrum van Riga. Premier Ivars Godmanis beloofde de menigte dat Letland onverkort zal vasthouden aan het streven naar onafhankelijkheid, wat er ook gebeurt. "Wij proberen aan te tonen dat een menselijke, democratische maatschappij kan bestaan. Een gemeenschap die deze eigenschappen ontbeert tracht ons van deze weg af te krijgen".

President Vytautas Landsbergis van Litouwen eiste de vrijlating van de zes mensen die vrijdag door het Sovjetleger werden opgepakt. In een in Vilnius uitgegeven verklaring zei hij dat de zes, onder wie leden van de veiligheidsdienst van het parlement, kunnen worden beschouwd als krijgsgevangenen. Later werden twee mensen vrijgelaten en overgebracht naar een ziekenhuis voor behandeling.

Bonn: twee miljard voor actie in Golf

BONN - Duitsland heeft zijn bijdrage aan de anti-Irakcoalitie in de Golf met ruim twee miljard mark verhoogd, waardoor de totale hulp die Bonn sinds september heeft aangekondigd op 5,3 miljard mark, ongeveer zes miljard gulden komt.

Dit heeft een woordvoerder van het Duitse ministerie van Buitenlandse zaken in Bonn vrijdag meegedeeld. In september had kanselier Helmut Kohl al 3,3 miljard mark toegezegd als steun. De Duitse bijdrage bestaat uit hulp ad 1,9 miljard mark aan de landen die direct bij het conflict zijn betrokken en steun ter hoogte van 3,4 miljard mark voor landen die door de oorlog zwaar worden getroffen zoals Egypte, Jordanie, Israel en Turkije.

Profijt van Golfcrisis

NEW YORK - Exxon en Chevron hebben in het vierde kwartaal van vorig jaar evenals andere Amerikaanse oliemaatschappijen flink geprofiteerd van de stijging van de olieprijzen door de Golfcrisis. Exxon zag de winst, exclusief bijzondere posten, met 21 procent stijgen van 1,28 miljard dollar tot 1,55 miljard dollar. Bij Chevron was er afgezien van speciale voorzieningen een stijging met vijftig procent. Ook de omzetten gingen fors omhoog.

Eerste verkiezing na VS-ingreep in Panama:

Opinie-peiling naar populariteit Noriega

PANAMA-STAD - De Panamese regering kan zondag bij verkiezingen haar populariteit peilen ten opzichte van de voorheen door de verdreven dictator Noriega geleide oppositiegroeperingen. Het zijn de eerste verkiezingen sinds de Verenigde Staten het bewind van Noriega bij een invasie in Panama in december 1989 omver wierpen.

De tussentijdse verkiezingen voor negen parlementszetels, tien burgemeestersposten en 160 gemeenteraadszetels zijn de eerste proeve om de waardering te testen voor de regering van president Guillermo Endara sinds hij kort voor de Amerikaanse invasie op een Amerikaanse legerbasis als staatshoofd werd geinstalleerd. Het zijn ook de eerste democratische verkiezingen sinds het Panamese leger in oktober 1968 de macht greep in de Middenamerikaanse staat.

AFNEMEND

Endara was in mei 1989 volgens de meeste internationale waarnemers en de katholieke kerk de winnaar van de toen gehouden presidentsverkiezingen in Panama, maar dictator generaal Manuel Antonio Noriega, die nu in de Verenigde Staten gevangen zit in afwachting van een mogelijk proces wegens drugshandel, annuleerde de uitslag. Het resultaat van die verkiezingen werd meer gezien als een stem tegen Noriega dan als blijk van steun voor Endara.

De regering van Endara wordt al langer geplaagd door interne meningsverschillen en gebrek aan ervaring, terwijl de werkloosheid in de kanaalstaat aanzienlijk is gestegen en een misdaadgolf het land overspoelt. Opiniepeilingen geven aan dat de populariteit van Endara's regering voortdurend afneemt.

VRAGEN

Een onlangs uitgebroken opstand van politietroepen, die Endara moest neerslaan met hulp van Amerikaanse troepen, deed ook vragen rijzen over de positie van zijn regering en of zij haar ambtsperiode tot 1994 wel zal uitzitten.

De gedeeltelijke verkiezingen van aanstaande zondag zijn uitgeroepen nadat de Panamese kiesraad onregelmatigheden had geconstateerd bij de verkiezingen in 1989, waardoor aan de uitslagen moest worden getwijfeld. Aan de verkiezingen kunnen de ongeveer 190.000 geregistreerde kiezers deelnemen.

Ondanks de aankondiging dat de verkiezingen de meest vrije zijn in dertig jaar, verwachtten kiesraadfunctionarissen een lage opkomst, wegens heersende verwarring over de procedures en de algemene apathie onder de bevolking jegens de politieke partijen.

Op het verloop van de verkiezingen in Panama wordt toezicht gehouden door veertig a vijftig internationale waarnemers.

Bush: Madigan op Landbouw

WASHINGTON - Pre- dent Bush heeft vrijd Edward Madigan genom neerd als nieuw minister van Landbou van de Verenigde State

Deze post is vaca geworden door het vert van Clayton Yeutter, die m ingang van vrijdag form het leiderschap van de Rep blikeinse partij op zich hee genomen. Madigan, ook Rep blikein, is 55 jaar en is sin 1975 verbonden aan he Witte Huis. Hij zit nu nog i de Landbouwcommissie va het Witte Huis. Kortgeled gaf hij te kennen wel voelen voor het minister schap. Andere gegadigden d de afgelopen tijd zij genoemd waren senator Ru Boschwitz en onderminist van Landbouw Jack Parnell

Ravage in Riyad

■ *RIYAD - Bij een Scud-aanval op de Saudische hoofdstad Riyad bleef van een zes verdiepingen hoog gebouw slechts een puinhoop over (zie foto). Militairen en soldaten stelden zich op de hoogte van de aangerichte ravage.*

(AFP-satellietfoto)

Het pluimveeverwerkende productiebedrijf HENCU BEHEER in Cuyk, onderdeel van Hillsdown International, neemt collega G. Jansen Holding met vestigingen in Bodegraven en Hedel over. De nieuwe combinatie heeft een omzet van f 90 miljoen met meer dan 200 personeelsleden.

DUITSER VINDT NA LANG DENKEN ENIG JUISTE ZET

Kandidatenmatch Hubner - Timman van start

Timman laat in eerste duel winst liggen

SARAJEVO - Robert Hubner heeft iets van Anatoli Karpov. Niet diens uiterlijk of vermogen, maar zijn aangeboren instinct voor gevaar.

Dat scherp ontwikkelde gevoel redde de Duitser van nederlaag in de zenuwslopende eerste partij van de kandidatenmatch tegen Jan Timman. In de congreszaal van het Holiday Inn liep de Amsterdammer ontspannen het tapijt kaal.

Na 45 zetten stond hij gewonnen. Geen kenner die daaraan twijfelde. De krankzinnige wedloop naar de onderste lijn werd door Timman met wit met precies een tempo gewonnen.

Hubner rekte zich uit, haalde de groene thermosfles nog maar eens tevoorschijn, nam een hap van zijn muesli-reep en kromde de fragiele rug. Vijfendertig minuten duurde zijn speurwerk. Toen haalde hij met zwart de enige zet uit de toverdoos die in remise resulteerde: 45. Tg1. Timman speelde nog tien zetten door, maar het resultaat stond vast: 1/2-1/2.

De opening van Timman -Hubner was een thriller. Daar zag het aanvankelijk niet naar uit. Tien minuten voor het begin dribbelde Hubner als een kantoorklerk de grote congreszaal binnen. In leren overgooier en met bruine aktetas.

Timman volgde even later, keurig in donker kostuum. De snorrende televisiecamera's werden door de Duitser angstig ontweken. Hij moet niets hebben van het licht van de publiciteit. Kaarsrecht in de stoel, met de ogen dicht en de handen gevouwen in de schoot onderging hij gelaten de kwellende vijf minuten fotografentijd.

DAME-INDIER

Daarna bracht hij een Dame-Indiër op het bord, die door Timman met glamour behandeld werd. De Amsterdammer stond vanaf het begin constant een tikkeltje comfortabeler en deed de voor de hand liggende zetten, terwijl zwart voortdurend op zoek was naar een oplossing voor zijn logistieke problemen.

Na veertig minuten werd de match stilgezet. Arbiter Gligoric greep in, toen een bouwvakker te hard te keer met zijn drilboor bij de verbouwing van de discotheek in de kelder van het hotel. Na tien minuten hield de man op en schoven beide grootmeesters weer aan tafel. Het incident had de concentratie niet verstoord. Timman bleef licht in het voordeel en Hubner bleef zuchten.

Pas na zijn zeventiende zet leunde de Duitser ontspannen achterover. Op dat moment had hij al anderhalf uur bedenktijd verbruikt, maar met Ta5 even later gevolgd door Da7 leek hij een sluitende verdediging gevonden te hebben. De aktetas ging open en daar kwam de groene thermosfles.

Op het bord speelde de strijd zich rond de zwarte pion op c5. Wit belegerde het veld met alle grote en kleine stukken, zwart verdedigde het met al zijn materiaal. In de tijdnoodfase met dertien zetten in zes minuten voor Hubner - Timman had nog tien minuten - volgde de afwikkeling, waarin eerst Hubner en daarna Timman een onnauwkeurigheid beging.

ZET AFGEKEURD

Hubners 34e zet Dd4 werd met algemene stemmen afgekeurd. Het gaf de controle over de d-lijn op en Timman kreeg de gelegenheid de dames te ruilen. Op de 39e zet had de Duitser met nog luttele seconden op de klok beter kunnen spelen, zoals de Joegoslavische grootmeester en komische betweter Ljubojevic in de analyse aangaf.

Na de 40e zet stond Timman beter. Hij mocht een verantwoorde winstpoging ondernemen. Met 41. Kd3 nam hij zijn toevlucht in een pionoffer dat er na 44. a4 en 45. a5 steeds aantrekkelijker begon uit te zien. Wit stond gewonnen.

Zelfs de berichten uit Wijk aan Zee, waar de spelers in het Hoogoven-toernooi via de telefoon op de hoogte bleven van het verloop, riepen een hoera-stemming op. Timman zelf geloofde er ook in, wandelde ontspannen door de zaal, maande via de arbiter de 28 toeschouwers tot stilte en keek het helse gevecht van Hubner tegen de klok, de stelling en zichzelf peinzend aan.

De Duitser vond het antwoord. Zoals hij jaren geleden bij zijn proefschrift Egyptologie aan de universiteit van Keulen ook na een jaar speurwerk het antwoord vond op de vraag waarom een boer 2078 jaar voor christus zijn land verkocht voor twee koperstukken, nadat hij datzelfde perceel twee maanden eerder voor dezelfde prijs had gekocht. Hubner slaagde voor dat proefschrift met de hoogste lof, in Sarajevo deed hij dat donderdag achter het schaakbord nog een dunnetjes over.

De belangstelling van de Joegoslaven ging vooral uit naar het duel tussen de Witrus Gelfand en het eigen wonderkind Nikolic. De Joegoslaaf zocht met zwart zijn heil in het Hollands. Er volgde een wildwest-gevecht met de beste kansen voor de jonge grootmeester uit Minsk. In de eindfase maakte hij een slippertje, waardoor hij gedwongen werd met zetherhaling naar remise af te wikkelen.

Pat Cash krijgt wild card

ROTTERDAM - Jan Siemerink heeft samen met Richard Krajicek en Pat Cash van de organisatie van het internationale tennistoernooi in Rotterdam een wild-card gekregen.

Siemerink dankt de invitatie aan zijn aansprekende resultaten tijdens de open Australische kampioenschappen. De Nederlander bereikte in het Grand Slamtoernooi de loatste zestien.

Eerder kregen Richard Krajicek en de Australiër Pat Cash een wild-card verstrekt.

Op de foto Pat Cash nu eens niet in tennis-kleding, maar met zijn armen om zijn nieuwe liefde, Emily Bendit.

Wil meer strafvermindering krijgen

Gert-Jan Theunisse: opgelucht maar een tikkeltje ontevreden

DEN HAAG - Gert-Jan Theunisse toonde zich opgelucht en een tikkeltje ontevreden tegelijk. Hij was verlost van de kwellende onzekerheid omdat hij na ruim drie maanden eindelijk weet waar hij aan toe is. Anderzijds is hij ontevreden omdat hij niet voldoende wedstrijden kan rijden in de aanloop naar de Ronde van frankrijk.

Met zijn sponsor TVM en advocaat Ed Clerx beraadt de 28-jarige wielrenner zich over verdere stappen om meer dan een half jaar van de straf af te krijgen. Er wordt overwogen de UCI rechtstreeks te benaderen.

Dat zou volgens directeur Ad Bos van TVM volgende week in Gieten kunnen gebeuren, als daar het wereldkampioenschap veldrijden wordt gehouden. De complete top van de UCI is dan bij elkaar.

"De eerste stap op weg naar een come-back kan ik in ieder geval zetten", reageerde Theunisse ingetogen blij. "Ik ben niet echt tevreden, want als ik tot 13 juni moet wachten heb ik ruim een jaar het competitie-element gemist en kan ik alleen in de Ronden van Zwitserland en Luxemburg en het Nederlands kampioenschap wedstrijdritme opdoen voor de Ronde van Frankrijk. Dat kan een handicap zijn, maar ik heb nog steeds goede hoop dat ik eerder in het peloton mag terugkeren."

De Brabander baseert zijn optimisme ondermeer op het geval Kim Andersen. De Deen werd voor het leven geschorst omdat hij drie keer op het gebruik van dope werd betrapt. De 32-jarige Scandinaviër heeft inmiddels gratie gekregen.

"Terwijl bij hem aangetoond is dat hij verboden spul heeft genomen. Medici en wetenschappers hebben bewezen dat mijn lichaam te veel testosteron aanmaakt. Dat ik onschuldig ben", aldus Theunisse.

MEDISCH VERWEER

De arbitrage-commissie heeft echter het medisch verweer nauwelijks bij de uitspraak betrokken. Volgens Mr. Clerx en Ad Bos heeft Theunisse een half jaar strafvermindering gekregen op grond van juridische en reglementaire fouten.

De Limburgse jurist en de sponsor willen zo gauw ze het officiële vonnis hebben bestudeerd, beslissen welke juridische stappen mogelijk zijn. Het vonnis werd overigens per abuis naar Mr. Utermark gestuurd, de raadsman van Panasonic.

Theunisse vindt het een vreemde zaak dat de commisse van Werner Gohner het medische en wetenschappelijke aspect opzij heeft gelegd. "Dat was toch de reden waarom het zo lang duurde voordat een uitspraak is gedaan. Een beetje merkwaardig."

Indien de UCI de schorsing tot 13 juni handhaaft, blijft Theunisse trainen in de Franse Alpen. Dat heeft hij de afgelopen weken ook gedaan. Met zijn vriend en ploegmakker Jos van der Pas

"Hij zal me ook als het seizoen in volle gang is blijven vergezellen. In je eentje trainen is niet op te brengen. De uitspraak geeft me een fijn gevoel. Twee jaar achter elkaar de Tour missen had ik niet kunnen opbrengen. Ik heb mentaal veel moeten incasseren. Psychisch was het de laatste maanden bijna niet op te brengen. Van der Pas was en is een goede steun voor me."

Gert-Jan Theunisse werd voor anderhalf jaar geschorst omdat bij hem in twee jaar drie keer een te hoge testosteronspiegel werd vastgesteld. Om zijn onschuld te bewijzen spaarde hij kosten noch moeite. Hij liet zich onderzoeken door de Utrechtse professor Thijssen, een internationale autoriteit op het gebied van de hormonenhuishouding.

Hij nam een advocaat in de arm en ging in hoger beroep. Dat werd op 12 oktober in Zürich behandeld. Het duurde ruim drie maanden voordat de arbitragecommissie onder voorzitterschap van de Duitse jurist en voorzitter van de Duitse wielerbond Werner Gohner een uitspraak deed.

"We zijn niet geheel ontevreden, want ons uitgangspunt was dat Gert-Jan aan de Tour kon deelnemen. Dat doel hebben we bereikt. Nu beraden we ons of we nog meer korting kunnen krijgen op zijn schorsing", aldus TVM-directeur Ad Bos.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

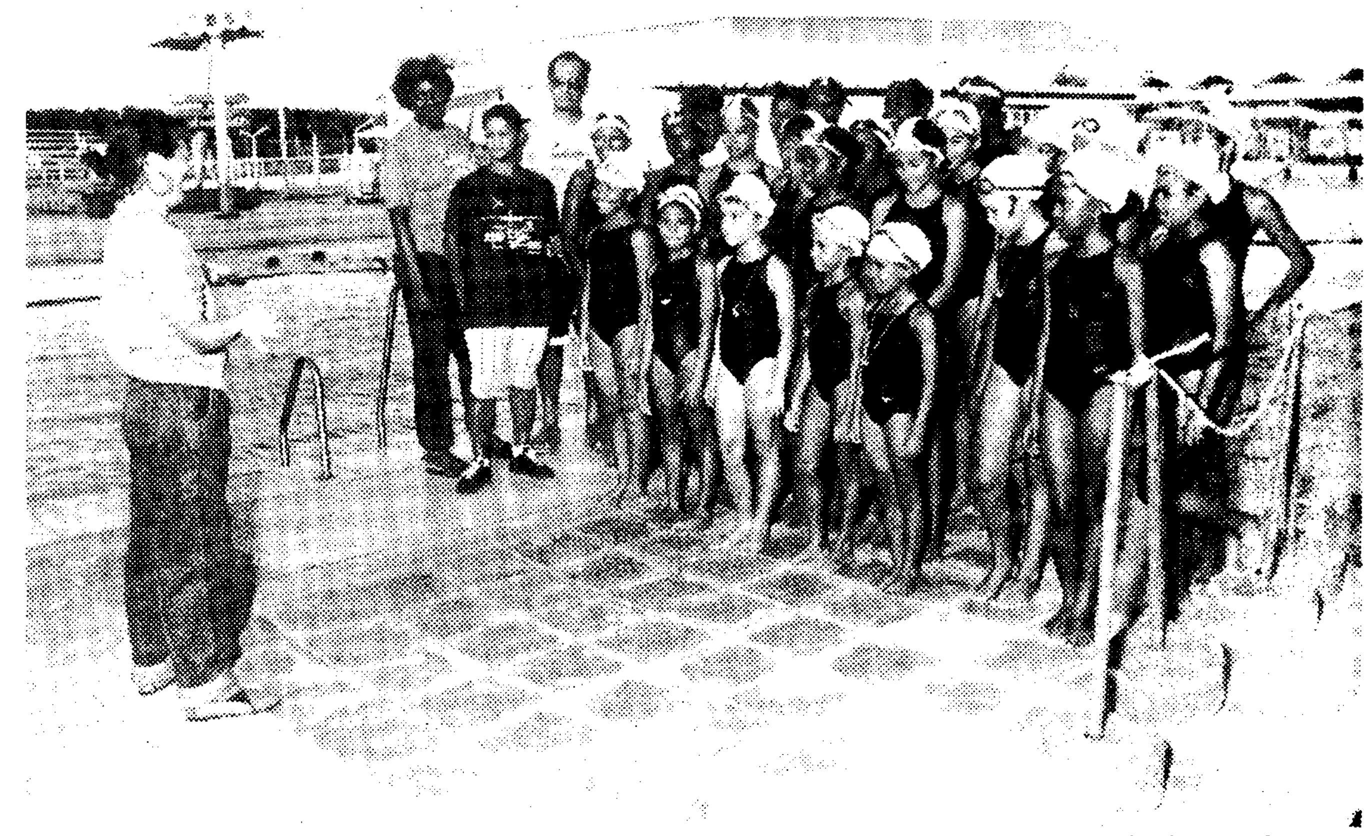
BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

****

Cubaanse traint Curaçaose jeugd

WILLEMSTAD - Op uitnodiging van de Nederlands Antilliaanse Zwembond (NAZB) is op dit moment Marisela Iglesias Garcia op ons eiland.

De Cubaanse is trainster van synchroon-zwemmen en heeft reeds vele zwemmers en zwemsters naar het hoogste platform tijdens diverse sportontmoetingen gebracht.

Op dit moment traint ze de Cubaanse jeugdploeg.

Wegens verkiezings-actie

Franse dambond wenst boycot van Nederland

DEN HAAG - De Franse dambond heeft de wereldfederatie (FMJD) voorgesteld de Nederlandse topdammers een jaar uit te sluiten van alle wedstrijden.

Dit is het gevolg van de actie die het bestuur van de KNDB (Koninklijke Nederlandse dambond) heeft gevoerd tegen de verkiezing van Sovjetrus Bairamov tot voorzitter van de FMJD.

De KNDB heeft zich sinds het FMJD-congres in november in Groningen fel verzet tegen de verkiezing van Bairamov. Aanvankelijk werd aangenomen dat de Nederlandse oppositie gesteund werd door de Russische damfederatie, maar dat bleek een misvatting, want enkele dagen geleden besloot de Sovjetunie Bairamov te accepteren.

Het KNDB-bestuur heeft inmiddels alle bij de FMJD aangesloten landen schriftelijk gevraagd Bairamov alsnog niet te aanvaarden en een tijdelijk bestuur met de op het congres verslagen Nederlandse kandidaat Ten Haaf als voorzitter te formeren. Met uitzondering van Bairamov zouden alle andere bestuursleden kunnen aanblijven.

Vooral in Frankrijk, dat sinds Groningen twee bestuursleden heeft, is de Nederlandse actie verkeerd gevallen. Ook Amerika en Afrika blijken niet gelukkig met de Nederlandse voorstellen.

Frankrijk wil niet alleen dat de FMJD de Nederlandse spelers uitsluit van officiële wedstrijden, maar ook eisen de Fransen een speelverbod voor invitatietoernooien.

Buitenlanders zouden ook niet in Nederland mogen dammen. Indien die suggestie door de werelddambond wordt overgenomen, komt een aantal Nederlandse organisaties in moeilijkheden.

Eind april staat in Harderwijk een internationaal grootmeestertoernooi op het programma. Ook de voor de zomerperiode geplande toernooien in Nijmegen, Brunssum en Groningen zouden het mogelijk zonder buitenlandse spelers moeten doen.

4,5 Miljoen in Heizel-drama

BRUSSEL - Een rechtbank in België heeft de nabestaanden van de slachtoffers bij de Heizelramp in Brussel bijna 4,5 miljoen gulden schadevergoeding toegekend.

Zes jaar geleden kwamen bij de Europa Cup-finale tussen Liverpool en Juventus 39 supporters om het leven, vrijwel allemaal Italianen.

De rechtbank achtte de Belgische en de Europese voetbalbond schuldig aan de ongeregeldheden. De bonden zijn veroordeeld, maar kunnen tegen de beslissing in beroep gaan.

PATRICK MCENROE EN STEFAN EDBERG UITGESCHAKELD

Veel verbaal geweld van Boris Becker

Becker en Lendl naar finale Australian Open

MELBOURNE - Eén obstakel rest Boris Becker nog op weg naar de eerste plaats van de wereldranglijst. De Tsjechoslowaak Ivan Lendl is zondag in de finale van de open Australische kampioenschappen de laatste hindernis bij verwezenlijking van een droom.

Becker heeft al twee jaar zijn zinnen gezet op de eerste positie, momenteel nog in handen Stefan Edberg. De Zweed moet na zijn nederlaag tegen Lendl in Melbourne tot zondag wachten of hij zijn eerste plaats kwijtraakt.

Becker haalde voor het eerst de eindstrijd in Australië. Daarvoor diende hij in de halve finales af te rekenen met de Amerikaan Patrick McEnroe, de zeven jaar jongere broer van de afwezige John.

De Duitser verloor de eerste set in de tie-break (na een voorsprong van 3-0) en gedroeg zich in de slotfase van de reeks als het equivalent van John McEnroe. Vooral fotografen moesten het ontgelden. McEnroe, 114 op de wereldranglijst, werkte bij 4-5 een setpunt weg trok met 7-2 de eerste set naar zich toe.

Becker ontstak na de gemiste kans in woede. "Ik verloor mijn hoofd een beetje', verontschuldigde hij zich later. "Mijn gedachten gingen weer naar de marathonpartij tegen de Italiaan Camporese, die ruim vier uur duurde. Ik hield me steeds voor kalm te blijven, maar kennelijk was ik te nerveus", verklaarde hij zijn opvliegende gedrag.

McEnroe hield zijn tegenstander in de tweede set lang onder druk, maar moest bij 5-4 toch capituleren. Met drie aces (in totaal sloeg de Duitser er 23) bracht Becker de stand op gelijke hoogte. "Een cruciaal moment". zei de nummer drie van de plaatsingslijst, die in de derde set geen problemen kende. Met 6-1 en 6-4 stelde hij zijn eerste finaleplaats in Melbourne veilig.

IVAN LENDL

Tegenstander op de slotdag is Ivan Lendl, die in vijf sets de nummer een van de wereld aftroefde. Voor de Tsjechoslowaak wordt het zijn negentiende optreden in de eindstrijd van een van de vier grote toernooien. Dat hij tegen Becker mag aantreden lag voor een groot gedeelte aan zijn tegenstander. Edberg verspeelde in de vierde set een bijna zekere finaleplaats.

Het tweetal bereikte niet het niveau van hun eerdere partijen. Het duel werd ontsierd door veel onnodige fouten. Lendl won de eerste set met 6-4 en moest vervolgens twee reeksen bij de Zweedse favoriet inleveren. Vorig jaar ontmoette het duo elkaar in de eindstrijd, maar moest de Zweed geblesseerd opgeven.

Op 4-4 in de vierde set leek Edberg het duel te beslissen. Lendl verloor zijn service en zijn kalmte. De Tsjechoslowaak wierp in bal de tribunes en kreeg daarvoor een officiele berisping. Edberg verloor meer. De nummer een kon de partij uit serveren, maar faalde hopeloos. Op van de zenuwen liet hij twee matchpunten aan zich voorbijgaan. De laatste door een dubbele fout.

Die vergissing bleek fataal. Lendl sleepte een tie-break uit het vuur en daarna ook nog de partij. "Ongelofelijk", stamelde de Zweed na de ruim vier uur durende partij. "Dit is een enorme teleurstelling. Ik was er zo dichtbij. Op het cruciale moment nam ik teveel risico."

Zijn tegenstander voelde enigszins met hem mee. Lendl verloor naar eigen zeggen nooit het geloof in de overwinning. "Ik voelde dat Stefan moe begon te worden. Hij kwam niet meer zo snel naar het net." Daarnaast belandden in de vijfde set de ballen van de dertig-jarige titelverdediger akelig precies binnen de lijnen.

Becker hoopt in de finale zijn hoofd koel te houden. Bij een overwinning passeert hij Edberg op de wereldranglijst. "Daar heb ik de partij tegen McEnroe slechts heel even aan gedacht. Ik wil dit toernooi winnen. Dat is belangrijker dan nummer een van de wereld te zijn. In ben hier nog nooit zover gekomen en dan wil het karwei ook afmaken."

TENNIS / MELBOURNE - In navolging van de mannen krijgen ook de vrouwen een toernooi om de Grand Slam Cup. De vrouwenorganisatie WTA maakte dat in Melbourne tijdens de open Australische kampioenschappen bekend. Volgens een verklaring van de WTA wordt het toernooi gekoppeld aan de mannen-editie in München. De internationale tennis federatie (ITF) heeft nog geen toestemming verleend. De acht beste speelsters van de vier belangrijkste toernooien plaatsen zich.

Oorlog in de Golf

Generaal Maurice Schmitt, bevelhebber van de FRANSE strijdkrachten, zei vrijdagochtend tijdens een briefing dat de luchtmacht van de door de VS geleide coalitie volledige controle heeft over het luchtruim van Irak. Maar de Golfoorlog is nog maar in "het 1e deel van de 1e fase" zei hij. "Elke keer dat de Iraakse troepen waren betrokken bij een luchtgevecht zijn ze neergeschoten of zijn ze gevlucht.

***

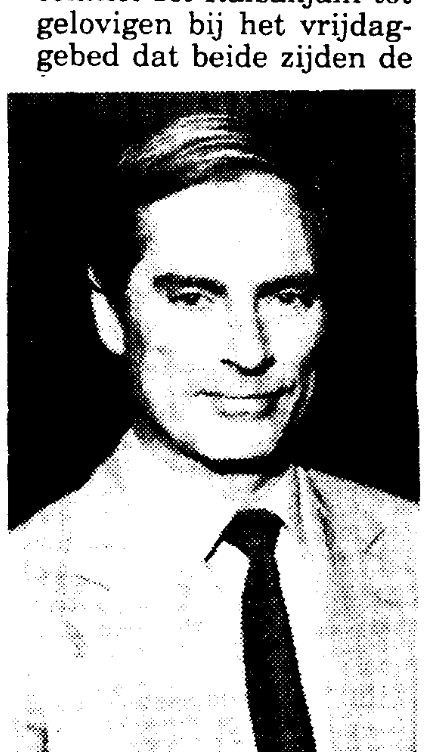
Het SPAANSE dagblad El Mundo meldde vrijdag uit Baghdad dat het Iraakse parlement tijdens een zitting in een geheime ondergrondse bunker de luchtmachtpiloten heeft toegestaan zelfmoordaanvallen uit te voeren op VS-vliegkampschepen. El Mundo-verslaggever Alfonso Rojo is volgens het blad de enige Westerse verslaggever die nog in Baghdad werkt, naast CNN's Peter Arnett.

***

De Iraanse GEESTELIJKE LEIDER Ali Khamenei veroordeelde de aanvallen van de geallieerden op de Iraakse steden en beschuldigde VS-president Bush ervan een "moordenaar te zijn die onschuldige mensen doodt". Eerder had de leider van de Iraanse Revolutionaire Islamitische Garde, Mohsen Rezai, verklaard dat het Iraanse leger in staat van paraatheid is en dat eventuele deelname aan de oorlog "afhangt van het besluit van de politieke leiders van het land".

***

De IRAANSE president Rafsanjani heeft vrijdag oproepen van radicalen Irak te steunen in de strijd tegen de door de VS geleide troepen van de hand gewezen, en verklaard dat hulp aan Baghdad voor zijn land gelijk zou staan aan zelfmoord. In zijn krachtigste rechtvaardiging van de Iraanse neutraliteit in het conflict zei Rafsanjani tot gelovigen bij het vrijdaggebed zeggen dat beide zijden de

...Een CBS-ploeg is in Saudi-Arabie bij de grens met Kuwayt vermist. Van deze ploeg maakte deel uit de chef van het Midden Oosten-bureau van de CBS Bob Simon...
(AFP-satellietfoto)

Iraanse steun niet waard zijn. Hij vindt dat Iran om geostrategische redenen "niet kan toestaan dat Irak toegang zou hebben tot de Perzische Golf", want dat zou de Iraanse veiligheid in het gebied verwoesten. "Is dat niet zelfmoord, gezien uit ons standpunt?", zei hij in zijn door Radio-Teheran uitgezonden rede.

***

Irak zal "tot nader order" geen tv-beelden meer vertonen van geallieerde KRIJGSGEVANGENEN. De Iraakse tv zond zondag beelden uit van 7 krijgsgevangenen. De beelden ontlokten heftige kritiek in de internationale gemeenschap en van het Rode Kruis, omdat Geneefse oorlogsconventies dergelijke behandeling van krijgsgevangenen verbieden.

***

De oproep van de grootmoefti van Jeruzalem tot een 'Jihad' (Heilige oorlog) tegen de VS en diens bondgenoten is volgens burgemeester Teddy Kollek van Jeruzalem "het gevolg van manipulatie". "Ondanks mijn diepe respect voor sjeik Saad Eddin Al-Alami kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat de eerwaarde heer is gemanipuleerd", aldus burgemeester Kollek. De grootmoefti had de Moslims in de gehele wereld opgeroepen een 'Jihad' te ontketenen en verder om geen VS-producten meer te kopen.

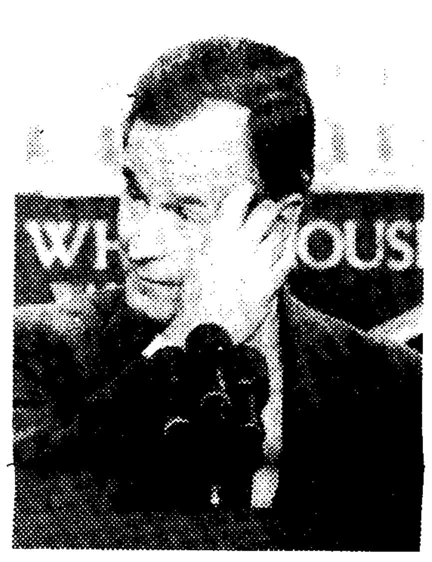
***

In tegenstelling tot de groot-moefti van Jeruzalem heeft de hoogste Islamitische organisatie in SAUDI-ARABIE de Moslims en allen die strijden voor de bevrijding van Kuwayt, tot een 'Jihad' tegen president Saddam Husayn opgeroepen. De 'Fatwa' (gezaghebbende religieuze uitspraak) was na het begin van de operatie Woestijnstorm uitgevaardigd door sjeik Abdulaziz Ibn Abdullah Ibn Baz, hoofd van de raad van Ulama (schriftgeleerden).

***

Irak schoot opnieuw een OLIE-INSTALLATIE in een Kuwayts olieveld in brand in een poging een rookgordijn te leggen om luchtaanvallen op zijn stellingen te bemoeilijken, aldus kringen in de olie-industrie in de Golf.

***

...President George Bush heeft in een gesprek met de pers de verzekering gegeven dat alles gedaan zal worden om de olievervuiling in de Perzische Golf een halt toe te roepen. Dit lijkt gemakkelijker gezegd dan gedaan. Volgens deskundigen is het waarschijnlijk een hopeloze zaak...
(AFP-satellietfoto)

GRIEKENLAND verzoekt de VS Patriot-raketten te leveren nadat Irak dreigde zijn vijanden in de Golfoorlog te zullen aanvallen. In de Griekse hoofdstad Athene protesteerden meer dan 10.000 mensen voor de VS- ambassade tegen de Golfoorlog.

***

CANADA nam voor het eerst deel aan een luchtaanval op Irak. Vier CF-18 jagers maakten de weg vrij voor VS-bommenwerpers, aldus Toronto. Ook de Bahraynse luchtmacht deed voor het eerst mee aan luchtaanvallen op Irak, aldus Riyad.

***

Het WITTE HUIS zegt dat de Golfoorlog waarschijnlijk maanden zal gaan duren en dat de VS-bevolking zichzelf enkele dagen schrap moet zetten als de Irakese strijdkrachten overwinningen melden op de geallieerden.

***

Een Britse ingenieur, die heeft meegewerkt aan de bouw van bunkers in Irak, zegt dat er in dat land zo'n veertigtal ondergrondse SCHUILKELDERS zijn die stevig genoeg zijn om zelfs een krachtige aardbeving te weerstaan.

***

LONDEN zegt 33 Irakezen te hebben opgepakt, die nu op deportatie wachten, omdat zij in het leger van Irak dienen. Londen beschouwt hen als krijgsgevangenen.

***

FRANSE Jaguar-jachtbommenwerpers hebben vrijdag bij hun 2e aanval boven Iraaks grondgebied, bombardementen uitgevoerd op stellingen van de Iraakse elitetroepen van de Republikeinse garde. Franse vliegtuigen vielen ook opnieuw Iraakse artilleriebatterijen in het zuiden van het bezette Kuwayt aan, terwijl Mirage 2000 jachttoestellen de dekking verzorgden voor de operaties.

***

In de MALAYSISCHE hoofdstad Kuala Lumpur is een zelfgemaakte bom bij een kantoor van de VS-luchtvaartmaatschappij onschadelijk gemaakt. Aldus politiebronnen. Eerder waren drei gementen bommen te zullen plaatsen geuit aan het adres van instellingen of bedrijven die banden hebben met de VS en Engeland wegens hun deelname aan de Golfoorlog.

***

Het onafhankelijke Sovjet-persbureau Interfax meldde vrijdag dat Saddam Husayn de opperbevelhebber van de luchtmacht en die van de luchtverdediging heeft laten EXECUTEREN. De executie zou enkele dagen geleden hebben plaatsgevonden, na de eerste luchtaanvallen van de geallieerde strijdkrachten in de Golf, aldus Interfax onder aanhaling van bronnen in het ministerie van Defensie in Moskou. Het Sovjet-leger heeft na jaren van samenwerking en wapenverkopen aan Baghdad goede contacten met het Iraakse leger.

***

Het IRAAKSE persbureau INA meldde vrijdagochtend dat de Iraakse strijdkrachten sinds donderdagavond 14 "luchtdoelen" - vliegtuigen en raketten - heeft neergehaald. Sinds die tijd heeft de geallieerde luchtmacht 111 missies boven Iraaks grondgebied uitgevoerd, aldus communique 20 van het Iraakse leger. Volgens Irak zijn er van de geallieerden sinds het begin van de oorlog, vorige week donderdag 249 vliegtuigen en raketten neergehaald. De geallieerden zeggen dat 24 van hun vliegtuigen verloren zijn gegaan.

***

De gezamenlijke omroepen in NEDERLAND zijn bereid een collectieve actie ten behoeve van oorlogsslachtoffers en vluchtelingen in het Golfgebied te steunen. Dat hebben de tv-directeuren van de verschillende omroepen donderdag unaniem beslist. De actie moet onder een noemer en met gebruikmaking van een gironummer worden gevoerd. Verder stellen de omroepen al voorwaarde dat de betrokken hulporganisaties een goed onderbouwd actieplan vervaardigen.

***

Met name MAROKKANEN en Turken in Nederland komen in toenemende mate in problemen sinds het uitbreken van de Golfoorlog. Velen van hen zijn bang of voelen zich bedreigd op school of werk, zo maakte het Nederlands centrum Buitenlanders (NCB) bekend. Het NCB opent een informatielijn voor de Islamitische en Arabische gemeenschap in Nederland.

***

De betrekkelijke rust op de beide Nederlandse fregatten in de Perzische golf werd donderdagavond enige tijd onderbroken door de instelling van de zg gevechtswacht. Aanleiding was een waarneming op de radar op een van de 3 VS-vliegkampschepen in de nabijheid van de Nederlandse fregatten. Die waarneming duidde op de aanwezigheid van een of meer vijandelijke raketten. Ook werden lichtflitsen waargenomen. 12 Minuten na de afkondiging van de gevechtswacht volgde de mededeling dat de radarwaarneming op het vliegkampschip berustte op een misinterpretatie. De lichtflitsen bleken veroorzaakt door onweer.

***

Het bouwconcern BALLAST NEDAM heeft de echtgenoten en kinderen van werknemers in de Saudi-Arabische hoofdstad Ryad aangeraden te vertrekken naar rustiger gebieden. Daarop hebben de gezinsleden besloten naar Jeddah te reizen om te proberen naar Nederland te komen. In de 1e week van januari had Ballast Nedam de achtergebleven gezinsleden al aangeraden te vertrekken uit het oosten van Saudi-Arabie.

Pacifisten in Israël

■ *TEL AVIV - Een kleine groep Israelische pacifisten heeft geprotesteerd tegen een eventuele Israelische betrokkenheid bij de Golf-oorlog. Vele Israeliers reageren erg fel en afwijzend op dit pacifisme.*
(AFP-satellietfoto)

...Palestijnse kinderen met gasmasker op in afwachting van de dingen die komen gaan tijdens een alarm in Israel. De ramen zijn met plastic afgesloten voor het geval er in de Scuds een chemische lading mocht zitten...
(AFP-satellietfoto)

Vervuiling van Golf

■ *WASHINGTON - Een vogel in het door olie vervuilde Golf-water nadat Irak miljoenen vaten olie in de Perzische Golf heeft laten lopen. De foto werd overgenomen uit een CNN-reportage.*
(AFP-satellietfoto)

De 4 Nederlandse VREDES-activisten in Irak bevinden zich in een kamp aan de grens tussen Irak en Saudi-Arabie. Aldus een lid van een Engels-Amerikaanse vredesgroep in de Jordaanse hoofdstad Amman. Volgens de zegsvrouw is niet bekend hoe de Nederlanders het maken.

***

Het Nederlandse RODE KRUIS zal in samenwerking met de Belgische, Luxemburgse en Britse zusterorganisaties een vluchtelingenkamp in Syrie oprichten. Het kamp zal onderdak bieden aan maximaal 40.000 vluchtelingen. Bij de inrichting van het kamp wordt samengewerkt met de Syrische Rode Halve maan. Het kamp in Syrie maakt onderdeel uit van 8 Rode Kruiskampen in de regio. De oprichting van 1 kamp kost 4,5 miljoen gulden.

***

De JAPANSE regering wil de belastingen verhogen om de toegezegde elf miljard dollar hulp aan de geallieerde troepen in de Golfoorlog te financieren. Aldus Financien-minister Ryutaro Hashimoto. Men denkt aan accijnsverhogingen. Eerder deze week besloot ook Duitsland om dezelfde reden tot belastingverhogingen.

***

De uiteindelijke beslissing over het afvuren van een Patriot-raket zal voorlopig niet door de computer, maar door degene die het systeem bedient worden genomen. Aldus Defensie in Den Haag na een eerste, voorlopig onderzoek naar het onbedoeld afschieten van 2 Patriot raketten door de Nederlandse squadrons in Turkije. Hoe lang deze situatie zal voortduren is nu nog niet te zeggen.

***

De regeringsfracties CDA en PvdA in de TWEEDE KAMER zien geen aanleiding om minister Van den Broek van Buitenlandse zaken te verzoeken het PLO-bureau in Den Haag te laten sluiten. Van den Broek heeft een dergelijk verzoek gekregen van de orthodoxe organisatie Christenen voor Israel. Het PLO-kantoor is geen ambassade, maar een informatiebureau.

***

De 5 Iraakse DIPLOMATEN die maandag door de Nederlandse regering zijn uitgewezen zijn vrijdagochtend vertrokken naar Tunesie. De Iraakse vertegenwoordiging in Nederland bestaat nu nog uit 2 mensen.

***

Sinds het uitbreken van de GOLF-oorlog is er bij de PTT een toename merkbaar van het internationaal TELEFONISCH vergaderen. Dit schrijft men toe aan het wereldwijde beleid van met name VS top-managers om minder te vliegen. Ook informeren veel bedrijven bij de PTT naar de mogelijkheid van het zogeheten videoconferencing. Dit is telefonisch vergaderen, maar dan met videobeelden van de gesprekspartners.

***

Het EUROPEES parlement meent dat alleen onder strikte voorwaarden de oorlog tegen Irak mag worden beeindigd en de onderhandelingen mogen worden hervat. Dat staat in een door het parlement aanvaard compromisvoorstel over de Golfoorlog waarover de christen-democraten en de socialisten -de twee grootste fracties -het donderdag met veel pijn en moeite alsnog over eens werden. De stemverhouding was 202 voor, 98 tegen bij 25 onthoudingen. Het parlement verlangt dat er - onder de genoemde voorwaarden - "primair" naar wordt gestreefd de oorlog te beperken en snel en met zo min mogelijk slachtoffers te beeindigen.

***

KURDISCHE verzetsstrijders in het noorden van Irak bereiden momenteel gewapende acties voor tegen de Iraakse leider Saddam Husayn. Sinds het uitbreken van de Golf-oorlog zouden tussen de 2000 en 3000 Kurdische strijders vanuit ballingschap naar Irak zijn teruggekeerd om aan de acties deel te nemen. Dat hebben 2 hooggeplaatste Kurdische functionarissen tegenover het Amerikaanse dagblad "Washington Post" verklaard.

***

De BRITSE premier John Major heeft in het Lagerhuis verklaard dat "een grondoorlog in de Golf nog voorkomen kan worden als de Iraakse president zich terugtrekt uit Kuwayt zoals wij gevraagd hebben". 'Niemand wil een grondoorlog", zei Major in een debat dat geheel gewijd was aan de situatie in de Golf. "Wij hebben duidelijk gezegd dat wij bepaalde wapens niet in zullen zetten, maar ik denk niet dat het juist is het Iraakse leger te sparen en risico's te nemen met Britse soldaten in een volgende fase van het conflict", betoogde Major. "Mijn eerste zorg is de veiligheid van de Britse soldaten".

***

De Britse minister King maakte bekend dat de Britse luchtmacht in de Golf een 6E TORNADO-jachtbommenwerper is kwijtgeraakt. King bestreed tegenover de pers dat de aanvalstactiek van de Tornado's gewijzigd zal worden. De Tornado's worden voornamelijk gebruikt bij het bombarderen van Iraakse vliegvelden, waarbij zij extreem laag aan moeten vliegen. Militairen in de Golf hebben voorgesteld dat de Tornado's beter bij bombardementen van grote hoogte ingezet zouden kunnen worden. Londen gaat extra manschappen en een half eskader (zes tot acht) gevechtsvliegtuigen van het type "Buccaneer" naar de Golf sturen om de Britse luchtmacht te versterken.

***

Israël wil meer Patriots

JERUZALEM - Israel heeft nog steeds belangstelling voor de snelle levering van verscheidene batterijen Patriot-afweerraketten voor de bescherming tegen Iraakse raketaanvallen.

De Israelische minister van Buitenlandse zaken David Levy verklaarde vrijdag voor de radio dat de levering door de bondsrepubliek donderdag werd besproken met de bezoekende Duitse minister van Buitenlandse zaken, Hans-Dietrich Genscher. Deze voerde vrijdag besprekingen met de Israelische premier Yitzhak Shamir en beloofde volgens Levy het Israelische verzoek aan kanselier Helmut Kohl over te brengen. Shamir bedankte Genscher vrijdagochtend voor zijn bezoek en begroette de bewindsman "als vriend".

Het Israelische dagblad Yedioth Ahronot meldde vrijdag dat Bonn binnenkort drie Patriot-batterijen met Duits personeel naar Israel stuurt. Maar Levy bestreed dit: "We spreken niet van Duits personeel, maar de Patriots zijn voor Israel apparatuur van levensbelang die een grote ondersteuning voor onze veiligheid en moreel zou zijn".

De Israelische minister van Defensie, Moshe Arens, heeft gezegd dat bij in Israel neergestorte Iraakse Scud-raketten "Duitse onderdelen zijn aangetroffen". De Israelische pers meldde vrijdag dat Arens tot militaire verslaggevers zei: "Ik heb plaatsen bezocht waar brokstukken zijn neergevallen en na onderzoek blijkt dat het om vijftig jaar oude Duitse technologie gaat, die dezelfde is als die werd gebruikt voor de fabricage van de V-2 vliegende bommen". De V-2 raketten werden door de Duitsers gebruikt tijdens de Tweede Wereldoorlog voor aanvallen op Britse steden.

...hankelijk

...at was natuurlijk ... tikfout, gisteren, ...pagina 15 van de ...chenen Bonaire- ...r ('Ziende blind'). ...e regel staat abu- ...t "...de Amigoe op ...lkomen afhanke- ... Trouwe lezers ...r, uiteraard. Daar ...ankelijk moeten ...s uit het gehele ...ens overduidelijk ...kwam.

GERHARTS: ONDERZOEK GAAT DOOR
Alsmede tegen spaarfonds
Procuratiehouder wint kortgeding tegen BTC

KRALENDIJK "Ik kan wel zeggen dat het laatste woord over deze zaak nog niet is gesproken, het onderzoek duurt nog steeds voort", aldus president directeur Hugo Gerharts van Gerharts Holding NV toen hij de voor hem teleurstellende uitslag vernam van de beide kort gedingen die de geschorste procuratiehouder D.K. tegen de Gerharts Holding NV en het Spaarfonds heeft aangespannen.

Rechter mr G.J. Stoové vindt de houding van de vroegere procuratiehouder van de Bonaire Trading Company (BTC) niet altijd conform de eisen die aan een financieel directeur gesteld mogen worden, maar evenmin ziet mr Stoové aanleiding om daarvoor een ontslag op staande voet te geven. Derhalve wordt D.K. vrijwel geheel in het gelijk gesteld waar het zijn ontslag betreft en eveneens waar het Spaarfonds hem in verband met de beslaglegging van de McLaughlinbank de uit het Spaarfonds geleende drie ton wil terug krijgen door het huis wat D.K. momenteel op Seru Largu bouwt te laten veilen.

BEGRIP

Het ontslag dat advocaat mr drs R.E. Blaauw onjuist vond, kreeg bij rechter Stoové meer begrip dan het verweer van advocaat Ton Theeboom die de Gerharts Holding verdedigde. Ofschoon president directeur Hugo Gerharts in een persoonlijke brief stelde dat D.K. gemanipuleerd zou hebben en dat hij ten onrechte zijn representatietoelage verhoogd zou hebben, vond de rechter in ieder geval geen reden voor ontslag op staande voet.

Minder tevreden was rechter Stoové over de manier waarop D.K. de belastingafdrachten had uitgevoerd. Naar de mening van de rechter blijft D.K. verantwoordelijk voor een correcte en volledige afdracht van de ingehouden belasting. Hij kan die verantwoordelijkheid niet afdoen door te wijzen op het falen van zijn ondergeschikten. Weer acht rechter Stoové dit echter niet voldoende voor het gedwongen ontslag dat D.K. (tot tweemaal toe) had gekregen. De rechter motiveerde ten overvloede dat de onjuiste en nagelaten afdrachten immers geen persoonlijk voordeel opleverden voor D.K., terwijl hij evenmin aannam dat de procuratiehouder daarmee de directeur persoonlijk trachtte te benadelen.

Rechter Stoové achtte D.K. [illegible] kort geding in dienst van Gerharts Holding Ondanks het feit dat de administrateur in dienst werd genomen door Donhuljag Holding NV. Volgens de rechter zijn er door Gerharts Holding NV ondvoldoende feiten naar voren gebracht die de rechter thans noodzaken om tot een andere uitspraak te komen.

SPAARFONDS

Het meest tot de verbeelding sprekende is de zaak van het Spaarfonds van het bedrijf, waar D.K. als voorzitter een lening sloot van driehonderd duizend gulden tegen negen procent en terug te betalen over een periode van dertig jaar na de lening op 7 juli 1989. In geval van inbeslagneming van de onroerende goederen van D.K. zou het Spaarfonds teruggave van de gehele hoofdsom kunnen eisen. Op 4 oktober 1990 legde de McLaughlinbank ten bedrage van 40.000 gulden conservatoir beslag op de percelen van D.K. Op 9 januari werd het beslag opgeheven.

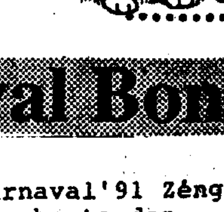
Volgens het Spaarfonds is er gemanipuleerd door D.K. en wordt het Spaarfonds aan een onevenredig groot risico blootgesteld. Naar de mening van de rechter gaat het Spaarfonds echter voorbij aan de kern van de zaak. De bepaling waarop het Spaarfonds doet is wel in de hypotheek acte opgenomen, maar dat is om het Spaarfonds desgewenst de mogelijkheid te bieden daar gebruik van te maken. Dat ziet rechter Stoové niet zozeer ineen enkele beslaglegging, vooral ook omdat D.K. nog steeds aan zij hypothecaire verplichtingen voldoet. Het Spaarfonds heeft er dus nu geen enkel belang bij dat er een openbare verkoop plaatsvindt en het Gerecht acht derhalve de vordering van D.K. dat de veiling wordt stopgezet, toewijsbaar.

DWANGSOM

Rechter Stoové beveelt Gerharts Holding het salaris en de emolumenten van D.K. te blijven betalen zolang de arbeidsovereenkomst tussen de Gerharts Holding en D.K. nog geldig is. Hij krijgt ook zijn gelijkwaardige auto (Topaz) weer terug op een dwangsom van 250 gulden per dag terwijl het Spaarfonds zich dient te onthouden van de poging een openbare verkoop te organiseren of voor te bereiden.

Desgeyraagd beaamde Hugo Gerharts dat hij zich voorlopig wel zal neerleggen bij de uitspraak van rechter G.J. Stoové. "Er is te veel gebeurd", aldus Gerharts, "en we zijn nog lang niet aan het eind van deze geschiedenis. Het onderzoek is nog in volle gang, zowel door het accountantsbureau als intern."

Uit de woorden van Gerharts lijdt het geen twijfel, dat hij in hoger beroep zal gaan. "Ik ben er van overtuigd, dat ten slotte het recht zal zegevieren", aldus de president-directeur van de Gerharts Holding.

Broertje Janga:
UPB laat kiezers in de kou staan

KRALENDIJK— Afgelopen week waren een aantal Nederlandse parlementariërs op Bonaire om meningen te horen over de toekomstige staatkundige structuur van Bonaire. Naar de mening van POB-leider Janga is het beschamend hoe degenen die altijd roepen dat zij Bonaire vooruit helpen, nu met een mond vol tanden stonden over wat er met Bonaire moet gebeuren als Curaçao besluit om op zichzelf de toekomst in te gaan.

Tijdens de vergadering met de parlementariërs uit Nederland overhandigde Janga zijn gedocumenteerd plan dat zoals bekend rechtstreekse banden met Nederland inhoudt. Janga merkte daarbij op, dat de eilandsraad van Bonaire een unaniem standpunt had ingenomen om te opteren voor rechtstreekse banden met Nederland als Aruba inderdaad de constellatie van zes zou verlaten.

Janga:'Het huidige bestuurscollege dat door een overloper werd verlaten (Alipio Goeloe POB, PDB, Onafhankelijk, UPB) heeft geen ander standpunt dan hun wens om als bijwagen van Curaçao te dienen. De POB als verantwoordelijke partij echter weet dat de enige oplossing voor Bonaire de rechtstreekse banden met Nederland zijn.' In zijn verklaring zegt Janga dat hij aan de Nederlandse parlementariërs heeft gevraagd of Nederland Curaçao of een van de andere eilanden kan verplichten in een Antillen van Vijf te blijven.

Janga:'Het categorisch antwoord van de Nederlanders was dat de Nederlandse regering het zelfbeschikkingsrecht van elk eiland zou respecteren en derhalve nooit druk zou kunnen uitoefenen op een van de eilanden.' Overigens benadrukten de Nederlandse politici dat onder de rechtstreekse banden Bonaire een gemeente, provincie of een artikel 12 zou kunnen vallen, wat Janga niet nader uitlegt, maar kennelijk wel het slechtste is wat Bonaire kan treffen. Janga wenst echter geen provincie te zijn van Nederland of wat dan ook, maar wil een nieuw en nog niet bestaand model creëren en dat lijkt hem zeer wel mogelijk met de hulp van Nederlandse deskundigen.

KRALENDIJK — Onder leiding van de Aruba Consultancy Training (ATC) is afgelopen week een cursus gegeven voor personeel dat werkzaam is in de dienstverlenende sector van hun bedrijf.

Twaalf deelnemers jeugd tumba-festival

KRALENDIJK — Alles is klaar in het stadion van Kralendijk voor het jeugdtumbafestival van zondagmiddag, aldus voorzitter van de Komishon Tumba Hubenil (Kontubo) Ibi Pair. Vijftien jeugdige zangers hebben zich ingeschreven, maar drie zijn afgevallen om onbekende redenen.

Piar attendeerde er in zijn persverklaring op, dat de prijzen van entree hoger liggen dan het afgelopen jaar maar de Kotubo-voorzitter wees erop, dat ook de kosten waren gestegen. Het vaste — maar in de praktijk al lang uitgewezen zinloze — besluit is gevallen om deze keer eens te beginnen op het tijdstip dat is vastgesteld. In dit geval om vier uur 's middags zodat de volgende dag er geen enkel probleem is als de kinderen weer naar school moeten. Andere jaren eindigden jeugdverkiezingen en tumbafestivals voor de jeugd na het middernachtelijk uur omdat de organisatoren rustig twee tot drie uur na de aanvangstijd begonnen.

De twaalf kandidaten voor de titel van Rey di Tumba Hubenil zijn: Dwight Leonora ('Plant'e den dje'), Mishanun Engelhardt ('Esta dushi'), Chris Pourier ('Mi ta bai'), Roddrick Booi ('Bati'é klok'), Georgine Conquet ('Payaso mi ta'), Carlire Martis ('Swing bai bin'), Rafilino Boezem ('Krenk'é p'é bai'), Juny Thomas ('Push'é, push'é), Dayme Martines ('Di Nos'), Juluska Soleano ('Nos dushi karnaval') en Dennis Thomas ('Triano p'un kick'). De jeugd wordt begeleid door de Krioyo Kids en de Pretenders.

Gerechtigheid, verbroedering en vrijheid voor POB

KRALENDIJK — De deelname aan de komende verkiezingen voor de Eilandsraad is volgens de Partido Obrero Boneriano (POB) gebaseerd op gerechtigheid, vrijheid en broederschap. Tijdens zijn radiopraatje voor het lokale radiostation noemde partijvoorzitter Boeboei Cecilia dit de filosofie van de Bonaireaanse Arbeiderspartij. Komt de partij in de komende vier jaar in de Eilandsraad, dan zal dat ook de basis zijn waarop de POB de bevolking vertegenwoordigt.

In zijn toelichting op de filosofie van de partij merkte Cecilia op, dat de POB alle mensen gelijk achtte in de meest uitgebreide zin van het woord. Dat betekent dus dat de Arbeiderspartij geen enkel onderscheid accepteert ten aanzien van geloof, ras of positie. Cecilia: 'Elk mens heeft dezelfde rechten en daarmee bedoelen we recht op werk, recht op onderdak, recht op onderwijs, medische zorg en sociale rechtvaardigheid. [illegible] moeten kunnen ontplooien op een optimale manier. Om dat te garanderen, is het van uiterste belang dat de leiders eerlijk en oprecht zijn in het uitvoeren van hun taak'.

In zijn uitweiding over de verbroedering benadrukte Cecilia dat dit onderdeel van de driepoot door de POB gestimuleerd zal worden. 'Allereerst zal iedereen zich bewust moeten zijn van de waarde die er uitgaat van de medemensen. Daarvan uitgaande zullen we ons respect moeten tonen en de garantie geven dat elk mens zijn eigen onafhankelijke instelling mag hebben. We zullen bewust moeten zijn van de problemen van onze naasten en er het mogelijke aan moeten doen die op te lossen. Belangrijk daarbij is dat andermans eigendommen worden gerespecteerd, waardoor de rust in de gemeenschap gehandhaafd kan worden', aldus POB-leider Boeboei Cecilia.

Over de vrijheid, de tweede poot van de trias zegt Cecilia dat die niet alleen voor een individu maar ook voor groepen zal moeten gelden. Hij vindt dat ieder het recht van meningsuiting heeft en geprojecteerd op de totale bevolking vindt Cecilia derhalve dat de bevolking zich uit moet kunnen spreken over de toekomstige structuur van Bonaire.

De Britse Vauxhall en de Duitse Opel, dochterondernemingen van het Amerikaanse autoconcern GENERAL MOTORS (GM), hebben het een stuk beter gedaan dan het moederbedrijf. De twee verkochten vorig jaar ruim 1,5 miljoen auto's, 5,2 procent meer dan in 1989. Het gezamenlijke aandeel op de Europese automarkt nam toe van elf tot 11,6 procent. GM zelf zit behoorlijk in de problemen door de slechte verkoop op zijn thuismarkt.

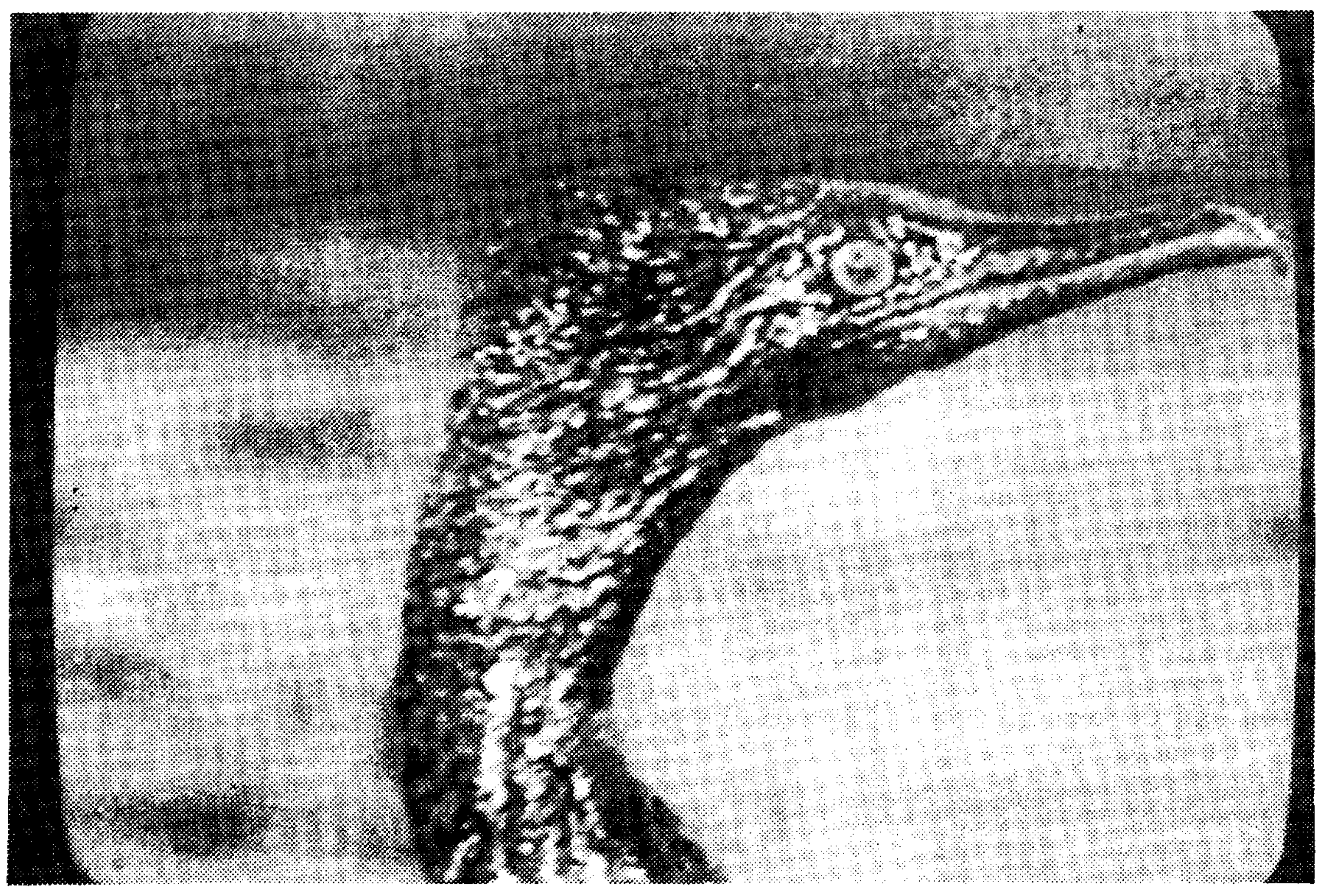
KRALENDIJK — Asosashon di Musiko di Bonaire (Asombo), die dit jaar het carnaval van Bonaire organiseert, heeft afgelopen maandag 26 kandidaten ingeschreven voor het tumbafestival.

De potentiële tumbakoningen worden begeleid door Exotico, Tipiko Bon Bini, IMASS, Grupo Uni, Glenn & Friends Combo of Drama Musikal.

Tumba-festival Bonaire: 26 inschrijvingen

1	Luciano St.Jago	Den Karnaval'91 Zéngené Para Para tambe ta den.	Luciano St.Jago	Juan Angela	EXOTICO
2	Julio Cicilia	Pa Boso E Ta	Julio Cicilia	Julio Cicilia	EXOTICO
3	Ricardo Alberto	Coroné Pe Bai	Ricardo Alberto	Juan Angela	EXOTICO
4	Rignald Mercera	Zoné	Eric Delanoy	Juan Angela	EXOTICO
5	Alfred Frans	Hepa Hepa Hee	Olo Melaan	Juan Angela	Tipiko Bon Bini
6	Glenn Lugo	Jabi	Glenn Lugo	Glenn Lugo	Tipiko Bon Bini
7	Reginald Dortalina	Keda'ki Mes Gos'e	Reginald Dortalina	Ronnie Adelina	IMASS
8	Johnny Vl[illegible]	[illegible] Bo Brasa [illegible]	Tico Wanga	Ronnie Adelina	IMASS
9	Eddy Mel[illegible]	Saminé	Eddy Melaan	Ronnie Adelina	IMASS
10	Frencel Bernabela	E Kabuja	Frencel Bernabela	Mauricio Winklaar	Grupo Uni
11	Panfilo Mercera	Lembe Lié	Luis De Sousa	Calixto Coffie	Grupo Uni
12	Russell A. Coffie	Ata'ki Bin Tuma	Lucio Molina	Lucio Molina	Grupo Uni
13	Alberto Goeloe	Nos Por	Jacintho St.Jago	Jacintho St.Jago	Los Diagonales
14	Albaligia De Palm	Bula Ariba kai Abau	Eddy Melaan	Marcel Mercera	Glenn & Friends
15	Luthwin Janga	Sali Bin pa Bo Miré	Anthony De Palm	Frensel Celestijn	Glenn & Friends
16	Rignald Trinidad	Den Un Frega Di Wowo	Wendert Anthony	Gilbert St.Jago	Glenn & Friends
17	Franklin M.Emanuel	Bisa Si	Sandry Emanuel	Franklin Emanuel	Glenn & Friends
18	Antonio Trinidad	Bati Bo Man Pa Nos Karnaval	Jacintho St.Jago	Jacintho St.Jago	Glenn & Friends
19	Wendert Anthony	Karnaval Nos tei ! Ohoo	Wendert Anthony	Wendert Anthony	Glenn & Friends
20	Rogelio Dortalina	Ambiente den Kralendijk	Rogelio Dortalina	Reginald Dortalina	Glenn & Friends
21	Nel Piar	Celebración ? Pabien	Bano Pourier	Iby Pourier	Drama Musical
22	Ceril Janga	Ban Selebré	Guillermo Janga	Iby Pourier	Drama Musical
23	Sandy Jansen	Mas Brillo	Wilson Frans	Iby Pourier	Drama Musical
24	Orlandito Frans	Orgulloso Mi Ta	Orlandito Frans	Iby Pourier	Drama Musical
25	Watty Emerenciana	Polbu di Alegria	Luis De Sousa	Iby Pourier	Drama Musical
26	Calixto Coffie	Jumpé	Calixto Coffie	Iby Pourier	Drama Musical

MENSEN

■*Het beeld van deze met oliedoordrenkte vogel is er een die velen lang zal bijblijven. Dat oorlog verwoesting, verdriet en verderf met zich meebrengt weet de mensheid sinds haar bestaan. Het blijft toch griezelig om te zien wat drang naar macht en pure krankzinnigheid de mens allemaal in staat stelt te doen.*

Deze vogel is een van de duizenden die ongetwijfeld zullen sterven aan de gevolgen van het lozen van olie in de Perzische Golf. Een milieuramp waarvan de g[illegible] naar deskundigen [illegible] groter zullen zijn dan van de Exxon-ramp.

Sinds 25 januari is Saddam Husayn begonnen met het laten ledigen van honderden vaten olie in de Perzische Golf.

■*Op vrijdag 18 januari nam de Amstel Brouwerij afscheid van twee medewerkers. De heren Sixto de Windt, chef personeelszaken en Bobo Nieuw, public Relations Manager. Tijdens een party werd van deze brouwfunctionarissen afscheid genomen. Op bijgaande foto: Bobo Nieuw Haim da Costa Gomez, de brouwerij-direkteur en Sixto de Windt.*

Wild koebeest

De Rotterdamse politie heeft vrijdagmorgen een **massale klopjacht** moeten uitvoeren om een uit een slachthuis onsnapte koe te overmeesteren. Bij de jacht waren acht politievoertuigen betrokken. Twee politiebusjes zijn zwaar beschadigd geraakt. De koe is na bijna drie uur jagen gedood door kogels uit dienstpistolen.

Even na zeven uur vrijdagmorgen ontsnapte het beest, een 800 kilo zware Franse koe, uit het runderslachthuis aan de Mijestraat in de Rotterdamse wijk Spaanse polder. Na een duik in een sloot werkte het vluchtende beest eerst een oud vrouwtje met hond tegen de grond.

De daarop door de politie ingezette klopjacht leidde de koe uiteindelijk naar een bedrijfsterrein dat vervolgens met hekken en politiewagens werd afgezet. Daarop werd het beest meerdere malen vol getroffen door schoten uit een verdovingsgeweer. Maar kalmeren deed de koe allerminst. De hekken en de politievoertuigen werden door het woeste beest geramd. Ten einde raad trokken agenten hun dienstgeweer. Ook daarmee moest meerdere malen worden gevuurd om het beest neer te leggen.

Sjef van Oekel moet netter

De figuur **Sjef van Oekel** mag in de stripalbums van tekstschrijver Wim T. Schippers en tekenaar Theo van den Boogaard niet langer worden afgebeeld in obscene of pornografische scenes. Dat blijkt uit het tussenvonnis dat de Haarlemse rechtbank deze week heeft gewezen in de rechtszaak tussen Dolf Brouwers en de makers van de van Oekel-strips.

De rechtbank is van oordeel dat Dolf Brouwers zich kan beroepen op zijn portretrecht, omdat hij voldoende op de stripfiguur Sjef van Oekel lijkt. De makers van de stripboeken zijn er volgens de rechter ten onrechte van uitgegaan dat Brouwers akkoord ging met zijn afbeeldingen.

De rechtbank is het met Brouwers eens dat de stripfiguur van Oekel in soms pornografische context wordt neergezet. Dolf Brouwers mag zich daar terecht tegen verzetten, zo staat in het tussenvonnis.

De rechtbank heeft nog geen oordeel gegeven over de eis van Dolf Brouwers om de exploitatie van de figuur van Oekel geheel te verbieden. Brouwers zal daarvoor moeten bewijzen dat hij al de figuur Sjef van Oekel speelde voordat hij er op de VPRO-televisie bekend mee werd.

Nieuwe techniek: Onderzoek naar AIDS-besmetting baby's

Een lagere dosis van het anti-AIDS-middel zidovudine **(AZT) lijkt even effectief** te zijn als de gebruikelijke. Bovendien treden minder bijwerkingen op en zijn er geen nadelige gevolgen voor de overlevingstijd. Dat stellen vrijdag enkele artsen van de **afdeling interne geneeskunde** van het academisch ziekenhuis Utrecht in het Nederlands tijdschrift voor geneeskunde.

De behandeling van AIDS-patiënten met zidovudine leidt tot een verbetering van de overlevingstijd. Voor de introductie van AZT leefden AIDS-patiënten na het stellen van de diagnose gemiddeld tien tot veertien maanden. Erna was dat minstens twee keer zo lang. Door de vaak zware bijwerkingen moet de dosis echter vaak worden verlaagd en zijn bloedtransfusies nodig. **AZT werkt in op het virus HIV dat AIDS** veroorzaakt en vertraagt de voortgang ervan. Het is in Nederland het enige geregistreerde medicijn voor dat doel.

De afdeling interne geneeskunde onderzocht 27 patiënten. Na een half jaar moest de dosis van de helft van hen worden verlaagd, na een jaar was dat bij 85 procent het geval. Veel minder patiënten dan verwacht hadden een bloedtransfusie nodig. Dat komt volgens de Utrechtse artsen door al vroeg te beginnen met een lagere dosis AZT. Bij een verlaagde dosis kregen de patiënten gemiddeld 480 milligram per dag. Gebruikelijk is 1.000 milligram per dag.

Het bleek niet zo te zijn dat een kleinere dosis ook gevolgen heeft voor de overlevingstijd. De conclusies komen overigens overeen met eerder onderzoek waarbij een dosis van 500 milligram per dag net zo effectief bleek te zijn als een hoge dosering van 1.500 milligram.

TELECURAÇAO

ZATERDAG

17.00 Telefiesta met tante Irma;
19.00 Kòktel Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Special: 'Guera den Golfo Pérsiko';
21.00 Show di Job;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreno: 'The Fifth Missile';
23.30 Sluiting.

ZONDAG

16.00 Sena di Señor: 'met pastoor Plata en zang van Emmanuelekoor';
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku..... Reina di Tumba 1991 Elia Isenia;
18.30 Musical Special;
19.30 Style with Elsa Klensch;
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 After School Special: 'Summer Switch';
22.00 Easy Street;
22.30 Santo Domingo Invita;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
* * * * * *

Broccoli verdringt boerenkool

Het bodembeslag voor de teelt van **broccoli** in Nederland heeft vorig jaar voor de eerste maal het areaal voor boerenkool overtroffen. Het CBS meldt dat het areaal broccoli in 1990 meer dan is verdubbeld met 201 hectare tot 380 hectare. Het areaal boerenkool verminderde van 328 hectare in 1989 tot 258 hectare in 1990.

Ook de bloemkool is op de terugtocht. Het areaal nam af van 2.677 hectare in 1989 tot 2.442 hectare in 1990. In het algemeen wordt er meer ijsbergsla, herfstsluitkool, kroten en winterpeen geteelt. Aanzienlijke dalingen doen zich voor bij de teelt van augurken, stokbonen, schorseneren en stamsperziebonen.

NBC

ZATERDAG

21.00 Parenthood
21.30 Working it Out
22.00 Golden Girls
22.30 Empty Nest
23.00 Carol & Company
23.30 American Dreamer.

ZONDAG

20.00 To be Announced
21.00 Lifestories
22.00 NBC Sunday Night Movies.

TBS

ZATERDAG

15.35 Movie: 'The Profes[...]' (1966, Burt Lancaster)
18.05 Fishing with Roland Ma[...]
18.35 Fishin' with Orlando Wi[...]
19.05 World Championship W[...]
21.05 Movie: 'Support your [...] Gunfighter' (1971, James Ga[...]
23.05 Basketball - Atlanta H[...] Seattle Super-Sonics
01.30 Night Tracks® - Chartb[...]
02.20 Movie: 'Young Warriors' [...] Ernesto Borgnine)
04.25 Night Tracks®

ZONDAG

15.35 Andy Griffith Show Ma[...]
18.35 Andy Griffith Show Ma[...]
21.35 Andy Griffith Show Ma[...]
22.00 Nat'l Geo. Explorer
24.00 Network Earth
24.30 Beauty Breakthrough.

HBO

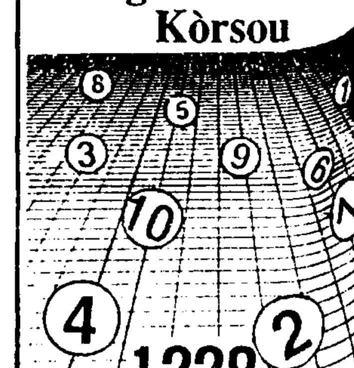
ZATERDAG

15.30 Spaceballs (PG)
17.15 The Hunter (PG)
19.00 We're no Angels (PG[...]
21.00 Road House (R)
23.00 Prison Stories: Wome[...] Inside
24.30 War of the Roses (R)
02.35 13th Annual Young Co[...] Show
03.35 About last Night (R)
05.30 War Party (R)

ZONDAG

13.00 Grease (PG)
15.00 Star Trek II: Wrath of [...] (PG)
17.00 Top Gun (PG)
19.00 Vail Figure Skating Festi[...]
20.00 Paramedics (PG13)
21.30 Who's Harry Crumb? (PG[...]
23.00 Predator (R)
24.50 1st & Ten: Championship [...]
01.20 HBO Comedy Hour: [...] -Brain Damaged
02.20 Me & Him (R)
04.00 The Accused (R)
05.55 True Love (R).

Wega di Number Kòrsou

1228
1139
5236

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen) 672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Bob Harms, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Waarde-Ring

door Marten Toonder

7097 — Toen er een uurtje verstreken was, trad de waard weer binnen om te kijken of zijn gasten tevreden waren.

'En, smaakt het?' vroeg hij gul. Doch toen viel zijn blik op heer Bommel's kuip, die nog voor het grootste deel gevuld was en zijn gelaat bewolkte.

'Het was uitstekend, werkelijk', zei heer Ollie met een vermoeide glimlach. 'Smakelijk en voedzaam. Maar nu wil ik graag besluiten met een kopje koffie. Wat jij, jonge vriend?'

'Koffie?' riep de herbergier uit. 'Wat is dat nou? Is het eten soms te min voor de grote heer? De hele familie heeft zich uitgesloofd en het beste was nog niet goed genoeg. En nu beledigt mijn gast mij door alles te laten staan! Maar dat gaat niet; veel is lekker en de gastvrijheid is in deze streken bekend! Dat zal ik bewijzen, als het nodig is!'

Hij plaatste de handen in de zijden en vatte post naast de tafelende heer met zo'n grimmige uitdrukking op het gelaat, dat deze met een zucht de lepel weer opnam.

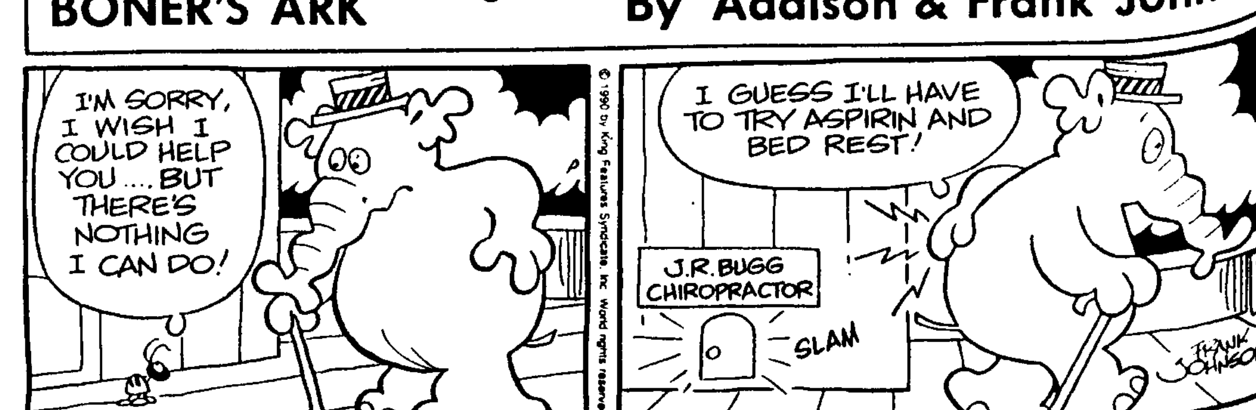
Tom Poes had reeds lang zijn bordje leeggegeten. Hij veegde zijn mond af en keek een beetje bezorgd naar heer Bommel, die rood en gezwollen zijn maaltijd vervolgde.

'Veel is lekker', zei hij. 'Maar weinig is voor mij genoeg'. Er was echter niemand die aandacht aan hem schonk..............

HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

n bevrijding journalisten door politie:

Drugsmafia: oorlog tegen Bogota hervat

EDELLIN - De Colombiaanse drugsbaronnen hebben vrijdag verklaard hun oorlog tegen de regering te hervatten nadat de politie twee journalisten had bevrijd die door het Medellin-drugskartel waren ontvoerd. Dat werd in een communique aan een radiostation in de stad Medellin werd verklaard.

"...zullen onze militaire operaties weer beginnen als reactie op de wetten die toestaan dat Colombianen worden uitgeleverd aan andere landen en als gevolg van de executies en massamoorden door de nationale politie", aldus de drugshandelaren in hun communique.

De drugsbaronnen verzetten zich vooral tegen uitlevering van smokkelaars aan de Verenigde Staten die ze willen berechten. Vorige week had een tweetal leiders van het drugskartel in Medellin zich aan de politie overgegeven en leek er een einde te komen aan de bloedige drugsoorlog, die sinds augustus 1989 aan honderden mensen het leven heeft gekost.

DREIGEMENT

Een van de twee journalisten, Diana Turbay, die in augustus werd ontvoerd, overleed later aan haar verwondingen, aldus een woordvoerder van het ziekenhuis in Medellin. De drugssmokkelaars, ook Extraditables genoemd, schoten de journaliste, dochter van de voormalige president Julio Cesar Turbay, driemaal in de rug toen de politie haar probeerde te bevrijden.

Haar moordenaars dreigden in het communique ook twee andere journalisten te doden die nog in hun handen zijn. De politie bestormde vrijdag een boerderij waar volgens haar inlichtingen de beruchte drugsbaas Pablo Escobar zich schuil hield.

In de boerderij hadden vijftien gewapende mannen zich verschanst die met machinegeweren het vuur op de politietroepen openden. In het vuurgevecht kwamen zeker vijf ontvoerders om het leven. Twee agenten raakten gewond. De andere bevrijde journalist bleef ongedeerd.

redesproces in Colombia

N GABRIEL - Guerrilleders van de Colombiaanse groep Revolutionaire ...derspartij hebben hun ...s ingeleverd waarna ...rden vernietigd. Deze groep maakte gebruik van een aanbod van de Colombiaanse regering om via een pacificatie-programma opgenomen te worden in de Colombiaanse maatschappij.

gens Arnett in CNN-reportage:

aaks stadje Dour at gebombardeerd

...SHINGTON - De geallieerde bombardementen ...n grote schade aan... ...t in het Iraakse ... Dour, 160 kilometer ... noorden van ...ad. Bij een aanval ...tad zijn 24 Iraakse ...s om het leven ...en. Dat heeft journalist Peter Arnett van ...erikaanse nieuws... CNN vrijdag vanuit ...ad gemeld in een ... dat vrijgegeven ...oor de Iraakse cen...

...een van de twee Wes... ...urnalisten die van ...d toestemming ...gekregen om in Irak ...n werken, vertelde ...Iraakse autoriteiten ...enamen naar Dour ...chade die de multi... ...troepenmacht daar ...gericht te bekijken. ...alagen van Arnett ...door de Iraakse ...werden goedgekeurd ...se door mag geven ... Verenigde Staten. ...gt twintig kilometer ...osten van Tikrit, de ...plaats van de ... president Saddam ... Arnett telde 23 ...vernielde grijze ...uizen. "Zij lagen plat ... bij een aardbeving ...ar geschud waren", ... hij. Volgens Iraakse ...arissen kostte het ...ement 24 burgers ...en.

...ET IN SCENE

...prak met een hui... ..., die zei dat zij in ... en vertelde dat ... broers, hun ... hun acht kin... ...od werden bij de ...val. Er waren geen ...ders omdat de stad ... waarschijnlijk doe... ..., aldus de Irakis. ...ett wandelde door Dour en meldde dat daar volgens hem geen militaire of strategische installaties leken te staan. "Ik twijfel er niet aan dat dat deze gemeente echt zwaar gebombardeerd werd. Het is niet mogelijk dat dit allemaal in scene gezet is", zei hij.

Arnett deelde mee dat het de eerste keer was dat hij Baghdad mocht verlaten sinds het begin van de oorlog op 17 januari. Onderweg zag hij een aantal fabrieken waar gewerkt werd en er was behoorlijk wat zwaar verkeer op de weg. Volgens hem werden er vrijdag nauwelijks bombardementen op Baghdad uitgevoerd.

Dollar cent omhoog

AMSTERDAM - De Amerikaanse dollar is vrijdag een cent in koers gestegen. De slotkoers in Amsterdam bedroeg Nf 1,6800 na een slotkoers van Nf 1,6700 op donderdag.

De handel verliep uitermate kalm bij gebrek aan nieuwe ontwikkelingen in de Golfoorlog. De koers begon ruim een halve cent hoger, maar kalfde in de loop van de dag af. Steun kreeg de dollar van de mogelijkheid dat de rente in de vs omlaag gaat.

De handel in ponden sterling stelde niet veel voor. De slotkoers kwam uit op Nf 3,2890 tegen Nf 3,2800 op donderdag. De goudprijs was iets hoger. In Zurich werd bij het einde van de handel een prijs opgemaakt van 374,50 dollar per ounce (31,1 gram) tegenover 372,50 dollar op donderdag.

Madrid:NAVO niet betrekken bij Golf

MADRID - Spanje is tegen de deelname van de NAVO aan de Golfoorlog mocht Irak NAVO-bondgenoot Turkije aanvallen. Dat heeft de Spaanse regerings-woordvoerster Rosa Conde vrijdag verklaard.

Madrid is van mening dat Turkije, in geval van een Iraakse aanval, verdedigd moet worden door troepen van de multinationale coalitie. De woordvoerster verklaarde voorts dat de Spaanse regering denkt dat, op basis van gegevens die zij heeft ontvangen, de oorlog nog "zeven of acht weken" zal voortduren.

Timman-Hubner zet voor zet

SARAJEVO - De partij tussen Timman en Hubner had het volgende zetenverloop:

Wit: Timman.
Zwart: Hubner.

1. d2-d4 Pg8-f7, 2. c2-c4 e7-e6, 3. Pg1-f3 b7-b6, 4. g2-g3 Lc8-a6, 5. b2-b3 La6-b7, 6. Lf1-g2 Lf8-b4†, 7. Lc1-d2 a7-a5, 8. 0-0 0-0, 9. Pb1-c3 Pf6-e4, 10. Pc3xe4 Lb7xe4,

11. Ld2xb4 a5xb4, 12. Dd1-d2 Dd8-e7, 13. Dd2-f4 d7-d5, 14. Tf1-c1 c7-c5, 15. c4xd5 Le4xd5, 16. Pf3-e5 Ld5xg2, 17. Kg1xg2 Ta8-a5, 18. d4xc5 b6xc5, 19. Tc1-c2 De7-a7, 20. Df4-e3 h7-h6,

21. f2-f3 Tf8-d8, 22. Ta1-c1 Td8-d5, 23. Kg2-f2 Da7-e7, 24. Tc2-c4 De7-d6, 25. Pe5-d3 Pb8-d7, 26. Tc1-c2 g7-g5, 27. h2-h4 Pd7-e5, 28. Pd3xe5 Td5xe5, 29. Tc4-e4 Te5xe4, 30. De3xe4 Dd6-d1,

31. h4xg5 h6xg5, 32. g3-g4 Dd1-d6, 33. Kf2-g2 Dd6-d1, 34. Tc2-b2 Dd1-d4, 35. De4xd4 c5xd4, 36. Tb2-d2 e6-e5, 37. Kg2-f2 Kg8-g7, 38. e2-e3 Ta5-d5, 39. e3xd4 e5xd4, 40. Kf2-e2 Td5-e5†,

41. Ke2-d3 Te5-e3†, 42. Kd3-c4 Te3xf3, 43. Kc4xb4 Tf3-f4, 44. a2-a4 Tf4xg4, 45. a4-a5 Tg4-g1, 46. Td2xd4 Tg4-g1, 47. Td4-d5 Kg7-g6, 48. Kb4-c3 f7-f5, 49. Kc3-b2 Ta1-e1, 50. Td5-f6† Kg6-h5,

51. Td6-f6 f5-f4, 52. a5-a6 Te1-e2†, 53. Kb2-a3 Te2-e1, 54. Ka3-b2 Te1-e2†, 55. Kb2-a3 Te2-e1,

Remise.

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 82222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 82344, 82412 en 82947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fanay (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar: zuster A. Botermans, tel.: 72682.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 44231/44232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Liket, tel.: 80139, pageboy 027-053 b.g.g. 43838.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Liket, tel.: 80139.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau 'peuters': iedere dinsdagmiddag van 13.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martina, tel.: 642685 b.g.g. 601760.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
26 januari 1991 vanaf 08.00 uur tot 28 januari 1991 om 07.00 uur:
Dokter Mercelina, Sentro Mediko Santa Rosa, tel.: 671101; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 369043 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
25 januari 1991 vanaf 17.00 uur tot 28 januari 1991 om 07.00 uur:
Dokter Dunker, Spreekkamer: Van Leeuwenhoekstraat, tel.: 624113; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 371463 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Gollo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
25 januari 1991 vanaf 17.00 uur tot 28 januari 1991 om 07.00 uur.
Dokter Sommer, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 648930 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucacius, Spong en Tweed).

■ Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG
Otrobanda
Otrobanda, Winkelcentrum Colon, tel.: 625633-34-35.
Punda
Wilhelmina, Hendrikplein 13, tel.: 612380/613078.
ZONDAG
Otrobanda
Santa Maria, Winston Churchillweg 155, tel.: 80800.
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS
(van 10.00-14.00 uur)
26 januari: P.A.J. Scherptong, Winston Churchillweg 157-E.
27 januari: S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

MAANDAG

TOERISTENSCHIP
08.00-18.00 uur 'Eugenio Costa' (SBH.).
08.30-18.00 uur 'Carla Costa' (SJU.).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur ds R.B. v/d Steen
Tamarijn
(Mahaaiweg/hoek Jasmijnweg)
09.30 uur ds G.J. Schüssler.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds L. v. Oudeheusden.

Schorsing voor preases Napoli

ROME - Voorzitter Corrado Ferlaino van Napoli is door de Italiaanse voetbalbond voor vijf maanden geschorst.

Hij mag zich tot 30 juni niet meer laten zien langs de velden en in de kleedkamers, omdat hij een scheidsrechter partijdigheid verweet en de aanval opende op de voetbalautoriteiten. Napoli kreeg een boete van 75.000 gulden.

De sportkranten citeerden Ferlaino na afloop van de wedstrijd tegen Juventus op 6 januari, door Napoli met 1-0 verloren. De voorzitter beschuldigde scheidsrechter Fabio Baldas van partijdigheid.

Tijdens een praatprogramma de volgende dag had hij ernstige kritiek op het bondsbestuur. Ferlaino zei dat voorzitter Antonio Matarrese clubs uit Noord-Italië bevoordeelt.

Bovendien trok hij de integriteit van Paolo Casarin, die de scheidsrechters voor de wedstrijden aanwijst, in twijfel.

Stockmarket - NEWS

NEW YORK	PREV.	25-01	FRANKFURT	PREV.	25-01	AMSTERDAM	PREV	25-01
DOW JONES	2643	2655	DAX INDEX	1375	1382	CBS GEN.INDEX	79.00	79.60
AM.BRANDS	40.50	41.25	ASKO	837.00	848.00	ABN-AMRO	32.20	33.00
AM.EXP.	20.00	20.50	BASF	203.40	204.60	AEGON	115.20	115.30
ANHEUSER B	43.88	43.75	BMW	379.00	382.50	AHOLD	63.60	63.80
ATT	30.88	31.25	COMMERZBANK	230.00	232.70	AMEV	49.00	48.80
BORDEN	79.25	29.88	DAIMLER BENZ	539.50	540.00	AKZO	77.08	78.90
CAMPBELL S	60.25	60.00	DEUTSCHE BANK	591.50	592.80	BOLS	176.80	177.00
CHRYSLER	13.00	13.00	HOECHST	207.60	210.00	BUHR.TET.	40.30	40.90
CITICORP	13.50	13.75	KAUFHOF	430.00	428.50	DAF	17.70	17.80
COCA COLA	48.75	48.00	MAN	338.50	333.00	DSM	95.00	95.60
DIGITAL	67.25	68.75	PREUSSAG	229.70	233.50	ELSEVIER	71.90	72.30
DUPONT	35.50	35.75	SIEMENS	580.50	583.50	FOKKER	27.80	27.80
EAST.KODAK	40.13	41.75	VW	325.00	325.80	GIST BROC.	28.00	28.30
EXXON	52.25	52.50				HAGEMEYER	98.40	97.50
FORD	26.63	26.25				HEINEKEN	131.90	132.80
GEN.ELECT.	58.88	60.00	LONDON			HOOGOVENS	42.10	43.40
GEN.MOTORS	34.00	33.25				KLM	19.90	20.10
HEINZ	34.00	34.13	FT-100 INDEX	2088	2105	KNP	36.60	38.90
HOMESTAKE	16.00	16.00				NEDLLOYD	38.50	39.50
IBM	121.38	122.50	ARGYLL	2.64	2.64	NMB	43.70	43.70
KELLOGG	78.00	76.23	BARCLAYS BANK	3.56	3.55	NAT.NED	56.00	56.60
MC DONALDS	28.75	28.38	BASS	9.33	9.08	PHILIPS	21.40	21.90
MERCK	89.88	89.63	BRITISH STEEL	1.16	1.17	ROBECO	86.40	86.00
MINNES.MNG	81.13	82.38	BRITISH TEL	2.74	2.75	ROLINCO	79.60	80.30
MOBIL CORP	57.38	57.25	BTR	3.18	3.28	RORENTO	61.00	61.30
NCR	88.38	88.00	CADBURY	3.30	3.29	RODAMCO	53.38	54.20
PFIZER	85.63	87.25	CABLE & WIRE	4.65	4.72	ROYAL DUTCH	123.10	125.20
P.MORRIS	13.25	54.88	GRAND MET	6.33	6.33	UNILEVER	148.90	146.60
QUAKER	52.28	51.13	MARKS & SPENCER	2.26	2.17	VMF STORK	41.70	43.00
SEARS	26.75	27.75	REDLAND	5.34	5.47	VOC	40.10	40.30
UP JOHN	37.88	37.75	TATE & LYLE	2.93	2.95	VNU	77.80	78.50
USX	28.75	28.75				WESSANEN	64.70	65.00
WOOLWORTH	30.13	30.38						
			TOKYO					
GOLD	373.00	374.60				TORONTO		
			NIKKEI DOW IND.	23269	23575			
SILVER	3.72	3.75				TSE 300	3203.4	3227.1
			BRIDGESTONE	961	973			
CRUDE OIL	21.30	21.80	CANON	1250	1280	ALCAN	23.13	23.75
			DAI ICHI KANGYO	2090	2180	BELL	40.00	40.25
US$/Yen	132.00	132.25	DAIWA SEC.	1190	1180	BANK OF MO	12.75	13.00
			HITACHI	1100	1130	CAN.PAC.	20.25	20.38
US$/DMARK	1.48	1.49	HONDA MOT.	1220	1180	INASCO	27.00	27.75
			JAPAN AIRLINES	1060	1050	LAIDLAW	19.75	20.13
GBP/US$	1.96	1.95	NEC	1360	1400	MOORE	25.38	25.75
			NOMURA SEC.	1750	1770	NORANDA	16.13	16.13
US$/NLG	1.67	1.68	NIPPON STEEL	453	459	PLACER DOME	16.25	16.38
ECU/US$	138.86	138.40	MAEDA	560	565	POWER CORP.	16.38	16.38
CAN/US$	86.48	85.87	SONY	5990	6060	ROYAL BANK	23.88	24.13

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt, en geen neerslag van betekenis. Matige tot vrij krachtige oostelijke wind (tussen twaalf en 22 knopen).

WEEROVERZICHT:
De vochtigheid in de aangevoerde lucht is in de afgelopen 24 uur enigszins afgenomen. Hierdoor wordt weinig verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	licht bewolkt	29	24	0.7
Bonaire	licht bewolkt	31	24	0.5
Curaçao	half bewolkt	29	24	1.6
St Maarten	half bewolkt	30	25	0.0
Amsterdam	-.-	02	–	-.-

Belgrado: militieleden opgepakt:

Kroatie dreigt met afscheiding

ZAGREB - Het Joegoslavische ministerie van Defensie heeft vrijdag bekendgemaakt dat het federale leger in de noordoostelijke deelrepubliek Kroatie een aantal mensen heeft aangehouden die verdacht worden van het organiseren of bewapenen van "illegale paramilitaire organisaties".

De arrestaties werden donderdag en vrijdag verricht. Wie is opgepakt en waar werd niet bekendgemaakt maar volgens het leger waren de arrestanten bezig met de voorbereiding van terroristische aanvallen op militaire instellingen. Het gaat om de eerste directe militaire interventie in Kroatie sinds de regering van de republiek een ultimatum van het Joegoslavisch staatspresidium, om uiterlijk maandag "illegale paramilitaire eenheden" te ontwapenen en op te heffen, naast zich neer legde. Ook Slovenie weigert op het bevel in te gaan.

De Kroatische president, Franjo Tudjman, verklaarde tijdens een spoedvergadering van het parlement dat de republiek zich van Joegoslavie zal afscheiden als het leger ingrijpt. De president zei dat elk militair optreden beschouwd zal worden als een "bezetting".

Onderwerp gesprek C-wapens

VN--conferentie in teken Golf-oorlog

GENEVE - De dinsdag in Geneve geopende voorjaarszitting van de Wapenbeheersingsconferentie van de Verenigde Naties, waaraan 39 staten deelnemen, zal geheel in het teken van de Golfoorlog staan en de wereldwijde vrees dat Irak nog chemische wapens zal inzetten.

Sinds 1983 wordt op de permanente conferentie vooral onderhandeld over een wereldwijd verbod op chemische wapens. Jaarlijks uiten ontwapeningsdeskundigen de hoop dat een akkoord over een alomvattend verbod op alle C-wapens op korte termijn kan worden gesloten. De Golfoorlog toont overduidelijk hoe belangrijk en dringend noodzakelijk dit verdrag is, verklaarde de scheidende voorzitter van het Comite voor C-wapens, de Zweed Carl-Magnus Hyltenius.

Gezien de vorig jaar bereikte substantiele vooruitgang komt het nu aan op de politieke wil of de conventie al in de nabije toekomst kan worden opgesteld. Een algeheel verbod, waarbij zich zo mogelijk alle landen aansluiten, is volgens Hyltenius de "enig werkzame bescherming". Een lange Golfoorlog zou het sluiten van een verdrag kunnen vertragen, omdat enkele landen zich het recht op het gebruik van chemische wapens als vergelding willen voorbehouden.

OMSTREDEN

Omstreden is tot nu vooral nog het verificatiesysteem voor een verdrag over C-wapens. Hoe moet worden gecontroleerd dat later geen C-wapens kunnen worden geproduceerd, is wegens het wijdverbreide gebruik van de betreffende chemische stoffen door de industrie bijzonder moeilijk te regelen. Duidelijke vooruitgang is er volgens Hyltenius bij het vaststellen van de volgorde van een gecontroleerde vernietiging van C-wapens, de verificatie na de inzet van C-wapens en in de kwestie hoe sancties moeten worden getroffen bij overtreding.

Aan de voorjaarsronde nemen na de Duitse vereniging nu 39 landen deel. Chemische wapens staan op de voorgrond, maar zijn niet het enige werkterrein van de conferentie, die zich ook bezig houdt met de kernproeven. Naar wordt verwacht zijn onder de ruim 30 landen in Geneve met een waarnemersstatus alle Golf-landen uitgezonderd Irak vertegenwoordigd. Iran is lid van de conferentie. De nieuwe voorzitter van het ad-hoccomite voor C-wapens is voor dit jaar de bekende Sovjet-expert Sergej Batsanov.

Alarm Israël

TEL AVIV - De legerzender, het meest favoriete radiostation in Israel, heeft een manier gevonden de Israeli's in het geval van een Iraakse raketaanval beter en sneller te kunnen waarschuwen.

De zender gaat een UKW-kanaal vrijmaken, waarop 24 uur lang geen enkel programma zal worden uitgezonden. Alleen in het geval van een alarm zal een sirene door de ether loeien later gevolgd door het gebruikelijke signaal dat alles weer veilig is.

Het voordeel is dat de Israeli's op deze manier de radio dag en nacht op volle geluidssterkte aan kunnen laten staan en niet bang hoeven te zijn, dat ze de niet al te betrouwbare sirenes niet zullen horen.

De televisie geeft in de avonduren nu al het alarmsignaal door. Tegelijkertijd wordt op het beeldscherm het woord "alarm" getoond in het Hebreeuws, het Arabisch en het Engels.

De afgelopen dagen zijn de Israeli's in alle delen van het land telkens door valse alarmen opgeschrikt.

Uitblijven relaties gevolg van juridische problemen

Vaticaan: bestaans recht Israël erkend

VATICAANSTAD - Het Vaticaan heeft het bestaansrecht van Israel nooit betwist. Dat het Vaticaan dusver weigert diplomatieke betrekkingen met land aan te knopen, heeft te maken met een a juridische problemen, zoals de aanwezigheid Israel in de bezette gebieden, de annexatie door I van de "heilige stad Jeruzalem" en de positie va Rooms-katholieken in Israel.

De Vaticaanse woordvoerder Joaquin Navarro-Valls heeft vrijdag met een verklaring gereageerd op de toenemende druk op het Vaticaan om diplomatieke betrekkingen met Israel aan te knopen. Navarro-Valls noemt een aantal voorbeelden die bewijzen, dat het Vaticaan nooit heeft getornd aan het bestaansrecht van Israel. Een Israelische delegatie mocht deelnemen aan de plechtigheden bij de opening en sluiting van het Tweede Vaticaanse concilie (1962-1965). De Israelische premiers Golda Meir en Shimon Peres werden in respectievelijk 1973 en 1985 door de paus in audientie ontvangen. Bovendien heeft de huidige paus de staat Israel diverse keren bij naam genoemd.

MEER STATEN

Het opnemen van diplomatieke betrekkingen met een staat hangt echter van "een geheel van omstandigheden en beoordelingen" af, aldus Navarro-Valls. Er zijn meer staten waarmee het Vaticaan op dit moment geen diplomatieke betrekkingen wil aangaan, zoals Zuid-Afrika en Jordanie. Met de meeste Oosteuropese staten bestaan pas sinds vorig jaar diplomatieke betrekkingen.

Volgens de verklaring heeft het Vaticaan net als tegenover de andere staten diep respect voor Israel. Het Vaticaan vindt dat Israel "in zijn bestaan en veiligheid" moet worden beschermd. Ook heeft het Vaticaan er alle respect voor dat voor de joden in heel de wereld "de binding aan het land der vaderen en de staat Israel heel bijzonder belangrijk is".

Maar het meent dat zorgvuldig onderscheid worden gemaakt tuss godsdienstige dialoog e respect voor het joods en zijn geschiedenis zijds en politieke kw anderzijds.

Nederland: humanitaire hulp voor Isra

DEN HAAG - De Ne landse regering is be Israel humanitaire h te geven. De aard en omvang van de hulp z overleg met de Israeli regering worden va steld. Dat heeft mi Dales (Binnenla zaken) woensdag verklaard, na afloop overleg met joodse or nisaties in Nederland.

In het overleg werd o meer gesproken over de regelen ter beveiliging de joodse gemeenschap Nederland. Ook de re met Islamitische gro ringen kwam ter spr Woordvoerder Ensel van stichting Joods maats pelijk werk deelde mee de joodse organisaties plan zijn op korte term met Moslimgroeperingen gesprek aan te gaan.

KOPENHAGEN - De Sca dinavische luchtvaart schappij SAS heeft naar leiding van het inkomens verlies door de Golf besloten het huidige a werknemers van 25.000 de komende twee jaar tien procent te vermind Dit heeft topman Carlzon vrijdag meegedeeld in een brief aan de effecten beurs in Kopenhagen.

PIM VERMEULEN: GEBRUIK MAKEN VAN CURAÇAOSE ERVARINGEN

= door Henny Harinck =

Loco-burgemeester Rotterdam op bezoek:

'Plannen maken is mooi maar er moet wel wat gebeuren'

WILLEMSTAD — Loco-burgemeester Pim Vermeulen van Rotterdam verblijft momenteel op Curacao om een protocol ter vernieuwing van Willemstad te bekrachtigen. Vermeulen bezocht Willemstad ook al in 1987 om zich te oriënteren op een samenwerkingsverband tussen de twee havensteden. Het was liefde op het eerste gezicht. Vermeulen:'Het is zo'n prachtige stad. Ik ben er nog steeds verliefd op.' In dat jaar kwam in UNESCO-verband Willemstad als monumentenstad in het vizier en werd ir Vermeulen gevraagd mee te werken aan het behoud van de monumenten. Afgelopen jaar september resulteerde dit initiatief onder meer in de tentoonstelling over de monumenten in Willemstad in het Paleis op de Dam.

In Amsterdam werd toen ook een conferentie belegd waar Koningin Beatrix bij aanwezig was. 'Willemstad is een prachtige monumentenstad, daar is al heel veel aan gedaan en wij willen dit ook in een breder kader van de economische en toeristische ontwikkeling plaatsen. Daar is het monumentenplan toen uit ontstaan.' De uitwisseling van ervaringen met stadsvernieuwing staat voorop in het samenwerkingsprotocol dat nu tot stand is gekomen. 'De dialoog is belangrijk. Het is natuurlijk niet zo dat Rotterdammers hier eens even langs komen om te vertellen hoe het moet', stelt Vermeulen krachtig.

Ir.PIM VERMEULEN

ROOIE STAD

Pim Vermeulen is geboren in Amsterdam, waar hij twintig jaar woonde. In Delft ging hij bouwkunde studeren. In 1974 werd hij als PVDA'er lid van de gemeenteraad van Rotterdam en vier jaar later van het college van Burgemeester en wethouders als wethouder financiële- en kunstzaken. In 1982 kreeg hij zijn huidige portefeuille stadsvernieuwing en volkshuisvesting. Sinds vorig jaar is hij tevens waarnemend burgemeester op grond van zijn lange zittingsperiode als wethouder. Rotterdam staat bekend als een 'rooie stad'. Het rode is sinds de verkiezingen van vorig jaar wat minder geworden, aldus Vermeulen. Rotterdam wordt nu bestuurd door een coalitie van PVDA, CDA en VVD.

Het doel van zijn huidig bezoek aan Willemstad, ligt in de lijn van de afspraken die in 1987 zijn gemaakt. Er is in de afgelopen week een samenwerkingsprotocol ondertekend door gezaghebber drs.Elmer Wilsoe en gedeputeerde mr.Faroe Metry en de loco-burgemeester namens het gemeentebestuur van Rotterdam. 'Het protocol regelt over en weer wat je aan elkaar kan hebben op het gebied van stadsvernieuwing, volkshuisvesting en planologie. Het is een soort raamwerk voor de toekomst. Wat wij met name technisch en organisatorisch voor het eilandgebied kunnen betekenen en wat Curaçao voor ons kan betekenen staat daarin centraal.' De afgelopen dagen is gepraat over de gevolgen van dit protocol voor dit jaar. Het BC moet nu gaan beslissen over de te realiseren afspraken. Vragen die momenteel bij de DROV en het secretariaat van de stadsvernieuwing leven, werden nauw betrokken in het overleg.

AUTOMATISERING

Welke zaken zijn zoal in het protocol aan bod gekomen? 'Er is gesproken over automatisering waarbij het gaat om informatieplannen. Welke gegevens wil je snel beschikbaar hebben over bijvoorbeeld grondeigendom en verkaveling? Wil je de controle over afgegeven bouwvergunningen ook automatiseren? Vragen die je je moet stellen voordat je gaat automatiseren. Daar is onder meer de DROV bij betrokken. Het sneller kunnen afgeven van bouwvergunningen is een sterke wens gebleken. Een tweede project waarover is gesproken heeft betrekking op het Secretariaat voor de coördinatie van de binnenstad dat enige tijd geleden werd opgericht. Hierbij kwam de vraag aan de orde hoe het midden- en kleinbedrijf aangepakt moest worden. Hoe is dat in Rotterdam gegaan? Wij hebben veel te maken gehad met de vraag hoe je bedrijven meeneemt in wijkverbetering. Als je de binnenstad opknapt moet je wel zorgen dat de bedrijvigheid niet verdwijnt. Wat de werkgelegenheid betreft moet je natuurlijk zorgen dat je de winkels behoudt. Ondersteuning op dit terrein vanuit Rotterdam is opgenomen in het programma.'

MOMUMENTENPLAN

Het monumentenplan maakt ook deel uit van de samenwerkings-overeenkomst. Vermeulen spreekt zijn waardering uit over de manier waarop hier gewerkt is aan dit plan. Het Eiland Ontwikkelings Plan (EOP) wat er aan zit te komen vindt de loco-burgemeester een goed voorbeeld van 'een doordachte ruimtelijke ontwikkeling van het eiland voor het komend decennium'. Er zijn hier al heel wat plannen gemaakt waar wij met onze Rotterdamse ervaringen een ondersteunende bijdrage aan kunnen leveren, aldus Vermeulen. In de besprekingen viel het hem op dat de bestuurlijke en technische problematiek van Willemstad en Rotterdam wat de ruimtelijke ontwikkeling betreft niet veel verschilt, hoewel de inhoud van de problemen sterk verschillen. 'Wij kunnen in Rotterdam weer gebruik maken van de ervaringen hier'. Hoe maak je een plan operationeel, hoe zorg je dat iets gaat werken, zijn vragen waarmee beide havensteden kampen. 'Plannen maken is mooi maar er moet wel wat gebeuren', aldus Vermeulen.

VOLKSHUISVESTING

Op stapel staat ook een volkshuisvestingsplan waar naast de DROV ook de Fundashon Kas Popular (FKP) een rol in gaat spelen. Het Kabinet voor Nederlands Antilliaanse Zaken (KABNA) in Den Haag heeft al te kennen gegeven een groot voorstander te zijn van zo'n plan. In het huisvestingsscenario komt niet alleen aan de orde hoe de sociale volkshuisvesting zich zal moeten ontwikkelen maar ook het meer algemene beleid. 'Niet alleen de vraag 'waar wil je dat gewoond wordt', maar ook de vraag 'hoe pak je dat aan' is van groot belang'. De principes die gehanteerd zijn in het Rotterdamse volkshuisvestingsplan komen goed van pas in het te ontwikkelen plan op Curaçao. 'De inhoud van het plan kan natuurlijk niet even gekopieerd worden', volgens Vermeulen. In een vooronderzoek voor het plan komen ook demografische vooruitzichten aan de orde. Zoals de ontwikkeling van de bevolking, haar inkomen en de inkomensverdeling over de diverse wijken. Wat op Curaçao vooral lokale kleur geeft aan dit plan is de enorme 'zelfbouw' die plaatsvindt. Doel van het plan is uiteindelijk dat iedereen in een fatsoenlijke huis kan wonen, benadrukt Vermeulen. Een subsidiestelsel voor de sociale woningbouw zou dit doel kunnen helpen verwezenlijken.

BRIONPLEIN

Tijdens een van zijn stadwandelingen kwam Vermeulen uiteraard terecht op het Brionplein, waar hij hoorde van de bezwaren die de bewoners hadden met een deel van de projekten. 'Ik denk dat het heel goed is dat zij kenbaar hebben gemaakt wat zij wel en niet willen met het plein', meent Vermeulen. 'Dan krijg je tenminste niet een produkt wat even wordt overgevlogen door Franse bouwkundigen en architecten'. In Rotterdam worden stadsvernieuwingsplannen in de wijk gemaakt. Vertegenwoordigers van buurtbewoners praten daar mee over wat er moet gaan gebeuren. Ook op Curaçao wordt al een jaar of tien gewerkt met inspraakprocedures. Een voorbeeld is het stegengebied waarvan met name de Zaantjessteeg recentelijk de aandacht trok als zijnde een voorbeeldprojekt. Daar is de bevolking van meet af aan betrokken geweest bij de renovatie. Het commentaar van de bewoners is vanaf het begin in de plannen verwerkt. De inspraakcultuur op Curaçao is vergeleken met Nederland nog relatief jong. Langzamerhand groeit echter het bewustzijn bij de bevolking dat zij een inbreng heeft. Mensen moeten daar nog warm voor gemaakt worden. Dat blijkt onder meer uit de hinderwetverordeningen die regelmatig in de krant verschijnen: daar wordt nog te veel overheen gelezen wordt. Ook aan het EOP is overigens een uitgebreide inspraakprocedure verbonden.

HUIZENBEZITTERS

Een specifiek Curaçaos aspect in de stadsvernieuwing is het hoge aantal huizenbezitters. Hier speelt de inbreng van de bewoners een bepalende rol. Zogenaamde speerpuntprojekten zijn in de binnenstad opgezet om de huizenbezitters te laten zien wat er van hun huis kan worden na een opknapbeurt. Over eventuele subsidiemogelijkheden voor eigen-huisbezitters wordt momenteel nagedacht: er liggen nog geen concrete voorstellen op tafel.

Opknappen is overigens een relatief gegeven, volgens de loco-burgemeester. 'Je moet nooit tot de laatste vierkante centimeter willen opknappen in een buurt. Dan wordt het onecht, een soort Disneyland. Een stad leeft en verandert en dat komt tot uitdrukking in een zekere onvolkomenheid', aldus Vermeulen.

HOOGVLIET

Hoogvliet, de wijk van Rotterdam waar veel Antillianen wonen, is een buurt die de laatste tijd volop in het nieuws was vanwege enkele Antilliaanse jeugdbendes. Deze wijk is na de oorlog gebouwd. Momenteel wordt er flink gerenoveerd in Hoogvliet. 'Rotterdam is een multiculturele stad geworden, waar ook veel Turkse en Marokkaanse mensen wonen', stelt Vermeulen vast. De problematiek van de Antillianen in Rotterdam zal volgens hem zeker aan de orde komen als gedeputeerde Mendes de Gouveia Nederland zal bezoeken. Dit vraagstuk zou volgens de wethouder ook eens moeten worden bekenen vanuit het 'te optimistische beeld dat hier bestaat over Nederland'.

Onderwijsprojekten op Curaçao in samenwerking met de KABNA zouden het idee dat in Nederland alles beter is van praktische consequenties kunnen voorzien, adviseert Vermeulen. Daarmee zou het optimisme over het leefklimaat in Nederland wellicht wat getemperd kunnen worden.

VERTIER

Naast vele besprekingen in airco-ruimtes was er door begeleidster Milva Zimmerman gelukkig ook tijd ingeruimd voor wat zon en vertier in het volle programma van Pim Vermeulen. 'Ik heb op een en dezelfde dag de Mount Christoffel beklommen en een duik gemaakt bij Jan Thiel. Een top-down-benadering zou je kunnen zeggen. Wat een belevenis. Ik ga mijn eerst volgende vakantie hier doorbrengen en een duikbrevet proberen te halen'. Curaçao als vakantiebestemming biedt voor ieder wat wils en dat is ook de kracht van het eiland, aldus Vermeulen. Wat typisch Curaçaos vertier betreft viel Vermeulen met zijn neus in de boter. Maandagavond was hij de speciale gast op de eerste avond van het tumbafestival. 'Ik had het tijdstip van mijn bezoek niet beter kunnen uitkienen', aldus de voldane loco-burgemeester.

Studeren dicht bij huis

Onderwijzers-opleiding

Eén van de oudste beroepsopleidingen die Curaçao kent is de opleiding tot onderwijzer. De eerste lichting van eigen kweek uit het begin van de vijftiger jaren geniet reeds lang pensioen. In de loop van de jaren heeft de opleiding tot onderwijzer heel wat veranderingen ondergaan. Bij de laatste, grote verandering die de Akademia Pedagógiko Kòrsou heeft ondergaan, is men een geheel eigen weg ingeslagen. Vóór die tijd was de Pedagogische Academie een tamelijk getrouwe kopie van de Nederlandse Pedagogische Academie.

De onderwijzersopleiding duurt vier jaar. Het eerste jaar is een propadeutisch jaar. Aan het eind van het jaar wordt door de Algemene Docenten Vergadering, aan de hand van de behaalde cijfers bepaald of men al of niet bevorderd wordt. Er wordt les gegeven in 3 groepen van vakken. De eerste groep, de kernvakken, bestaat uit aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde, biologie, rekenen, schrijven, lichamelijke oefening en logopedie. Bij de overgang naar het tweede leerjaar mag men in deze groep geen onvoldoende eindcijfer hebben gescoord.

TALEN

De tweede groep bestaat uit de talen Nederlands, Papiaments en Engels. Voor deze groep geldt dat men tenminste een totaal van 18 punten moet scoren, waarbij het eindcijfer voor Nederlands minimaal 6 moet zijn, terwijl voor de beide andere vakken een cijfer lager dan 5 niet is toegestaan. De groep van overige vakken wordt gevormd door Cuma(Cultuur en maatschappijleer), onderwijskunde/agogiek, studievaardigheden, muziek, tekenen, handvaardigheid em drama. Voor deze groep moet men in totaal 42 punten scoren, waarbij ten hoogste twee vijfen zijn toegestaan.

Tijdens het derde studiejaar wordt het theorieexamen van de onderwijzersopleiding afgenomen. Als de student dit gedeelte met succes afgerond heeft, betekent dat, dat hij/zij over de noodzakelijke theoretische basiskennis beschikt en dat hij/zij de basisvaardigheden voor het pedagogisch/didactisch handelen in de basisschool beheerst. Het slagen voor het theoriegedeelte levert de student een verklaring op waarmee hij/zij toegang krijgt tot het praktijkjaar. Men is dan aspirant-leerkracht.

PRAKTIJK

Voordat men echter aan het praktijkjaar begint heeft men al kennis gemaakt met de praktijk van de basisschool. Al in het eerste studiejaar maakt de student kennis met het 'pedagogisch/didactisch handelen' bij diverse basisschoolvakken. De praktijklessen worden gegeven als instituutspraktikum - IP of als schoolpraktikum - SP. Wekelijks zijn er drie uren instituutspraktikum.

Het schoolpraktikum bestaat uit 13 praktijkdagen waarbij de student de basisschool bezoekt en kennis maakt met het onderwijsgebeuren in de basisschool. De nadruk ligt op observatie, maar er zal toch ook les gegeven moeten worden. In het tweede en derde studiejaar wordt het aantal uren instituutspraktikum sterk beperkt, terwijl het aantal uren schoolpraktikum sterk toeneemt.

Het praktische gedeelte wordt gedurende het gehele vierde studiejaar afgenomen. De aspirant leerkracht krijgt onder begeleiding een eigen klas toegewezen. De begeleiding van de aspirant-leerkracht wordt verzorgd door de mentor-leerkracht, (een ervaren leerkracht van de school waar men werkt), het hoofd van de basisschool, de mentor-docent, de praktijkcoördinator, en de directeur van de APK.) Tot de taak van de mentor-docent behoort o.a. de begeleiding bij de lesvoorbereiding, het lesgeven en de evaluatie van de lessen. De mentor-docent is een door de APK aangewezen praktijkdocent. Tijdens het praktijkjaar volgt de aspirant-leerkracht wekelijks een middagsessie. Na het slagen van het praktijkexamen (het met succes doorlopen van het praktijkjaar) verkrijgt de student de akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer. Daarmee mag hij/zij in alle klassen van de basisschool lesgeven.

TOELATING

Tot het eerste studiejaar kunnen toegelaten worden bezitters van een VWO/HAVO diploma, waarbij geldt dat men examen gedaan heeft in één van de volgende vakken: wiskunde, economie, handelswetenschappen, natuurkunde, scheikunde of biologie. Verder worden toegelaten bezitters van het diploma kleuterleidster A, bezitters van een diploma MTO (middelbaar technisch onderwijs), bezitters van het diploma M.A.O. - middelbaar administratief onderwijs. Tot de toelatingsprocedure horen ook nog: een psychologisch onderzoek, een medische test, een logopedische test, muzikaliteitstest, een lichamelijke conditie-test en een toelatingsgesprek.

De APK student kan in aanmerking komen voor studiefinanciering, bestaande uit een studiebeurs en een aanvullende lening van maximaal fl. 7500,- per jaar. Voor verdere inlichtingen kan men telefonisch contact opnemen met de Akademia Pedagógiko Kòrsou, tel.: 612338/ 612762 of bij de dekanaten van de verschillende scholen.

= door A. Zeif =

VAKBONDEN GINGEN ZICH TEVEEL MET FKP BEMOEIEN...

Regeringswisselingen remmen ontwikkeling af

Ana Alcantara blij met doorbraak consumentenbond

DE FUNDASHON PA KONSUMIDO (F.P.K.) herdenkt dit jaar haar 15-jarig bestaan. Reden genoeg om de motor achter deze organisatie nader te belichten: Ana Alcantara, directrice van de F.P.K., waar zij zo'n twaalf jaar aan verbonden is. Ana is een opstandige vrouw, die weet wat ze wil. Een vrouw die zichzelf niet ziet als een pion op een schaakbord, die van links naar rechts of van voren naar achteren geschoven kan worden.

De doelstelling van de F.P.K. in ogenschouw genomen, is zij zeer zeker voor haar taak berekend om leiding te geven aan deze organisatie. Terugblikkend op de afgelopen twaalf jaren is zij enerzijds blij, anderzijds bedroefd.

Blij omdat er eindelijk een doorbraak is bereikt in het consumentenwerk. De organisatie staat er, en ondanks alles is er een duidelijke lijn te bespeuren. Bedroefd omdat ze er volgens haar meer uit had kunnen halen.

Als stagnerend werd ervaren het elke keer weer aantreden van verschillende regeringen, waardoor de ontwikkeling van de F.P.K. langzaam op gang kwam.

Ana over haar jeugd: 'Ik ben geboren op Aruba; mijn vader is van Curaçao en mijn moeder is Dominicaanse. Ik werd opgevoed door mijn grootmoeder, aan wie ik mijn sterke persoonlijkheid te danken heb. Na de Bernadette Kleuterschool bezocht ik het Martinus College. Daar werd ik al op jeugdige leeftijd geconfronteerd met discriminatie vanwege mijn huidskleur.

Het Martinus College gold in die tijd als de beste school van Curaçao en werd ook wel een 'Skol di Plaka' genoemd. De leerlingen werden er geselecteerd op hun welgestelde ouders en op hun intelligentie. Aan de andere kant had je op hetzelfde schoolerf de St. Anna school oftewel 'Skol di pornada' (armenschool).

Het was opvallend dat de leerlingen van deze scholen geen contact met elkaar hadden. Dit alles wakkerde mijn opstandigheid aan, want ik accepteerde deze discriminatie niet. Ik kwam op voor anderen wat mij weer straf bezorgde. Van mijn medestudenten was er de bewondering om mijn eerlijkheid'.

ANA ALCANTARA
...niet gemakkelijk...

ZWARTE SCHAAP

'Door mijn opstandig gedrag werd al gauw ik het 'zwarte schaap' van de familie. Op *18-jarige leeftijd resulteerde* het rebelse in mijn karakter in heftige discussies met mijn grootmoeder en tante. Ik was het niet eens met de manier waarop het katholicisme beleden werd. Ik vond dat de paters in de kerk predikten over het afbreken van de mens, en in die zelfde kerk roddelden kerkgangers die God zogenaamd aanbaden over anderen. Ik besloot dus om 's zondags niet meer naar de kerk te gaan. Toen ik later toch wilde gaan mocht het niet van mijn tante; ze vond dat het niet meer hoefde. Mijn overige zusters waren passief, ze lieten alles over zich heen gaan. Ana was het probleem.

De familie-reunie op zondag was evenwel een onvergetelijk evenement. Daar werd de hele week doorgenomen. De kinderen kwamen ter sprake en je raadt het al: Ana stond steeds in het middelpunt van de belangstelling. Die deed iedere week wel wat. De reunie eindigde steevast met een veroordeling. In mijn jeugd heb ik veel slaag gehad, wat mij gehard heeft voor slagen in het latere leven'.

GEEN BLOED

'In 1970 ging ik naar Nederland om er te werken in de verpleging. Dat hield ik maar twee maanden vol, want ik kwam tot de ontdekking dat ik geen bloed kon zien. Hierna kreeg ik een betrekking bij het Sociaal fonds Bouwnijverheid te Amsterdam, waar ik 3 jaren werkte op de administratie-afdeling. Onderwijl behaalde ik het diploma Gyropedie en volgde cursussen Nederlands en Spaans.

Na deze periode werkte ik bij Hoogovens-IJmuiden, op de medische afdeling als vertaalster Spaans voor de aldaar werkzame spaanstalige gastarbeiders. Korte tijd later kreeg ik een overplaatsing naar de afdeling Personeelszaken voor buitenlanders, waar ik als vertaalster optrad.

Na de geboorte van mijn eerste kind hield ik op met werken en keerde ik met man en kind terug naar Curaçao voor een vakantie van vier weken. Maar ik voelde mij er niet meer thuis. Dat veranderde pas in de laatste week. Toen wilde ik bijna niet meer van het eiland weg.

Na de onafhankelijkheid van Suriname nam de discriminatie in Nederland door de vestiging van vele Surinamers toe. Dat was ook het moment dat ik aan terugkeer naar de Antillen ging denken. De definitieve beslissing kwam toen er discriminerende opmerkingen tegen mijn zoon werden gemaakt'.

PRETTIGE TIJD

'Over het algemeen heb ik een prettige tijd gehad in Nederland. Discriminatie heb ik er persoonlijk niet meegemaakt, ik werd juist op handen gedragen vanwege mijn spontane karakter, vooral door mannen. Op Curaçao aangekomen rezen er meteen problemen voor ons, want de prijzen van de huurhuizen lagen erg hoog en zodoende moesten we tien maanden inwonen.

Op het laatste moment vonden wij een huis, anders waren wij weer naar Nederland vertrokken. Hoe ik terecht kwam bij de Fundashon Pa Konsumido? Heel toevallig eigenlijk. Ik zat op gymnastiekles en hoorde van een kennis dat ze vanaf 1975 lid was van de consumentenbond. Het was meer een vergadergroep. Binnen een jaar werd ik gevraagd te helpen. De eerste vergadering bezocht ik in Fort Amsterdam. Laat ik meteen duidelijk stellen, dat ik in de F.P.K. zit komt door die ene vriendin en door niets en niemand anders, zoals weleens gesuggereerd wordt.

Toen de penningmeester besloot te vertrekken, werd ik tijdelijk zijn opvolger in het bestuur. OOk hier kwam mijn opstandigheid naar boven. Ik had al gauw genoeg van het vele gepraat. Ik vond dat de F.P.K. meer naar buiten moest treden. Enkele bestuursleden waren het daar niet eens en besloten op te stappen. Over bleven Irma van de Biest, Simmons en ik. Inmiddels was de F.P.K. verhuisd naar het vakbondsgebouw van de S.S.K., waar een kamer werd gehuurd omdat er geen andere locatie gevonden kon worden.

Als enige niet werkende binnen het bestuur werd ik gevraagd het kantoor in het S.S.K.-gebouw te leiden, waar ik mee akkoord ging. Het kantoor was elke woensdagochtend open en er werden publicaties uitgestald van de Consumentenbond Nederland. Via Floris Meason in de Verenigde Staten werden wij toen ook lid van de International Consumers Union.'

VAKBOND

'Er volgde een periode dat er op het eiland hoge inflatie heerste en ik werd toen benaderd door Errol Cova voorzitter van de onderwijsvakbond Sitek die mij vroeg contact op te nemen met SSK-voorzitter Ewald Ong A Kwie. De vakbeweging wilde steun verlenen aan de F.P.K. totdat deze op eigen benen konden staan. De overige bestuursleden werden op de hoogte gesteld. Simmons was er tegen en trok zich terug. Hij vond dat de F.P.K. een neutrale organisatie diende te blijven. De besturen van de Sitek (de Onderwijsbond) en de CFW gingen met de F.P.K. aan tafel waarbij het bestuur, middels een aanvulling door Sitek en CFW, werd uitgebreid tot 7 leden. Uitdrukkelijk werd toen gesteld dat het er alleen maar om ging het bestuur voltallig te maken zodat de F.P.K. aan het werk kon.

De F.P.K. begon toen met prijscontroles bij de supermarkten. Die werden uitgevoerd door de leden van een vrouwenorganisatie. Deze controle is maar een heel klein onderdeel van het geheel van taken van de F.P.K. en vindt slechts zo'n drie keer per jaar plaats.

Behalve bij supermarkten werden er ook prijscontroles uitgevoerd bij botica's, kapsalons, winkels die autoonderdelen verkopen en met Moederdag hebben wij ook weleens bloemenwinkels gecontroleerd. Daarnaast zijn er tal van *long term* aktiviteiten. De F.P.K. werkt b.v. samen met de Centrale regering en Consumentencontact Nederland aan een nieuwe wet op eet- en drinkwaren. Deze wet dateert van 1977 en is voor het laatst in 1985 aangepast. Een tussentijds verslag wordt binnenkort aan de minister aangeboden'.

KRANT

'In 1989 is er een projectdossier ingediend bij het Eilandsbestuur voor steun om te geraken tot kwaliteitscontrole, betere voorlichting en het opstarten van een Consumentenkrant. Dit laatste plan is goedgekeurd en met deze Consumentenkrant beoogt de F.P.K. in de toekomst een grotere betrokkenheid van de consument te bereiken.

In 1991 hopen wij een oplage van±25000 te bereiken. De relaties met het Eilandsbestuur hebben grotendeels gelopen via gedeputeerde George Hueck die het subsidiebedrag verhoogde van f.30.000 naar f.100.000. Dit terwijl indertijd gedeputeerde Lucila Wout meende 10% van onze begroting te moeten besnoeien. Met de huidige gedeputeerde Dito Mendes de Gouveia heeft de F.P.K. ook ~~een~~ heel goede relatie, hetgeen resulteerde in een betere huisvesting en een grotere bemoeienis van de overheid met het consumentengebeuren. Op korte termijn hopen wij een aanvang te kunnen maken met het geven van lessen in consumentisme aan leerlingen van de vijfde klas. Deze lessen dienen de jeugdige consumenten bewuster te maken'.

'Of het nu ook zo is dat door onze voorlichting de klant bewuster is gaan kopen, kan je niet zo direct stellen. Je zou eerst wetenschappelijk onderzoek moeten verrichten. Je merkt wel dat men meer op de prijs let, want je ziet steeds meer mensen met een rekenmachine inkopen doen'.

U bent de laatste tijd in problemen geraakt met de vakbonden?

'Ik geloof dat de gedachte heeft postgevat, dat de consumentenbonden een verlengde moet zijn van de vakbeweging en dat vind ik onjuist. Bepaalde vakbondsleden denken dat ze de F.P.K. kunnen vertellen hoe er gewerkt moet worden, gebeurt dat niet, dan komen er problemen.

Een voorbeeld: de vakbeweging heeft aandelen in de Supermarkt Muizenberg. Bij een controle bleek dat de prijzen van deze Supermarkt duurder waren dan die van andere. Wij werden gebeld door een vakbondsman om niets hierover te zeggen; anders zouden er problemen komen. Er waren trouwens al eerder moeilijkheden met de vakbeweging. Men was b.v. niet zo gelukkig met de samenwerking van de F.P.K. met de overheid bij de campagne om te geraken tot een efficiënter energiegebruik.

De F.P.K. heeft geen problemen met de vakbeweging, het omgekeerde schijnt eerder het geval te zijn. Ik weet zelf niet dat ze bestaan, in mijn werk tenminste. Op een gegeven moment, toen er teveel bemoeienis kwam van de vakbonden was de maat voor mij vol en ik heb mijn ontslag aangeboden bij het bestuur van de F.P.K.

Ook de bestuursleden van de F.P.K bleken solidair met mij en dienden gelijktijdig hun ontslag in. We hebben besloten aan te blijven om het lopende programma af maken en tot er een opvolger voor mij is gevonden. Dit betekent dat wij nog een half jaar tot een jaar blijven werken aan de totstandkoming van een Warenwet, het aanwerven van abonnee's voor ons blad en het verzorgen van lessen in het Consumentisme aan leerlingen van de vijfde klassen van het basisonderwijs.

Ben maar niet bang, de F.P.K. blijft ook na mijn ontslag normaal voortbestaan daar is het fundament stevig genoeg voor. Degene die het van mij overneemt krijgt het zelfs een stuk makkelijker. Echt waar, ik voorzie geen problemen voor de F.P.K., wanneer ik van het toneel verdwenen ben.

Vermeldenswaard is nog dat het Consumentencontact Nederland via het ministerie van Economische Zaken in Nederland gezorgd heeft voor een begrotingspost op de Nederlandse begroting, voor kwaliteitsonderzoek t.b.v. de F.P.K. voor het laten testen van lokale produkten in Nederland.

Opvallend is dat op twee na alle lokale produkten voldeden aan de E.E.G. normen. Produkten die niet voldeden aan de E.E.G.-normen kregen een rapport om te voldoen aan deze normen en op welke manier dat zou moeten geschieden'.

Prijsbewust kopen in de supermarkt, de Fundashon pa Konsumido hoopt met voorlichting en prijscontroles de Curacaose consument zo voordelig mogelijk zijn inkopen te laten doen.

Ana Alcantara mag dan ontslag hebben genomen als directrice van de Curacaose Consumentenbond, in haar hart blijft ze verbonden aan het wel en wee van de klant en ongetwijfeld zal zij ook in de toekomst de eerste zijn wanneer voor de belangen van de consument moet worden opgekomen. Al is het dan niet meer met het F.P.K.-pakkie aan...

Letterkundig leven rond eeuwwisseling

Aficionados en liefhebbers: tweetalig Curaçaos toneel

= door Wim Rutgers =

DE OPENINGSVOORSTELLING van Teatro Naar 27 augustus 1871 gaf de 'Nueva Compañia de icionados' opnieuw een voorstelling op 30 oktober 71, dit keer ten bate van de armen van het eiland, t het drama in drie akten van de Venezolaanse teur F. de Sales Perez Jr., *Lo que siembres cojeras*, der regie van Isaac Salas. Toneel als uiting van oruitgang, civilisatie en moraal, toneel als nut en noegen, zou voortaan hand in hand blijven gaan et liefdadigheid; de eventuele opbrengsten werden tijd voor een of ander goed doel bestemd.

'Asi se hara efectiva al maxima de que el Teatro vertiendo i haciendo reir, corrige i mejora las stumbras',

schreef J.A.S. in *De Onpartijdige* van 2 november 71naar aanleiding van de voorstelling. 'Unos aficiodos al Teatro' gaven een uitgebreide recensie in het ivoegsel tot De Onpartijdige no. 57, waarin ze eneens het nut, het genoegen en de weldadigheid nadrukten, 'la caridad y la enseñanza'. Het publiek tuigde van zijn enthousiasme door middel van rhaald applaus, bravo-geroep en naar de spelers worpen bloemen.

'... niettegenstaande ik de gelingsjaren al lang orby ben, zoo is het my nog lust, ja, een wellust, liefbbers op het toneel te zien, uchtige en welgevormde jonlingen hunne ledige uren yden aan die kunst, welke o veel goeds kan uitwerken de vorming van jeugdige veeltyds ook op de bekeeg van oudere gemoederen'.

recensent noemde als bruikelijk alle jonge, overgend debuterende spelers prees ze uitbundig: quita Baiz, Naneta Baiz gen jaar oud!), Aaron priles, Daniel Capriles, as Capriles, M. de Castro, A. Jesurun, Gedeon Salas Haim Senior. Wie deze nen vergelijkt met die van eerste voorstelling, ziet emaal andere. De jonge oep (in twee betekenissen) d dus heel wat 'werkende' den. Verder valt het op dat et wel een zaak van enkele milies lijkt.

NEDERLANDS

Op 13 februari 1873 schreef de redactie van *De Onpartijdige* naar aanleiding van een voorstelling een uitgebreide recensie, die begon met de ptische zin:

' 12den February 1861, twaalf jaren geleden, gaf eerste Toneelgezelschap Liefhebbers, deszelfs de voorstelling; gisteren, 12den February 1873, het vierde gezelschap van hebbers deszelfs eerste vooring'.

fgezien van het feit dat 1861 niet het EERSTE elschap van liefhebbers tond, dat was er immers in 1821, stelt dit citaat ons voor het probleem van dat 'vierde'. Laten we de redactie proberen te volgen: als in 1861 het eerste bestond, was dat van 1871 dan het tweede en derde? In alle mogelijke gevallen ontbreekt er dus een gezelschap; of het tweede of het derde, waarover ik in geen bron iets heb kunnen vinden. Dan valt er in de recensie nog een zaak op. De redactie schreef ook nog in de inleiding,

'dat het de eerste keer is dat wy eene Hollandsche voorstelling op dit Eiland bywoonden. Te weinig wordt onze schoone moedertaal alhier beoefend, dan dat wy van de loffelyke uitzonderingen geen byzondere melding zouden maken'.

Wij weten dat er ook al in 1844 en in 1850/1852 sprake was van Nederlandstalig toneel. We krijgen in 1873 opnieuw te maken met een Curaçaose toneelgroep die Nederlands toneel bracht, en dat in de betekenis van een stuk uit het Nederlandse repertoire in de Nederlandse taal.

VROUWEN

Het Toneelgezelschap van Liefhebbers, dat zich nu Thalia noemt, speelde op 12 en 22 februari 1873 in Teatro Naar, H. Kroon Dzn., *De Graaf van Monte Cristo*, gevolgd door het kluchtspel *'t Consigne is Snorken*, voor een alweer 'ei-volle' zaal.

'Welk der liefhebbers heeft het meest voldaan? Welke moeten wy het eerste noemen? Waar allen evenzeer hun best deden om te voldoen, en voldeden, daar is eene keuze hoogst moeyelyk, onbillyk. Wy houden ons aan de persoonsverdeeling; niemand kan dan klagen'.

schreef de redactie diplomatiek in *De Vrijmoedige* van 13 februari 1873. Achtereenvolgens noemde de recensent dan weer traditiegetrouw alle namen: C.H. Jonckheer, L. van Eps, J.J. Jonckheer, W.A. Jonckheer, K. Zeppenfeldt, F. Faarup en G. van Leeuwen. Het aantal leden is kennelijk nog niet erg groot, want het valt op dat twee spelers dubbelrollen vervulden, en C.H. Jonckheer zelfs drie, waaronder die van 'eene Griekin'. In tegenstelling tot de vroegere gezelschappen blijkt deze groep geen vrouwelijke werkende leden te hebben, maar

'waarlyk niemand kon denken dat wy hier met eene geusupeerde dame te doen hadden. Zeer netjes en goed uitgevoerd'.

Dat ontbreken van dames was wel van invloed op de repertoire-keuze. Op 1 april 1873 gaf de groep zijn tweede stuk, het historische toneelspel in vier bedrijven *1 april 1572*, en het blijspel *Een ongeluksvogel*, waarin we dezelfde spelers tegenkomen, maar nu ook J. Palm Fz. en J. Blasini. Opnieuw moesten er enkele dubbelrollen vervuld worden, waarbij speler L. van Eps zelfs zowel 'Willem, Heer van Lumey, Graaf van der Mark', als een van diens ergste vijanden, 'Mataros, hoofdman eener wacht' moest spelen, waarover de recensent van *De Onpartijdige* in zijn stuk van 3 april 1873 opmerkte

'in overweging te geven niet weder twee zoo tegenstrydige rollen aan dezelfde handen toe te vertrouwen, want hoe de speler ook zyn best doet om van gedaante en stem te verwisselen, en de heer van Eps slaagde er in, het ontneemt veel van de illusie'.

RECENSIE

Op 5 september 1873 bracht het gezelschap het oorspronkelijk drama in vijf bedrijven *Liefde en Wraak*, gevolgd door het kluchtspel *De Pruissen komen*, welke opvoering door en zekere 'M' in de *Civilisado* recencenseerd werd in niet minder dan vijf lange afleveringen van 6 september tot en met 18 oktober, waarna aan het steeds vermelde 'wordt vervolgd' geen uitvoering meer werd gegeven.

'M' ging uitvoerig in op de rol van de kritiek,

'critiek in den goeden zin, welken wy aan dat woord hechten, in zyne beteekenis namelyk van beoordeeling, niet in de kwade van bedilzucht of vitlust, kan niet dan heilzaam werken voor den vooruitgang der schoone kunsten, die, zonder haar, de critiek namelyk, wellicht nooit dien hoogeren trap van ontwikkeling zouden bereikt hebben, waarop zy heden ten dage staat'.

Uit zijn stukken blijkt dat hij van mening was dat geen enkele Curaçaose criticus zijn werkelijke mening durfde te geven, maar altijd en alleen maar positief schreef, zowel over de kwantiteit van de belangstelling, als de kwaliteit van het stuk en het vertoonde spel. Hij leert ons voorzichtig om te springen met het overgeleverde recensie-materiaal. Op het moment toen hij zelf na alle ellenlange uitweidingen eindelijk de afzonderlijke spelers heel voorzichtig kritisch begon te beschrijven werd de serie afgebroken. Wel leren we nogmaals hoe men het bijwonen van toneelvoorstellingen zag, namelijk als:

getuige te zyn, hoe het goede over het kwade, hoe de deugd over de ondeugd zegepraalt... die zegepraal, eene der voorwaarden tot het ondermaansch geluk, tot de aardsche volmaaktheid.. waar men eenige genotryke uren zal doorbrengen, en in een zeer kort tijdsbestek meer ondervinding kan opdoen, dan ons lange jaren van aanzyn in dit beproevingsoord bezorgen kunnen'. (Civilisado 27 september 1873)

Na deze kritiek vroegen enkele keren 'ingezonden stukken schrijvers' hoe het toch met Thalia stond; is er tweespalt onder de leden, zoals beweerd wordt? 'X' wist dat 'tal van degelijke stukken uit Nederland' zijn ontvangen en vroeg om een optreden, samen met het Militaire Toneelgezelschap 'Vooruitgang zij ons streven', maar we lezen niets meer van enige activiteit daarna. Wie nam het initiatief over?

PROGRAMMA
DER VOORSTELLING
TE GEVEN DOOR DE DILLETTANTEN CLUB
HARMONIE
TE BONAIRE
op Woensdag, 6 December 1893.

1
ZANG (openingslied).

2
MONDELINGE VOORDRACHT

3
Opvoering van

"DE EERSTE WALS!"
Blijspel in 2 bedrijven door CELLA.
PERSONEN:
Mevr. DANNE.......... Mej. M. M. Jarman.
ADÈLE, haar dochter.. " C. J. G. E. Seiler
CHARLES, haar zoon.. de Heer R. F. Muskus.
MR. ALPHONS RODNY (advokaat)............ de Heer H. A. Willemsen.
GRIETJE (kamermeid bij Mev. Danne)...... Mej. M. A. Möller.
ANTJE (keukenmeid bij Mev. Danne)........ Mej. J. E. Debrot.

PAUZE.

4
ZANG „NO SER"

5
Geen rook zonder vuur.
Blijspel met zang in één bedrijf door W. FÄRBER,
PERSONEN:
GUSTAAF DURAN, kantoorbediende.......... de Heer R. F. Muskus.
EMMA, zijne echtgenoote Mej. C. J. G. Seiler.
VROUW ROSA, portierster " J. Jarman.

6
VOORDRACHT MET ZANG.

Aanvang om 8 uur precies

SPAANS

Op 23 juli 1873 speelde een nieuwe Compañia de Aficionados het sentimentele drama *Flor de un Dia*. Argos roemde in *De Onpartijdige* van 31 juli 1873 de prestaties van de jonge acteurs en actrices Rosita Penso, Luisa Timmer, W. Kristen, Isaac Cardozo en Isaac Flores. Verder heb ik over deze groep niets kunnen vinden.

De passanten bleven spelen, maar toneel van Curaçaoënaars zelf werd in de volgende jaren schaars, althans de berichtgeving erover. Inmiddels was J.J. Naar op reis naar Europa getogen. We moeten tot 1879 wachten (dat is dus vijf jaar!) eer we weer iets tegenkomen, maar dat zal ook veel te maken kunnen hebben gehad met de grote orkaan van 23 september 1877, waarbij het Teatro Naar verwoest werd, waarna het weer helemaal hersteld moest worden.

Op 31 augustus trad een Compañia de Aficionados 'Placer del Estudio' volgens de krant voor de vijfde keer op zonder dat ik er eerder iets over las. Ze speelde ten behoeve van het op 10 april 1877 officieel erkende 'Fonds Frederik der Nederlanden door de Loge *De Vergenoeging* te Curaçao', het uit het Italiaans door Eloisa en Alberto Rossi geschreven, in het Spaans vertaalde historische drama in proza in zes akten *El verdugo de su hijo*, dat zich in 1708 in Sevilla en Cordova afspeelde. Na het toneel van de Joden, zien we hier dus de Vrijmetselaars op de bühne. Het fonds wilde onderwijs en beschaving bevorderen, het betaalde schoolgelden van kinderen en wezen van minvermogende leden. Het kende een volledig bestuur met M.P. Curiel als president, Eduard van Lier als secretaris en Lucien L. Kranwinkel als penningmeester. De leider van het toneelgezelschap was de onderwijzer P.C. Leon, Isaac Marchena was zecretaris. Inhoudelijke gegevens over repertoire en spelprestaties heb ik nergens kunnen vinden.

BESCHAVING

In hetzelfde jaar 1879 vormde zich opnieuw en gezelschap van jonge amateurs, 'La Jeunesse', dat behalve muziek een komedie in twee bedrijven *Neef August of De verwaande student* opvoerde, en het naspel *De vernielde roos*. 'Een paar vrienden' gaven in *De Curaçaosche Courant* van 27 september 1879 een beschrijving van de vertoning die in het huis Scharloo #7 plaatsvond:

'Muziek en toneelspel kunnen wel hand aan hand zamen gaan. Kunsten beide, die de ziel verheffen en de geest ontwikkelen...'

Toneel vond men een nuttig tijdverdrijf, want men leert declamatie, 'eene gezorgde uitspraak', men oefent de geest en verwerft zich algemene ontwikkeling.

'Bovendien is het toneel de school der beschaving. Er zyn wel enkele stukken, die tot zedenbederf leiden kunnen, maar die stukken worden in den regel, zelfs in de groote steden slechts op bekende theaters gespeeld, en het publiek dat de voorstellingen bywoont bestaat enkel uit diegenen, die met kennis van zaken, de toehoorders willen zyn van wat daar opgedischt wordt. De veroordeeling dus van het tooneel door de Ultramontanen is niets anders dan een hunner overdryvingen. Om de uitzonderingen, sluite men niet het geheel uit.'

Hoewel deze toneelgroepen soms het karakter van een georganiseerde vereniging aannamen, lijken ze op toneelgebied toch niet meer dan incidentele produkties te leveren, geen traditie op langere termijn te realiseren.

De Curaçaosche Courant van 16 februari 1883 meldde dat een toneelgezelschap van liefhebbers, jonge dames en heren, gisteren avond ten huize van Mev.de Weduwe C.M. Neuman 'eene schoone voorstelling gegeven' had, *La muerte en los labios*, een drama in drie bedrijven, gevolgd door het blijspel in een bedrijf *No mateis al alcalde*.

'Moge dit gezelschap niet het lot van menig ander deelachtig worden; menig gezelschap blyft, ofschoon zyne opvoering wel geslaagd mag heeten, by zyne eerste voorstelling; de laauweren, een enkele maal behaald, worden voldoende geacht'.

Men vond dat de particuliere woning eigenlijk te klein was voor de voorstelling en vraagt deze in Teatro Naar te herhalen, wat op 9 maart voor een talrijke publiek gebeurde.

JONGEREN

In de jaren rond 1890 trad een korte tijd de door rabbi J.H.M. Chumaceiro opgerichte 'Young Men's Hebrew Association of Curaçao' op, die niet alleen een eigen tijdschrift *Home Journal* uitgaf, maar ook toneel speelde. Op 8 juni 1890 gaf ze voor een 'vrij talrijk' publiek de voorstelling van de twee-akter in verzen *Los corazones de oro* en de toegift *A pluma y a pelo*, die tweehonderd gulden voor het Bedelaarsfonds opbrachten. De optredenden waren Rebeca Salas, Celia Marchena, Arturo de Marchena, D. Dario Salas, David M. Chumaceiro, Manrique Capriles, Moises Salas M. en David A. Correa. Ik noem deze namen hier ook even omdat er uit blijkt dat de latere bekende Spaanstalige auteurs D.D. Salas (1872-1937) en D.M. Chumaceiro (1877-1922) respectievelijk 19 en 13 jaar oud, hier het literaire pas betraden.

BONAIRE

Naast deze voorbeelden van Curaçaos toneel vond ik een uitvoerige beschouwing over een toneelvoorstelling op Bonaire op 6 december 1893, door

'de jeugdige vereeniging 'Harmonie', die onlangs door eenige jonge dames en heeren werd opgericht, op initiatief (naar ik meen) van de heer Rich. F. Muskus'. (De Vrijmoedige 14 februari 1893)

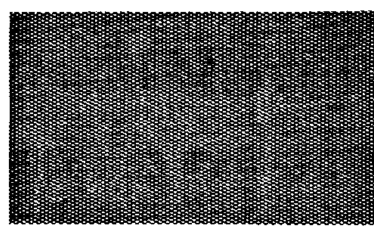
In de feestelijk verlichte en versierde zaal in de woning van Mevrouw de Weduwe Leseur vond voor velen die *'verlichting* en *beschaving* i.e.w. die *vooruitgang* in hun vaandel voeren', begeleid door zang en muziek, de opvoering plaats van Cella's blijspel in twee bedrijven, *De eerste wals*, en W. Färber's blijspel in een bedrijf *Geen rook zonder vuur*. 'Een vriend van vooruitgang' schreef de recensie:

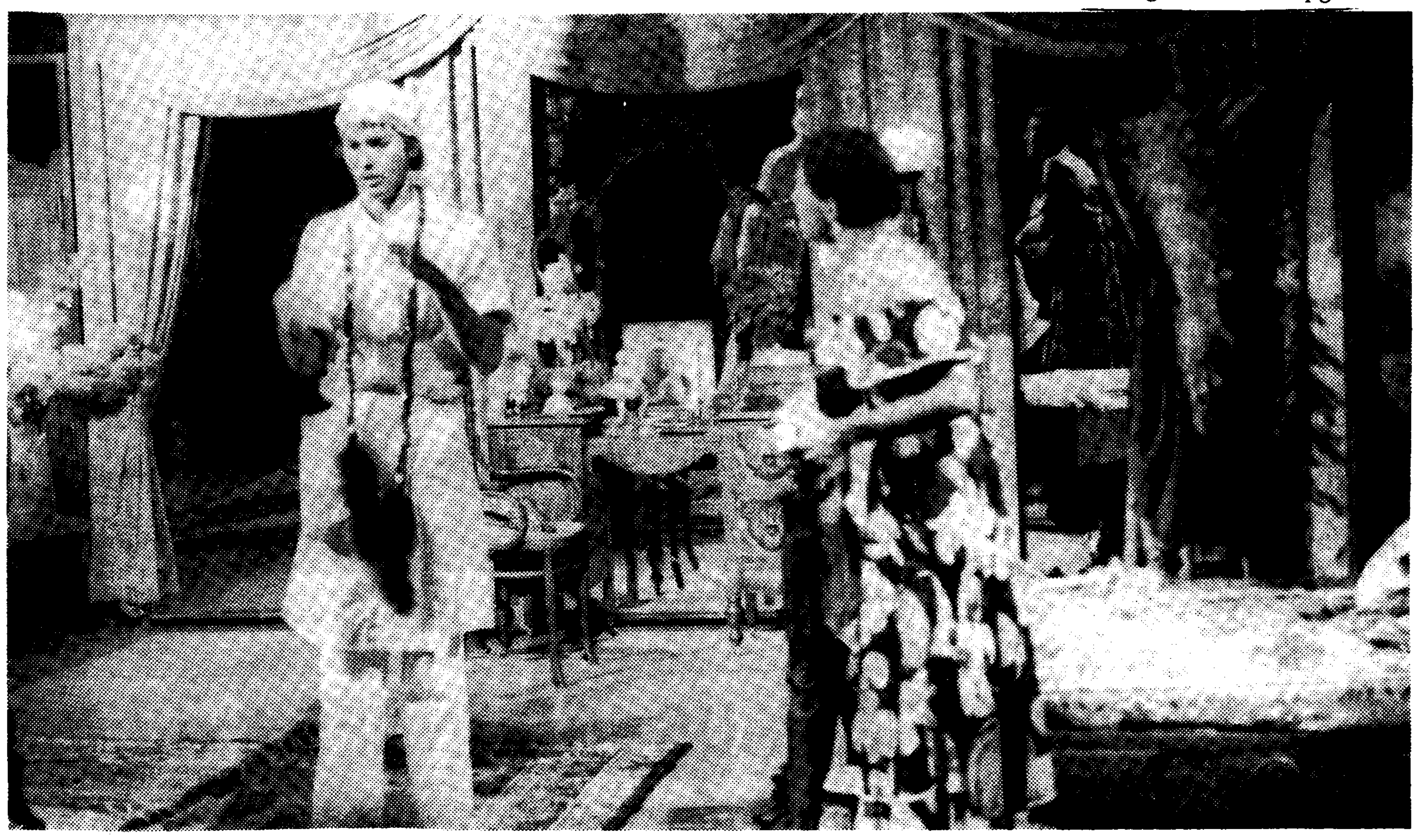
'De rolvastheid, de keurige costumes, de nette houding, de schoone voordracht, dat alles deed me somwijlen wanen, tooneelisten van professie voor me te zien. Leden van de 'Harmonie' ge hebt getoond, dat het Bonaire thans niet ontbreekt aan jongelieden, die aan kennis, gevoel, en kunstzin de noodige ambitie paren om uwen medeingezetenen een avond van waar kunstgenot aan te bieden... van het aangename, het schoone, het nuttige!

Ingezetenen van Bonaire! neemt het in uwen harde bodem ontsproten plantje in bescherming, bewerkt en koestert het, opdat het groeie en bloeie!'.

De jeugdige spelers, de dames J.E. Debrot, M.M. Jarman, M.A. Moller en J.C. G. Seler, en de heren J. Jarman, R.F. Muskus en H.A. Willemsen hadden ook bij het publiek veel succes, want

'Daverend applaus, tal van bouquetten door den opeengepakte schare toehoorders der jeugdige dilettanten toegeworpen, getuigden van den bijval, die het spel vond'.

Toneel is op Curacao altijd populair geweest, helaas is door tal van redenen het aantal opvoeringen de laatste jaren sterk afgenomen. Op deze archieffoto een scene uit het stuk De Meiden van Jean Genet, dat in een vertaling van Nydia Ecury in 1980 door een lokale groep in het CCC-gebouw werd opgeoerd.

Johannes Paulus II herdenking Nostra Aetate:

Antisemitisme en racisme zonden tegen God en mens

VATICAANSTAD - Paus Johannes Paulus II heeft antisemitisme en racisme "zonden tegen God en de menselijkheid" genoemd. Hij schaarde zich daarmee achter een uitspraak van het joods-katholieke overleg dat in september in Praag werd gehouden.

De paus wil dat de verklaring van deze bijeenkomst overal "wordt ingebracht waar menselijke en godsdienstige rechten worden geschonden". Hij liet zich niet uit over de eis van joodse zijde, dat het Vaticaan de staat Israel erkent.

De paus ontving de deelnemers aan de conferentie van Rooms-katholieken en joden ter herdenking van het feit, dat 25 jaar geleden het concilie-document Nostra Aetate verscheen. Dit document over de relatie tussen de RK kerk en de niet-christelijke godsdiensten leidde tot een nieuwe houding van de RK kerk tegenover de joden.

STATUS

De deelnemers aan het overleg in Praag, het eerste officiele overleg tussen het Vaticaan en de joodse gemeenschap sinds het conflict over het Karmelietessen-klooster in Auschwitz, zeiden samen het oplevende antisemitisme in Oost-Europa te willen bestrijden. Bovendien erkende de RK kerk voorzichtig schuld aan vroegere opvattingen waarin de joden negatief worden afgeschilderd.

De paus riep joden en katholieken op gezamenlijk voor vrede en gerechtigheid te ijveren en de onderlinge dialoog voort te zetten. Hij pleitte voor een vreedzaam samenleven van joden, christenen en Moslims in het Heilige land, vooral in Jeruzalem. De eis dat Jeruzalem een internationale status krijgt die joden, Moslims en christenen toegang garandeert tot alle heilige plaatsen is de belangrijkste reden dat het Vaticaan nog geen diplomatieke betrekkingen met Israel heeft aangeknoopt.

Tijdens de audientie riep de voorzitter van het Internationaal joods comite voor Interreligieuze betrekkingen, Seymour Reich, de paus op zijn houding te herzien en Israel te erkennen. De tijd is rijp voor zo'n stap die op een dramatische en wezenlijke manier de zaak van de vrede zal dienen, aldus Seymour.

Hij sprak de hoop uit, dat de paus door zijn herhaalde veroordeling van het antisemitisme invloed uitoefent op die leiders in Oost-Europa die zich in hun politieke activiteiten antisemitische opmerkingen veroorloven. Seymour noemde geen namen, maar kennelijk doelde hij onder anderen op de Poolse presidentskandidaat Lech Walesa.

Ook wil Seymour dat de paus de Amerikaanse bisschoppen steunt die proberen de VN-resolutie uit 1975 waarin Zionisme een vorm van racisme wordt genoemd ongedaan te maken.

Mgr.A.CASAROLI

Kard. Cassaroli 'ontwerper' Ost Politik Vaticaan

VATICAANSTAD - Kardinaal staatssecretaris Agostino Casaroli, die begin december zijn functie neerlegde, geldt als de architect van de Vaticaanse Ost-politik. Dertig jaar lang werkte hij aan de verbetering van de betrekkingen tussen het Vaticaan en de communistische regiems in Oost Europa. De kroon op zijn inspanning was een jaar geleden het bezoek dat Sovjet-president Michail Gorbatsjov aan paus Johannes Paulus II bracht, het eerste bezoek van een Sovjet-leider aan het Vaticaan sinds de revolutie van 1917.

Casaroli heeft altijd zoveel mogelijk gezwegen over zijn diolomatieke werk. Voor een diplomaat is 'prudentie op zijn plaats', zei hij eens. Zijn zwijgen was mede ingegeven door pessimisme. Hij twijfelde bijvoorbeeld zeer lang aan het welslagen van het beleid van Perestrojka en Glasnost van Gorbatsjov. Pas begin 1989 durfde hij de uitspaak aan, dat Gorbatsjovs beleid tot een verbetering van de betrekkingen tussen kerk en staat in de Sovjetunie had geleid.

NIEMANDS VIJAND

Casaroli die 24 november 1914 in Castel San Giovanni bij Piacenza in het noorden van Italie werd geboren trad in 1942 in dienst van het Staatssecretariaat. Door zijn kennis van verscheidene talen maakte hij snel carriere. In 1961 benoemde paus Johannes XXIII hem tot plaatsvervangend secretaris van de Raad voor de Publieke zaken van de kerk. Zes jaar later werd hij secretaris van deze raad daarmee feitelijk de [...]caanse minister van B[...]landse zaken.

Casaroli's grote [...] kwam toen paus Joh[...] onder het motto 'de [...] heeft vele vijanden, m[...] 's niemands vijand' b[...] de betrekkingen met de [...]munistische regimes te [...]beteren. Het eerste resu[...] was een overeenk[...] tussen het Vaticaan en [...]garije in 1964, gevolgd [...] een verdrag met Tsj[...] Slowakije een jaar later. [...]roli wist na jaren onde[...] delen in 1970 te ber[...] dat Joegoslavie als e[...] communistische staat in [...] diplomatieke betrekk[...] met het Vaticaan aang[...]

MINDSZENTY

Een jaar later ging Cas[...] als eerste belangrijke [...]caanse functionaris naa[...] Sovjetunie. Hij tekende [...] namens de Heilige Stoel [...] verdrag tegen de versp[...]ding van kernwapens [...]sprak over godsdien[...] zaken met de Sovjetleid[...] Casaroli wist in datze[...] jaar ook een oplossing [...] vinden voor de kwe[...] Mindszenty. De kardinaal [...] sinds 1956 in de A[...]kaanse ambassade in B[...] pest zat opgesloten, m[...] naar Rome vertrekken. [...] werd tot zijn woede door [...] paus enkele jaren later [...] primaat van de Honga[...] RK kerk vervangen, om [...] hij verbetering van de bet[...]kingen tussen het Vatic[...] en de Hongaarse regering [...] de weg stond.

Casaroli's beleid werd [...] het begin door velen bin[...] de RK kerk, ook in de Cu[...] met Argusogen gevolgd. [...] verweten hem "een verb[...] met de duivel" te zijn aan[...] gaan. Maar de huidige p[...] bracht alle kritiek [...] zwijgen toen hij Casaroli [...] 1979 tot staatssecret[...] benoemde, dat wil zeggen [...] de tweede man van de Rooms[...] katholieke kerk. De paus ga[...] hem zelfs bevoegdheden [...] nog nooit aan het staats[...]cretariaat waren toever[...] trouwd, waardoor Casaroli [...] een soort 'vice-paus' werd.

BEZWAAR

Er doken wel eens geruchten op over onenigheid tussen de Poolse paus en zijn staatssecretaris. De paus zou meer een beleid van confrontatie met de communistische regimes voorstaan dan de diplomatieke Casaroli lief was. Maar Casaroli verdedigde Johannes Paulus II naar buiten altijd.

Wel maakte Casaroli in september 1984 in het openbaar bezwaar, toen de congregatie voor de Geloofsleer in haar eerste document over de Bevrijdingstheologie fel uithaalde naar het Marxisme. Zoiets paste naar zijn mening niet in een theologisch document. Kardinaal Ratzinger van de congregatie voor de Geloofsleer mocht zich met theologie bemoeien, maar moest politieke zaken aan het staatssecretariaat overlaten, was Casaroli's boodschap.

SUCCES

Casaroli greep in, toen bisschoppenconferenties het aan het begin van de jaren tachtig oneens waren over het geoorloofd zijn van het bezit van kernwapens. De Amerikaanse bisschoppen wilden verder gaan dan bijvoorbeeld de Franse en Westduitse bisschoppen. Zij vonden elkaar tijdens een conferentie in het Vaticaan op de formule dat het bezit van kernwapens moreel aanvaardbaar kan worden geacht, niet als doel op zichzelf, maar als etappe op de weg van een steeds verdergaande ontwapening.

Casaroli, die zich nu kan wijden aan zijn liefhebberijen: muziek, filosofie en literatuur, heeft het succes van zijn beleid nog als staatssecretaris kunnen ervaren. Hij wist concessies van de communistische regeringen af te dwingen, zonder dat de kerk aan respect en identiteit bij de gelovigen verloor. Het elan en de kracht van de RK kerk in landen als Tsjecho-Slowakije, Polen en de Oekraine toont dat aan.

Sinds 23 jaar:

Moskee in Albanië in gebruik

TIRANA - Voor het eerst sinds 23 jaar is er een dienst gehouden in de Etem Beymoskee in Tirana, de hoofdstad van Albanië. Vorige maand kondigde de regering vrijheid van godsdienst aan.

Voordat het Stalinistische regime van Enver Hoxha in 1967 alle godsdiensten verbood, was ongeveer 65 procent van de drie miljoen Albanezen moslim. Volgens opper-moefti Ibrahim Bala, die jarenlang als onderwijzer heeft gewerkt, hebben veel Moslims thuis hun religie beleden. De meeste moskeeën zijn, evenals de kerken, vernietigd of kregen een functie als vergaderzaal.

Mgr.J.WILLEBRANDS

VERDIENSTE VAN PAUS JOHANNES XXIII

Conciliedocument doorbraak kerkgeschiedenis

Katholiek-joods dialoog in 1990 weer opgeleefd

VATICAANSTAD-NEW YORK - 'Nostra Aetate'is een doorbraak in de geschiedenis van de Rooms-katholieke kerk geweest. Door deze verklaring van het Tweede Vaticaans concilie over de verhouding met de niet-christelijke godsdiensten veranderde de kijk van de RK kerk op het jodendom van minachting in respect, zo zei de kardinaal Franz König, emeritus-aartsbisschop van Wenen, onlangs.

Rooms-katholieken en joden herdachten in december gezamenlijk het feit dat Nostra Aetate 25 jaar geleden door paus Paulus VI werd uitgevaardigd. Voorafgaande aan een audiëntie bij de paus was er een tweedaagse conferentie, waarop vertegenwoordigers van het Internationale Joodse comite voor interreligieus overleg en de Pauselijke commissie voor de Religieuze betrekkingen met de joden elkaar ontmoeten. "De bijeenkomst is niet zonder belang voor de dialoog met de joden," zo liet kardinaal Johannes Willebrands weten.

NOOIT

Tijdens de Kardinaal Bealezing in 1985 te Londen wees Willebrands, die zelf ook aan de voorbereiding van het document heeft meegewerkt, op de bijzonder belangrijke rol van paus Johannes XXIII. Op uitdrukkelijke wens van deze paus werd al aan het begin van het tweede Vaticaanse Concilie (juni 1962) dit onderwerp op de agenda van het concilie geplaatst. "Nooit, ik herhaal nooit eerder was binnen de kerk door een paus of een concilie een systematische, positieve, alomvattende, zorgvuldige en gedurfde voorstelling van joden en jodendom gemaakt."

Van joodse zijde werd positief gereageerd op het document. "Misschien wordt hierin wel voor het eerst van katholieke zijde ernstig geprobeerd om het jodendom werkelijk te begrijpen en als zelfstandige partner te accepteren."

GOEDE OLIJFBOOM

De verklaring die in oktober 1965 met 2201 tegen 88 stemmen door de conciilevaders werd aanvaard, fundeerde het wezen van de kerk in de relatie tot haar wortels in het jodendom. De kerk kan, aldus Nostra Aetate, niet vergeten dat zij door het joodse volk de openbaring van het Oude Testament heeft ontvangen en dat zij gevoed wordt vanuit de wortel van de goede olijfboom.

Het document brak verder met wat wel de 'Catechese der verguizing' werd genoemd. Het joodse volk is niet een door God verworpen volk, maar "blijft steeds bijzonder dierbaar aan God, die geen berouw kent over zijn gaven noch over zijn roeping". Voor de dood van Jezus Christus mogen noch het toenmalige joodse volk in zijn geheel noch de hedendaagse joden verantwoordelijk worden gesteld, aldus Nostra Aetate.

INGETROKKEN

Kardinaal König herinnerde er ook aan dat de totstandkoming van Nostra Aetate heel wat voeten in aarde heeft gehad. Oorspronkelijk had het pas opgerichte secretariaat voor de Bevordering van de eenheid der christenen, met kardinaal Bea als voorzitter en Willebrands als secretaris, een ontwerptekst aan het concilie voorgelegd waarin het antisemitisme werd veroordeeld. De tekst werd echter onder Arabische druk ingetrokken.

Vervolgens stelde kardinaal Bea de tekst voor als onderdeel van een verklaring over de oecumene, waarin de nadruk werd gelegd op de gemeenschappelijke punten tussen jodendom en christendom. Opnieuw kwam er verzet van Arabische bisschoppen die vreesden dat hierdoor de christenen in de Arabische wereld onder zware druk zouden komen te staan. Tenslotte werd de tekst opgenomen in de verklaring over de verhouding tot de niet-christelijke godsdiensten.

Kardinaal Willebrands zei begin december tijdens een lezing over 25 jaar Nostra Aetate voor het Amerikaans joods congres te New York dat geen conciliedocument zoveel reizen noodzakelijk maakte als Nostra Aetate. Hij moest het hele Midden-Oosten afreizen om duidelijk te maken dat de verklaring louter religieuze en geen politieke bedoelingen had. Het document, zo legde hij Arabische leiders uit, zou geen aanval op de Arabieren zijn, maar zou oproepen tot betere relaties met hen.

Niet alleen de persoonlijke bemoeienis van paus Johannes XXIII, die de jodenvervolging had ervaren als het vermoorden van broeders, maar ook de rol van de Nederlandse kerken in de oorlog heeft tot het ontstaan van het document bijgedragen, aldus Willebrands. De Tweede Wereldoorlog was van grote invloed op de oecumenische betrekkingen in Nederland doordat geestelijken van Rooms-katholieke en protestantse zijde gezamenlijk leden in hun verzet tegen de heidense Bloed en bodem-theorie van de Nazi's. Hierdoor werden de christenen zich ook beter bewust van het lijden der joden.

CONFLICTEN

Paus Johannes Paulus II noemde in 1986 tijdens zijn 'historisch' bezoek aan de synagoge in Rome de joden "mijn oudste broeders". Als zijn pontificaat met dat bezoek, het eerste van een paus aan een synagoge, zou zijn beeindigd, dan zou het als een ommekeer in de verhoudingen tussen joden en Rooms-katholieken de geschiedenis zijn ingegaan.

Tegen de verwachting in kenden, de afgelopen vier jaar diepgaande conflicten tussen joden en het Vaticaan. Twee ontmoetingen van de paus met de Oostenrijkse president Kurt Waldheim, die zijn verleden als Nazi-officier probeerde te verdoezelen, twee ontmoetingen met PLO-leider Yassir Arafat, de zaligverklaring van Edith Stein, een religieuze van joodse afkomst, een rede in 1987 in Miami, waarin de paus zijn voorganger Pius XII verdedigde tegen beschuldigingen dat deze door te zwijgen de jodenvervolging mede mogelijk had gemaakt, een interview in 1987 met kardinaal Ratzinger van de congregatie voor de Geloofsleer, waarin deze zei dat het christendom de plaats van het jodendom heeft ingenomen en de commotie rond het Karmelietessenklooster in Auschwitz, waarbij de RK kerk zich niet aan haar aanvankelijke toezegging hield het voor een bepaalde datum te verplaatsen.

VOORZICHTIG

Ondanks al deze problemen kende 1990 weer een opleving in de RK -- joodse dialoog. Van grote betekenis was een ontmoeting tussen de officiele instanties van beide zijden, die in september in Praag plaats vond. Enerzijds werd daarbij afgesproken om gezamenlijk het antisemitisme in Oost-Europa te bestrijden. Anderzijds erkende de RK kerk voorzichtig schuld van vroegere opvattingen waarin negatief over de joden werd gesproken.

Het eerste onderwerp is een actueel thema. Zo bleek wel tijdens de verkiezingscampagne in Polen. Toen beschuldigden aanhangers van Walesa, overigens zonder enige grond, zijn tegenstander uit hetzelfde Solidariteitsnest Mazowiecki ervan te verzwijgen dat hij van joodse afkomst was. "Wij zijn diep geschokt dat in Polen het gebruik van het woord jood bij voorbaat tot negatieve reacties leidt," aldus de brief van het Amerikaans joodse congres toen.

Twee joodse organisaties in de Verenigde Staten hebben met het oog op de herdenking van 25 jaar Nostra Aetate besloten zich weer bij het Internationaal joods comite voor interreligieus overleg aan te sluiten: de Anti-defamation league, een organisatie die zich het antisemitisme bestrijdt, en het Amerikaans joods congres. Beide organisaties lieten weten dat ze mogelijkheden zagen voor een grotere openheid voor dialoog over theologische vragen.

BS OP CURAÇAO VOOR LEDEN COMPUTER CLUB

atacommunicatie opent scala van mogelijkheden

ommuniceren zonder zich e binden aan tijd of plaats

=Door Ronald S. Lieuw-Sjong, M.S. et al.=

uniceren is het uitwisselen van informatie. uitwisseling vindt meestal plaats tussen per-. Dit gebeurt al sinds mensenheugenis op de de manieren:
oonlijk
iftelijk
onisch (laatste eeuw)
bij elkaar voortreffelijke communicatiemoge-len, doch deze voldoen niet meer in deze tijd, n informatie een van de voornaamste produk-delen is geworden. De post duurt te lang, n zijn in gesprek of niet aanwezig, en heel vaak n zij geen tijd voor een persoonlijke ontmoe-

afgelopen decennium n nieuw fenomeen op bied zijn intrede We laten computers ng met elkaar com-ren. Dit verschijnsel men datacommuni-ij datacommunicatie computergegevens efoonlijnen verstuurd.

MODEM

t dat in z'n werk? de telefoon en het net slechts geschikt or het transporteren uidssignalen, kan men puter niet direkt aan- op een telefoonlijn. ent er een apparaat, d 'modem', tussen te Modem staat voor atie)DEM(odulatie). tie van een modem is ormen van compu-alen tot geluid-sig-

de ontvangende kant nu deze toontjes weer te worden in compu-[illegible] dem nodig.

r behalve een P.C. en nog meer nodig voor municeren over de

misbare schakel is communicatiepro-. Enkele taken van gramma zijn :
aken van kontakt e computers.
elen van de commu-elheid; dit is het aarmee de gegevens erstuurd.
ntroleren of de ver-data goed zijn aan-.
troleren van de volg-armee de gegevens erstuurd.
communicatiepro-zorgt er dus voor formatie niet ver-rkomt.
vele soorten data-catieprogramma's an hele eenvoudige itgebreide. Enkele jn:
, Procomm, Cros-lkror, GT1390 en laatste twee vallen egorie shareware

MODEMS

nterne en externe en interne modem e computer inge-n externe modem parte kast buiten en wordt op een le poorten (COM1 vaktermen) aan-

[illegible]

heden zijn 4800, 9600 en 19200 Bps.

Modems worden geleverd met een kabel om de modem aan te sluiten op het telefoonnet.

ON-LINE SYSTEMS

Via datacommunicatie kan gecommuniceerd worden met zgn. 'On-Line-Systems' (OLS). OLS-en zijn systemen die op een centrale computer (Host) draaien,deze zijn zoals gezegd te bereiken m.b.v. van een Personal Computer (PC), een modem en d.m.v. het telefoonnet.

De OLS-en kunnen wij verdelen in 2 grote groepen t.w. :
- Commerciële OLS-en
- Bulletin Board Systems (BBS)

Wat voor faciliteiten biedt een OLS?
* Database- en informatie-services
* communicatie-services
* Entertainment

Bij database- en informatie-services kan men informatie betrekken uit openbare gegevens, bestanden of uit computers van derden. Soms bieden ze research mogelijkheden (b.v. medische en juridische databanken), nieuwsservices, On-Line educatie. Ook telebanking en shopping m.b.v. electronische bestelkaarten betalingen via credit cards behoren tot de mogelijkheden.

Daarnaast kan men b.v. informatie inwinnen over weerberichten en -voorspellingen, beurskoersen en aandelen verhandelen. Andere OLS-en bieden reserveringssystemen voor vliegtuigen, hotels, auto's enz.

In zijn algemeenheid bieden OLS-en actuele en gevarieerde informatie op de meest uiteenlopende gebieden kan worden geleverd, over onder meer bedrijven, produkten, culturele manifestaties en nog vele van belang zijnde onderwerpen.

De informatie wordt continu up-to-date gehouden en staat meestal 24 uur per dag, 365 dagen per jaar tot de beschikking van de gebruiker.

E-Mail (of elektronische post) en telex- en fax-services zijn voorbeelden van communicatie-services.

M.b.v. electronische post kan men berichten versturen aan de gebruikers van zo'n OLS. De beveiliging van de informatie en van de toegang tot de elektronische postbus geschiedt d.m.v. een gebruikersnaam en een persoonlijk 'password'.

Behalve het versturen van berichten kan men ook computerbestanden (files) uitwisselen. Dit noemt men dan ook 'file transfer'.

Hiermee kan men teksten, spreadsheets, graphics en andere dokumenten of programma's met elkaar uitwisselen.

Een toepassing hiervan is het [illegible] krijgen van een 'Letter of Credit', via file transfer van de klant naar de bank wordt verstuurd.

De communicatie tussen [illegible] wordt geregeld [illegible] met fout-detectie die ervoor moeten zorgen dat de verzonden informatie 100 % [illegible] over-komt. [illegible] onderwerp wilt weten, lees den CHIPS nummer 29 jaargang 3 29 november [illegible].

NOOT: Kunt u [illegible] met een [illegible] kunt u het best [illegible] berichten voorbereiden, en daarna verbinding zoeken met de OLS en het bericht versturen. Hierdoor blijft de verbindingstijd met de OLS zo kort mogelijk, wat weer geld bespaart.

Tot de categorie entertainment behoren o.a. de vooral bij de jeugd geliefde computerspelletjes. Het is gebleken dat een groot percentage gebruikers gebruik maakt van deze service.

Heel vaak kan men alleen spelen, d.w.z. tegen de computer, maar soms is het ook mogelijk met meerdere mensen on-line te spelen. Sommige OLS-en bieden de mogelijkheid on-line met andere gebruikers te 'praten' over allerlei onderwerpen, of elektronische konferenties te organiseren, waarbij er over een bepaald onderwerp wordt gediscussieerd (conferencing). Enkele heel bekende commerciële OLS-en zijn : CompuServe, Prodigy, Delphi, Dow Jones News/Retrieval.

U kunt gebruik maken van deze OLS-en door er een abonnement op te nemen. Aanmelden kan on-line gebeuren en betaling per credit card is mogelijk.

De prijsstruktuur varieert van OLS tot OLS, doch is veelal gebaseerd op een 'connect charge' per tijdseenheid en vaak ook nog afhankelijk van de transmissiesnelheid van uw modem. De telefoonkosten zijn meestal niet inbegrepen en dienen met de telefoonmaatschappij verrekend te worden.

Indien u op een OLS in b.v. de Verenigde Staten van Amerika bent geabonneerd, hebben wij op Curacao de mogelijkheid van direkt bellen via Setel ('long distance') of een abonnement te nemen op het datanetwerk Tymnet waarop de Lands Radio Dienst (LRD) is aangesloten. Dit datanetwerk van de LRD is speciaal ingesteld voor datacommunicatie met het buitenland.

Afhankelijk van uw belfrekwentie kunnen de kosten via de LRD lager uitkomen dan door gewoon 'long distance' te bellen.

Wat zijn nu de grote verschillen tussen een commerciële OLS en een BBS? Het grote verschil zit 'm in de schaal. Commerciële OLS-en bieden overwegend commercieel gerichte en een grotere varieteit aan faciliteiten. De kleine BBS-en hebben meestal slechts één communicatielijn, de grote OLS-en meerdere.

De meeste BBS-en zijn gratis of vragen slechts een luttel bedrag als contributie voor de aanschaf van nieuwe soft- en hardware. Veel 'PC user groups' zetten een BBS op voor hun leden, deze zijn te vergelijken met prikborden, in het engels genoemd 'bulletin board'.

Op een prikbord kan men via een kaartje communiceren met anderen. Geïnteresseerden kunnen hierop reageren. Een BBS is dus niets anders dan een elektronisch prikbord waarbij het traditionele bord vervangen is door een PC.

Vanaf uw luie stoel kunt u nu via de drie-eenheid: computer - communicatie programma - modem, kontakt maken met deze *Host*. U kunt nu bijvoorbeeld een bericht achterlaten waarop andere kunnen reageren met een tegenbericht, bestanden 'downloaden' of 'uploaden'.

Hoe krijgt u nu deze info? Met behulp van de hierbovengenoemde drie-eenheid en een abonnement op de desbetreffende BBS. Zo eenvoudig is dat.

De persoon die zo een BBS beheert noemt men een Sysop, wat staat voor 'System Operater'. Het is de taak van de Sysop te zorgen voor een goede huishouding van de BBS, het beschikbaar stellen van nieuwe programma's, vragen te beantwoorden van de gebruikers, nieuwe [illegible] aan [illegible]

[illegible] tot [illegible] ries' [illegible] dag dat u mag bellen en de maximale duur van zo een sessie. Enkele bekende BBS-en zijn : BIX van het tijdschrift BYTE, PC Magnet van PC Magazine etc.

Is er een BBS op Curacao, jazeker, de zogeheten: IC2-BBS !!

Deze BBS draait al enige maanden t.b.v. de leden van de Isla Computer Club (IC2).**

De IC2-BBS is te bereiken via nummer 662084; op werkdagen van 20.00-06.00 uur en in de weekeinden de hele dag. Op de IC2-BBS heeft men de volgende faciliteiten:
- Electronic mail. Het systeem vraagt bij het inloggen of u uw post wil lezen.
- File transfer. Op de harde schijf van deze PC zit ca. 5000 Kilobyte aan software opgeslagen, verdeeld over diverse kategorie n (zoals games, education, communicatie programmas, utilities).

Deze programma's kunnen gratis door de gebruikers van dit systeem worden 'gedownload'. Dit soort software valt in de kategorie Shareware. Shareware software heeft als motto ' Try before you buy'.

-Momenteel is er een kategorie Informatie, waarbij de gebruiker diverse soorten informatie kan opvragen. Deze informatie betreft winnende nummers van de Wega Di Number, Wachtapotheken, Valutafluctuaties, een mop van de week en nog wat andere informatie.

Momenteel zijn we aan het bekijken of deze BBS uitgebreid kan worden met aankomsttijden van vliegtuigen, uitgebreidere beurs en koersinformatie, nieuwsberichten, advertenties, koop- en verkoopberichten.

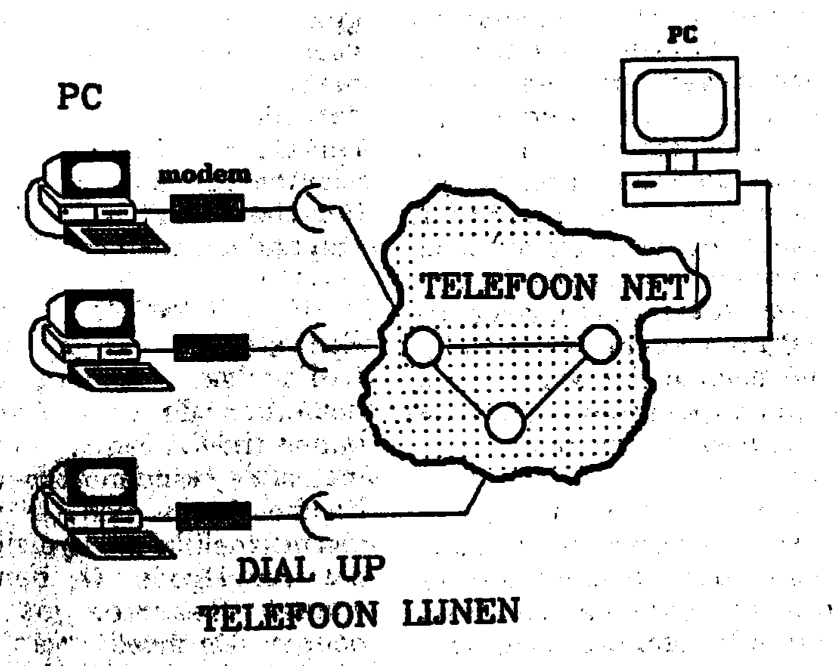
Over niet al te lange tijd hopen we deze nieuwe opties te introduceren. Vooralsnog is de BBS slechts bereikbaar via een lijn. Er is een on-line tijdslimiet per gebruiker ingesteld. Hierdoor wordt bereikt dat meerdere mensen op een avond gebruik kunnen maken van het systeem.

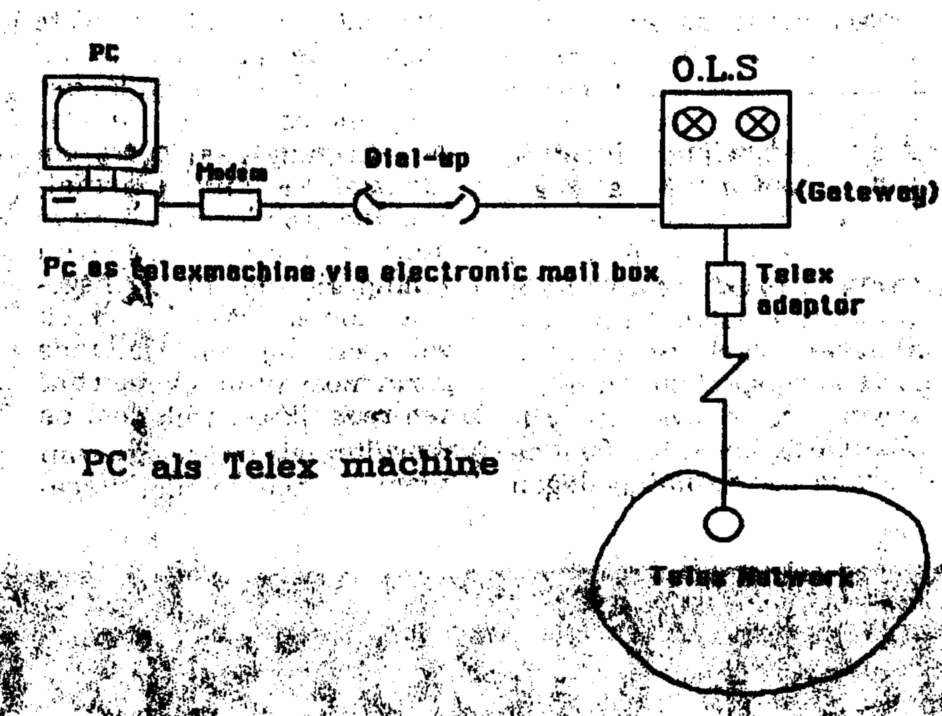
Indien u geïnteresseerd bent dan kunt u het inschrijfformulier *downloaden* naar uw PC toe, dit invullen en opsturen naar het secretariaat van IC2. U krijgt dan een hoger niveau, waardoor u meer privileges hebt.

Al heeft u nog geen PC en dan kunt u toch lid worden van de IC2 (Isla Computer Club footnote 2) en kunt u bellen naar de secretaris (tel. 662961) of de penningmeester (tel 663895).

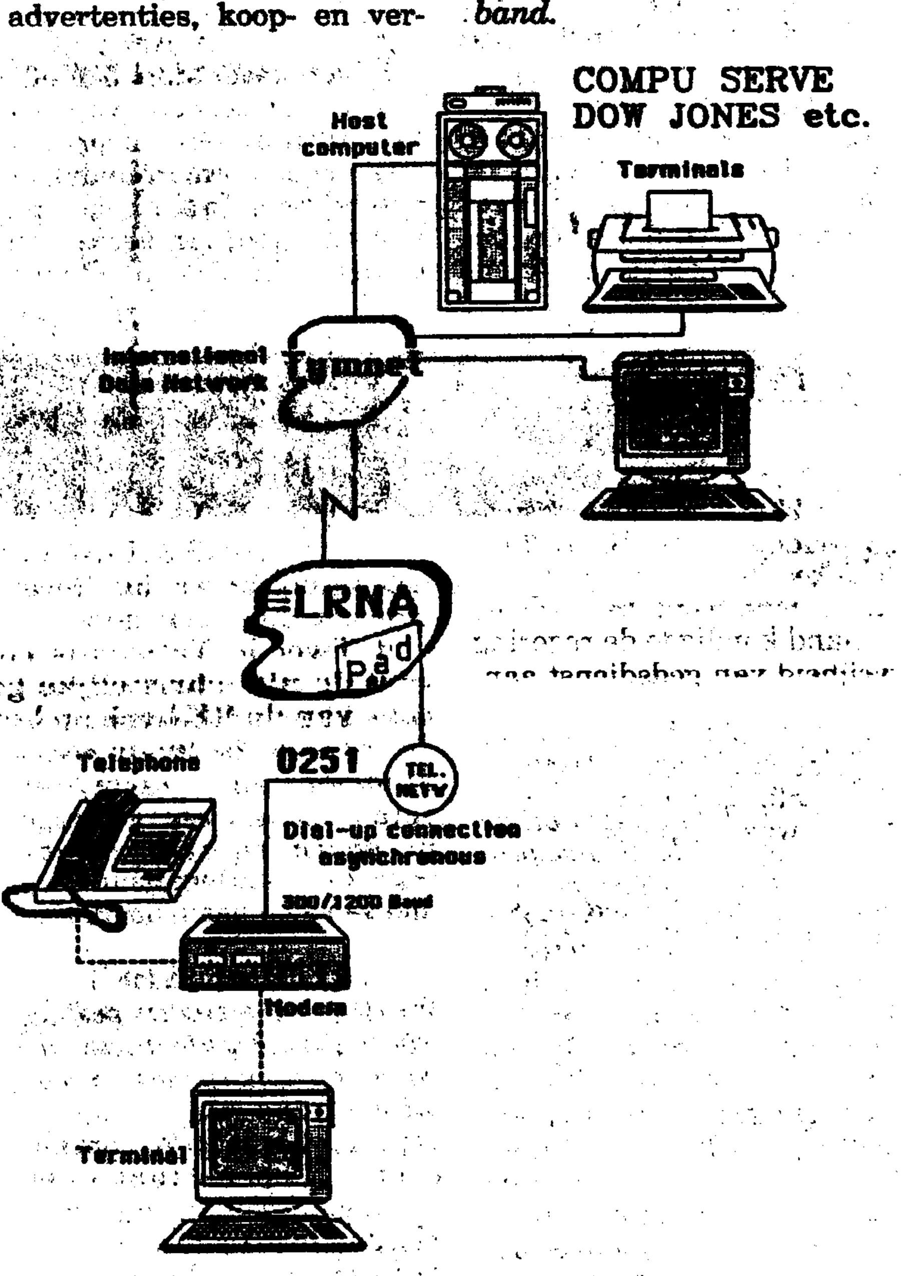
Voetnoot 1:
Chips is het verenigingsblad van 'De Computer Club', een andere computer club op Curacao. Voor een abonnement hierop kunt u kontakt opnemen met de sekretaris: postbus 4031.

Footnote 2:
De Isla Computer Club is de computer club van Isla werknemers en gezinsleden, maar laat ook een beperkt aantal buitenleden toe. Tussen de twee computer clubs bestaat een actief samenwerkingsverband.

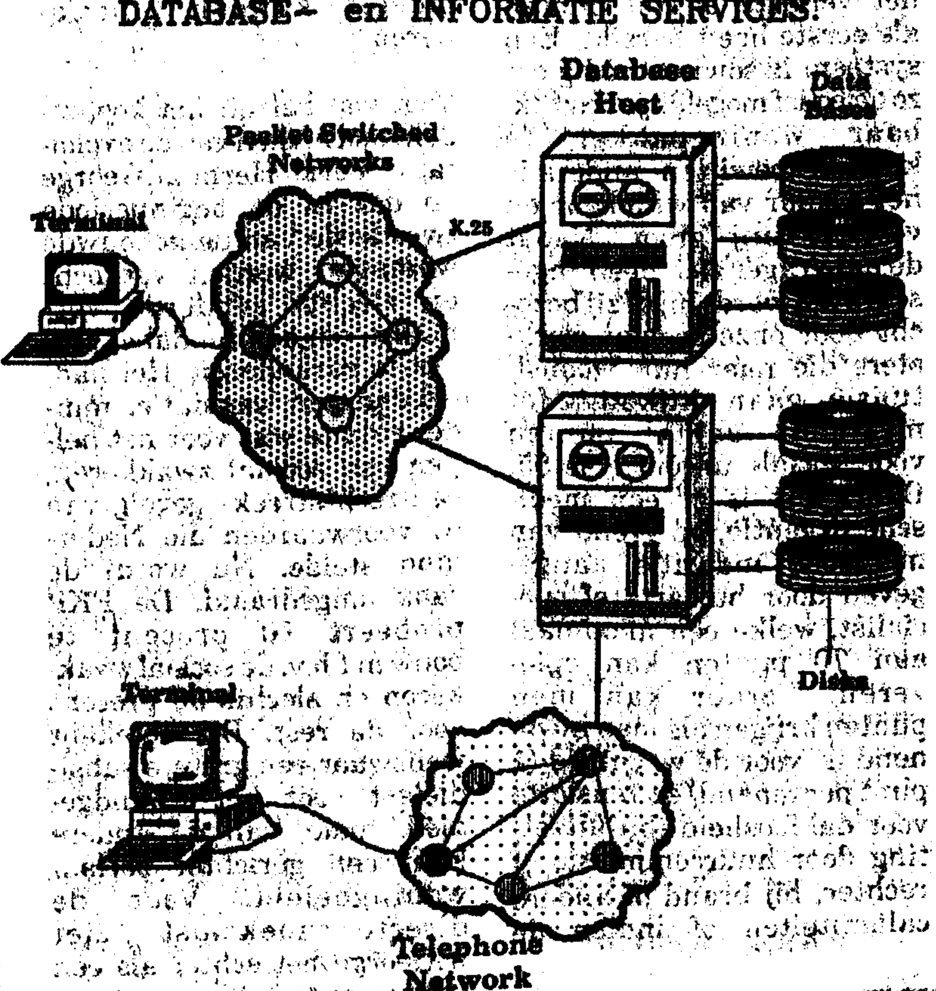

PC als Telex machine

Toegang tot TYMNET data network via L.R.D VIA LOKAAL 0251 NUMMER.

DATABASE- en INFORMATIE SERVICES.

ECONOMIE

DAIMLER-BENZ Holding Nederland heeft besloten het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal van dochter Mercedes-Benz Leasing Nederland te verhogen van Nf 25 miljoen naar Nf [illegible] miljoen. De snelle groei van de [illegible] maatschappij naar 8500 eenheden en de verwachtingen voor de naaste toekomst zijn de aanleiding voor deze beslissing geweest.

***

De Canadese onderneming ATOMIC ENERGY OF CANADA heeft [illegible] miljoen [illegible] tors hebben een vermogen van 700 megawatt. Zuid-Korea heeft in totaal negen kernreactors in gebruik.

***

De stijging van de kosten van levensonderhoud in het vroegere WEST-DUITSLAND is vorig jaar ondanks de hogere olieprijzen beperkt gebleven tot 2,7 procent. Dat is nog iets minder dan de 2,8 procent van 1989. In het voorgaande jaar bedroeg de inflatie 1,8 procent. In december van het afgelopen jaar stegen de prijzen ten opzichte van de voorgaande maand met 0,1 procent.

***

DUITSLAND en de SU willen nauwer samenwerken bij de standaardisering van hun industrieprodukten om zo hun onderlinge handel te bevorderen. Beide landen hebben een contract getekend dat onder meer voorziet in normeringen bij de bouw van machines en optische apparatuur. Volgens beide landen kunnen de afspraken leiden tot een kostenbesparing van [illegible] per jaar.

***

De [illegible] Westduitse fabrikanten stopten de levering van medicijnen aan deze gebieden met ingang van 1 januari wegens onvrede met de door de overheid afgekondigde prijsreductie van 55 procent. In de voormalige DDR-deelstaten dreigde door deze maatregel een gebrek aan sommige geneesmiddelen.

Leven in Holland....
DE HARDE WAARHEID OVER 'CLOGGIES'

= door Henny Harinck =

HOE DRINKT een Hollander zijn koffie? Wat is zijn favoriete gespreksonderwerp? Waarom slepen zij voortdurend met bossen bloemen? Wat betekent de befaamde Hollandse Openheid? 'The Undutchables', dat onlangs in het Nederlands vertaald werd door Justus van Oel, geeft en openhartig antwoord op deze priemende vragen. Voor de 'cloggie' is dit boekwerkje een 'feest' der herkenning en voor de -aanstaande- Hollandreiziger is het een 'must' die niet in de reisbagage mag ontbreken. Overigens is 'cloggie' (letterlijk: klompje) een koosnaampje voor De Nederlander die in dit boek voortdurend op de hak genomen wordt.

Na bijna een kwart eeuw in Nederland te hebben vertoefd schreven twee Amerikaanse half-immigranten een intrigerend essay over het Hollandse klompenvolkje dat de -onvertaalbare- titel 'The Undutchables' meekreeg. Colin White en Laurie Boucke:'Dit boek nodigt u uit te ervaren wat veel buitenlanders bij u moeten ondergaan. Wat u als normaal gedrag ziet, ervaren wij niet zelden als merkwaardig of zelfs waanzinnig.'

KLEIN

Wat White en Boucke als Amerikanen het eerst opvielen was dat Nederland zo klein is. Elke centimeter van het Hollandse poppenhuis is benut en alles is overvol. Vooral de behuizing en de wegen getuigen van dit fenomeen. Wie last heeft van claustrofobie zal het Hollandse watercloset moeten trachten te vermijden. 'Ben je er eenmaal in geslaagd om binnen te komen, dan is het volgende probleem hoe je nu om te draaien, de deur dicht te doen. Bij het gaan zitten bevangt je het dilemma of je nou je knieën stevig tegen de deur aan zult drukken, of dat je ze toch liever onder je kin geklemd houdt.'

Het Hollandse stadsverkeer wordt gedomineerd door fietsen. Het kostbaarste bezit van de 'cloggie' is dan ook zijn rijwiel. In Amsterdam schijnen meer dan 575.000 -meer dan de helft van het aantal inwoners- over het nationale vervoermiddel te beschikken. Zwaar geketend aan bruggen, lantarenpalen en regenpijpen struikelt men overal over de -veelal vervallen- vehikels. Er is een levendige handel in fietsen en niet zelden krijgt men een zojuist van eigenaar verwisseld rijwiel voor een tientje aangeboden door een junkie. Als vervoermiddel doet het goede diensten: kratjes bier maar ook honden worden achter op de bagagedrager vervoerd. De geldende verkeersregels lijken voor de berijders van het Tweewielig Wonder niet op te gaan: als kamikazepiloten razen ze door rode stoplichten.

STRIPPENKAART

Als u als toerist het kikkerlandje bezoekt is het aan te raden niet meteen een fiets te huren. Het openbaar vervoer is prima om mee te beginnen en bovendien efficiënt, eigentijds en comfortabel. *The Undutchables* bevat ook talloze tips voor de gebruiker van het openbaar vervoer en wijdt u in in de geheimen van de Nationale Strippenkaart. Ook komt u aan de weet hoe u in een trein, bus of tram dient plaats te nemen:'Wanneer u als een van de eersten instapt, verspreidt u uw bezittingen losjes over de zitplaats(en) naast u. Om de toegang tot de nabijgelegen vrije plaatsen te blokkeren, strekt u de benen.' Tot de typische bagage van de 'cloggie' behoren een fiets, leesvoer en een enorme bos bloemen. Ook honden worden, al dan niet in een boodschappentas, in het openbaar vervoer meegenomen. Een populair tijdverdrijf is het lezen van andermans krant.

BENGEL

Een staaltje van de vrije Hollandse opvoeding noteerden de twee Amerikanen tijdens een ritje in de metro. Een kind met smerige handjes betast een tas van een mannelijke medereiziger, die vervolgens de bengel vraagt daarmee op te houden. De moeder van het kind begint daarop omstandig het belang van vrijheid voor kinderen uit te leggen. De gulden regel bij het opvoeden van Hollandse hoogheidjes lijkt te zijn: laat ze hun gang gaan. 'Vrij om creatief te zijn (vernielzuchtig), zonder rekening te houden met de anderen zolang die niet in levensgevaar komen.' Wie op bezoek wil gaan bij een Hollands gezin moet er op rekenen dat een redelijk gesprek door de voortdurende interventie van 'mama's engeltje' niet mogelijk is. Mocht het toch onverhoopt tot een gesprek kunnen komen -het kind is godzijdank in slaap gevallen- zorg er dan voor dat u over 's lands favoriete onderwerp praat: guldens. Voedselprijzen, de hoogte van uitkeringen, subsidies en de economie in het algemeen vormen dankbare gespreksstof. De ervaring van Whit en Boucke leert echter dat 'het niet-Hollanders ten zeerste af te raden is kritiek te spuien op de Hollandse zeden en gebruiken'.

GEZELLIG

Bij een 'gezellig' gesprek hoort vanzelfsprekend een kopje koffie. Het bruine vocht is de nationale volksdrank: de 'cloggie loopt op koffie'. STER-spotjes -reclameboodschappen op televisie- over koffie leggen zonder uitzondering de nadruk op dit gezelligheidsaspect. Het ritueel van het koffiedrinken bestaat er onder meer uit dat u het kopje tussen duim en wijsvinger beetpakt en uw middel- en ringvinger in het oor steekt. De vrije wijsvinger klemt u om het roergerei heen om te voorkomen dat het lepeltje uw neus binnendringt. Tijdens het drinken hoort men luid te slurpen en na de eerste zuigende slok verkondigt men dan:'Lekkere koffie, hoor!'

WHORE

Het tussenwerpsel 'hoor' stelt de Engelstalige toerist of migrant voor problemen. Achterin *The Undutchables* een lijst van 'te vermijden historische misverstanden' het internationaal sociaal verkeer' opgenomen. De bekenis van het fonetische ...

Vervolg op pag. 9

Herman George over FKP:

(Vervolg van pag. 1)

in teamverband te kunnen oplossen.

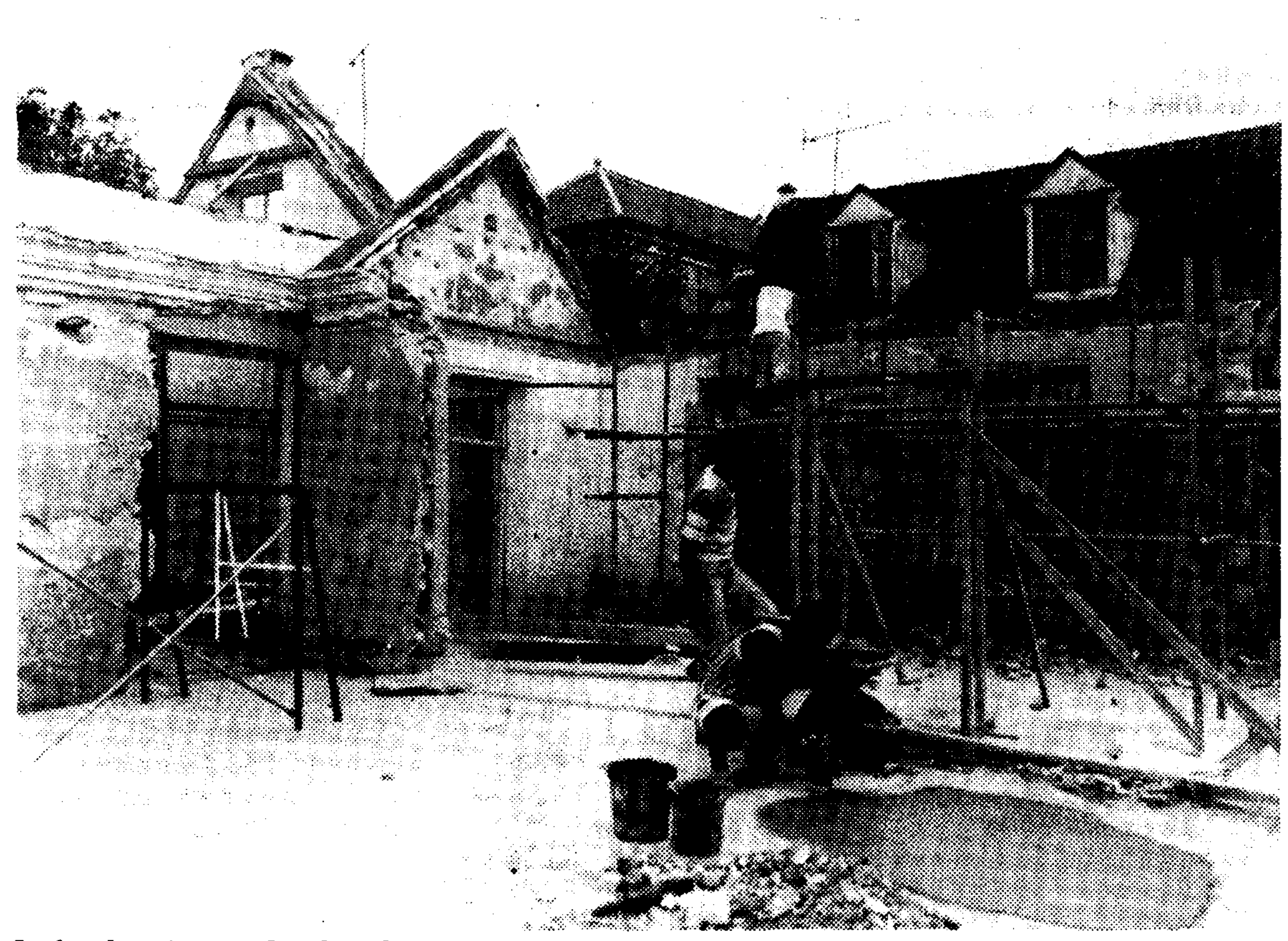
Over de kwaliteit van met name de oudere volkswoningen op Curacao hoort men veel klachten, welk systeem gaat de FKP toepassen bij de realisatie van de nieuwe projecten om dit te voorkomen?

Herman George: 'Wij zijn teruggekomen van systeembouw en gaan ons nu alleen maar bezig houden met conventionele bouw. Op de eerste plaats schept dit meer werkgelegenheid in de bouwsector, 100 woningen bouwen komt neer op 100 manjaren. Verder is tot nu toe gebleken dat conventionele bouw relatief gezien goedkoper is dan prefab-bouw omdat er bij prefab's ook rekening moet worden gehouden met de wensen van de bewoners, met de cultuur van de Curacaoënaar en met het onderhoud. Als je dit alles op een rijtje zet, blijkt dat conventionele bouw uiteindelijk toch goedkoper is. Binnen de FKP zijn wij bezig met het oprichten van een nieuwe afdeling Product Development, die uitsluitend gaat kijken naar het produkt. Hoe kunnen we een goed produkt ontwikkelen, dat aanslaat bij de mensen die het moeten afnemen en waarbij er sprake is van een gunstige prijsvorming. Dat is de opgave en daarmee gaan onze mensen zich bezig houden.'

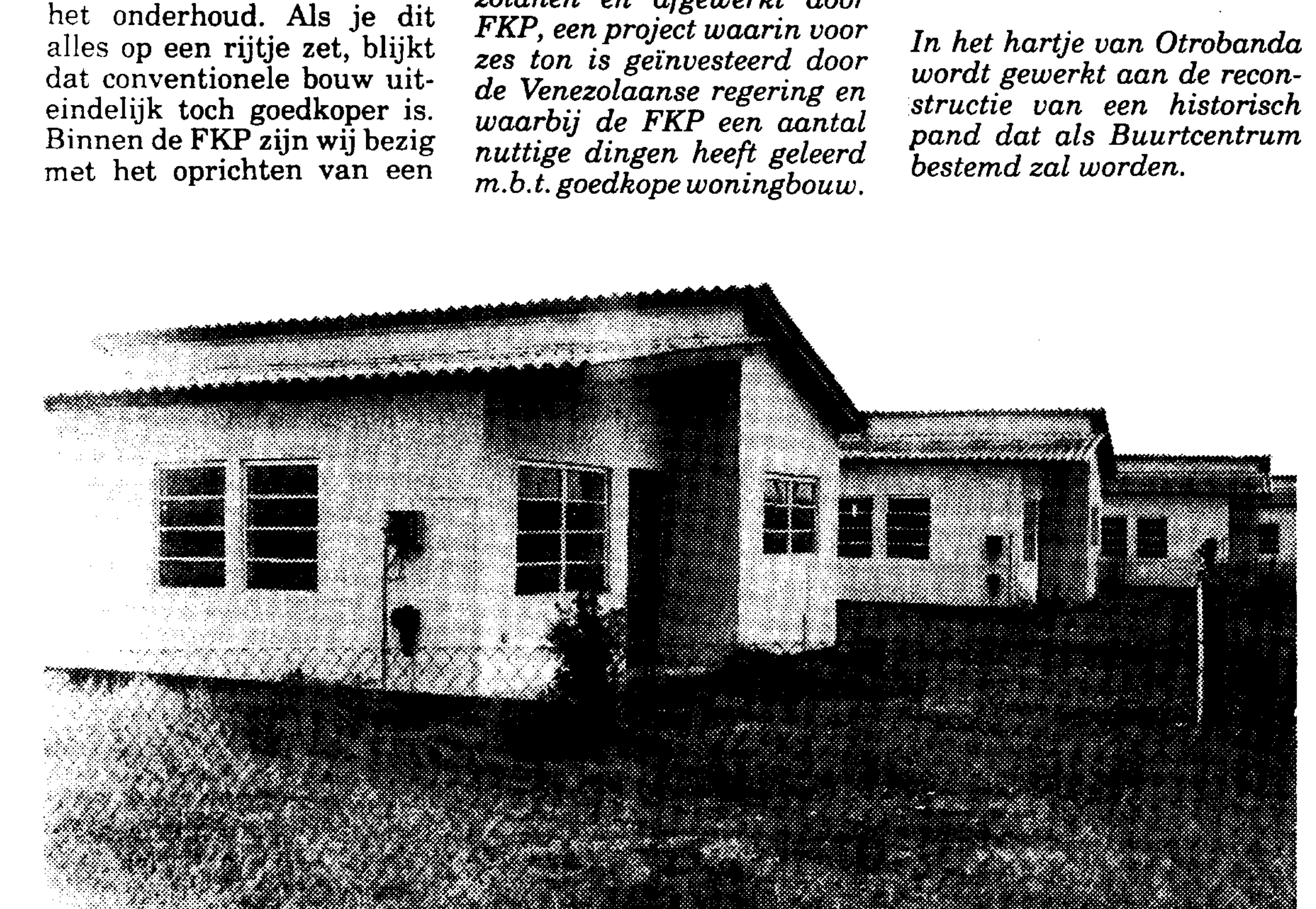
DIVERSE TYPES

Wordt er behalve aan gezinswoningen ook gedacht aan de bouw van appartementen voor alleenstaanden?

Herman George: 'Wij praten over éénslaapkamer woningen, wat in feite hetzelfde is. In onze programma's hebben we meestal zowel 3-, 2- als 1-slaapkamerwoningen en daarnaast woningen speciaal ingericht voor bejaarden of voor gehandicapten. Uiteraard moeten wij ons daarbij richten naar de ingeschreven woningzoekenden. Ons bouwprogramma is aangepast aan de familieopbouw, leeftijdsopbouw etc van de ingeschrevenen, dus rekening houdend met de bestaande behoefte. En die is momenteel zo'n 40 procent 3-slaapkamerwoningen, 40 procent 2-slaapkamerwoningen en 20 procent 1-slaapkamerwoningen. Daarbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met gezinsgroei.'

In het hartje van Otrobanda wordt gewerkt aan de reconstructie van een historisch pand dat als Buurtcentrum bestemd zal worden.

Nieuwe volkswoningen te Mahuma: gebouwd door Venezolanen en afgewerkt door FKP, een project waarin voor zes ton is geïnvesteerd door de Venezolaanse regering en waarbij de FKP een aantal nuttige dingen heeft geleerd m.b.t. goedkope woningbouw.

De FKP hanteert een puntensysteem voor het toewijzen van woningen aan de ingeschrevenen, kunt U uitleggen hoe dat werkt?

Herman George: 'Het systeem is gebaseerd op de urgentie. Voor elke urgentie krijgt de aanvrager een aantal punten en wanneer er een woning vrijkomt wordt deze toegewezen aan degene die het vereiste aantal punten als eerste heeft bereikt. Een systeem is sowieso nodig om zo objectief mogelijk je beschikbaar woningpakket te kunnen toewijzen, anders is het gevaar van willekeur en voortrekkerij groot. Nadat de aanvrager zich heeft ingeschreven wordt hij of zij bezocht door onze sociaal werksters die naar hun woonsituatie gaan kijken. Het maximum aantal punten voor 'sociale urgentie' is 85. Daarnaast is er een medische urgentie, op grond van medische indicatie aangegeven door huisarts of specialist, welke een maximaal aan 70 punten kan opleveren. Verder kan men punten krijgen als men inwonend is, voor de wachttijd (1 punt per maand) en tenslotte voor dakloosheid (bij uitzetting door huurcommissie of rechter, bij brand of andere calamiteiten of indien de woning die men bewoont in dusdanig slechte staat verkeert dat er gevaar bestaat voor instorting).'

Als je tenslotte aan de beurt bent moet je ook de huurprijs kunnen betalen.

Herman George: 'Uiteraard. Bij de oprichting van de FKP hebben we een z.g. 'Inkomenshuursysteem' geïntroduceerd. Aan de hand van een budgetonderzoek, bestedingspatroon e.d. hebben wij een tabel opgesteld die later ook door het Bestuurscollege is geratificeerd, waarbij de huren worden bepaald naar rato van diverse inkomens. Het verschil tussen wat iemand aan huur moet betalen, de 'vraaghuur' en de huur die door de huurcommissie is vastgesteld de 'maximale huur' wordt aangemerkt als individuele subsidie. Het Eilandgebied Curacao moet aan FKP die subsidie betalen, gezien de afspraak dat wij kostendekkend moeten kunnen functioneren.'

Voor wat betreft het kostendekkend maken van de exploitatie merkt Herman George op dat in de beginperiode tweederde van de gebouwde woningen werden verkocht en slechts eenderde verhuurd, om een rendabel project te garanderen. Het nadeel daarvan was dat er minder ruimte was voor het helpen van sociaal zwakkeren, een rechtstreeks gevolg van de voorwaarden die Nederland stelde. Nu wordt de zaak omgedraaid. De FKP probeert 70 procent te bouwen t.b.v. de sociaal zwakkeren en slechts 30 procent voor de rest. Dit betekent weliswaar een grotere subsidielast voor het Eilandgebied, maar van de andere kant een gerichter sociaal woningbeleid. Voor de directe toekomst ziet ir.George het echter als een probleem om de hiervoor benodigde middelen op de eilandsbegroting te krijgen, gezien de zwakke financiële situatie van het Eilandgebied.

De FKP krijgt met het steeds uitbreiden van het aantal volkswoningen ook meer onderhoudswerk, heeft men daarvoor de nodige capaciteit?

Herman George: 'Wij hebben een goed uitgebalanceerd onderhoudsprogramma dat wordt uitgevoerd door onze grootste afdeling voor wat betreft het aantal werknemers. Helaas wordt soms door de bewoners op een verschrikkelijke manier met de woningen omgesprongen, zodat wij enorme kosten hebben aan dit onderhoud. Met name voor wat betreft het z.g. mutatie-onderhoud, dus bij woningverlaters die vaak zonder zich te melden vertrekken. Je krijgt dan te maken met het plunderen van de leegstaande woning waarbij wastafels en toiletten worden gesloopt. Wij hebben een controle-systeem, maar vaak komen we er te laat achter dat een huis is leeg komen te staan.'

En hoe zit het met het oneigenlijk gebruik van volkswoningen. Je ziet vak woningen die zijn omgebouwd tot snacks, nummerkantoren e.d. mag dat?

Herman George: 'Ook dat is een groot probleem. Een Curacaos probleem, dat te maken heeft met onze volkscultuur. De vraag is wie er in zo'n geval moet optreden, de FKP of de overheid, want in feite is er sprake van overtreding van de verkavelingsplanbepalingen, waarbij de bestemmingen zijn vastgesteld.'

Maar dat staat toch ook in het huurcontract?

'Ja, maar als de huurder dan aanvoert dat hij geen werk heeft en dat die snack zijn enige bron van inkomsten is, wat doe je dan? Je zit met een sociaal probleem. We treden wel op wanneer de oorspronkelijke huurder er niet meer inwoont en het huis verhuurt voor commerciële doeleinden. Ook dat soort gevallen hebben wij gehad. Er zijn echter ook gevallen, waarbij de inwoners bepaalde toezeggingen van de overheid hebben gekregen toen zij de woningen huurden, in de tijd van het Woningbedrijf en Semako. En daar kunnen wij dan moeilijk iets aan doen.
Ik vind wel dat de overheid met regels moet komen om de groei van snacks en nummerkantoren aan banden te leggen. Ik ben er voorstander van [illegible] het maken van een [illegible]elingsplan een aantal kavels toe te wijzen voor de bouw van snacks e.d., maar daarna geen andere meer toe te laten.'

= door Pedro Casimiri =

JAN BLIJD: 'HET GAAT OM EEN BEPAALDE GROEP'

Dulce Fornerino over studenten in Nederland:

Probleem met taal te wijten aan ontbreken van leescultuur

HET ARTIKEL 'Schakeljaar beste oplossing voor Antilliaanse studenten' in de NAPA van zaterdag 12 augustus belicht J.A.M. Roijakkers een aantal problemen waar Antilliaanse studenten mee te maken krijgen op de Pedagogische Technische Hogeschool in Eindhoven. Het is niet de eerste keer dat er vanuit Nederland duidelijke signalen gegeven worden dat er fundamenteel iets mis is met het studieverloop en de studieresultaten van Antillianen in Nederland. Het is ook niet de eerste keer dat er oplossingen aangedragen worden teneinde de problemen te bestrijden. In reactie hierop volgt hier een compilatie van gesprekken met mevr. Dulce Fornerino, ex-voorzitter van de Commissie Aanpassing Antillianen in Nederland en de heer J. Blijd, directeur van de M.T.S.

DULCE FORNERINO
...cultuurprobleem...

Het probleem is bekend. Het aantal Antillianen dat binnen de gestelde tijd afstudeert is op de vingers van één hand te tellen. Het percentage Antilliaanse en Arubaanse studenten dat in één jaar de propadeuse of het eerste studiejaar van een HBO - Middelbare Beroepsopleiding haalt is zeer gering. Bij het technisch onderwijs is dat minder dan 1%, bij de overige studierichtingen is dat nauwelijks meer. Verandering van studierichting, soms al na een paar dagen, komt veelvuldig voor. Veel studenten verlaten voortijdig het onderwijs en voegen zich daarmee bij het grote leger van drop-outs.

OORZAKEN

Oorzaken van deze slechte studieresultaten zijn: onvoldoende beheersing van het Nederlands, overschatting van eigen kunnen, ouders die te hoog grijpen voor hun kinderen, de vertrouwde omgeving die men mist, onvoldoende voorbereiding, gebrekkige kennis van de Nederlandse samenleving, onzelfstandigheid, gemis aan sociale controle, enz. De problemen worden nog eens vergroot doordat in de afgelopen jaren steeds meer een clustering heeft plaatsgevonden van Antilliaanse en Arubaanse studenten waardoor de noodzaak tot integratie in de Nederlandse samenleving minder is geworden. Roijakkers voegt daar nog aan toe dat de indruk bestaat dat het niveau van de huidige Antilliaanse studenten afneemt. (N.B. ze heeft het hier voornamelijk over leerlingen afkomstig van L.T.S. en M.T.S.).

Mevr. Dulce Fornerino, tijdens het vorige schooljaar voorzitter van de commissie CAAS - Commissie Aanpassing Antillianen in Nederland - die een programma opgesteld heeft om een betere aanpassing en aansluiting van Antilliaanse studenten in Nederland te bewerkstelligen, is het geheel eens met de problemen die mevr. Roijakkers signaleert. Zij voegt daar nog aan toe dat het probleem met het Nederlands ook te wijten is aan het feit dat de Antillen geen leescultuur hebben. De Nederlandse l.t.s-er leest tenminste nog tijdschriften en kijkt naar informatieve t.v.programma's waardoor hij in staat is zich een mening te vormen over allerlei zaken. De Antilliaanse l.t.s.-leerling ontbeert dat allemaal. Voor de Antilliaanse student is het gebrek aan kennis van de Europees/Nederlandse literatuurgeschiedenis een handicap. Om de cultuur van een volk te begrijpen moet je zijn taal beheersen.

FAMILIE

Dulce Fornerino is het niet geheel eens met Roijakkers waar deze suggereert dat het gebrek aan en het gemis van familieleden studenten nadelig beënvloedt. Er zullen op dit ogenblik weinig Antilliaanse studenten in Nederland zijn zonder familie. Iedereen heeft er wel een of meer familieleden zitten. Familiebezoek brengt weer een apart probleem met zich afgezien van de tijd die men er mee kwijt is en die men beter voor de studie had kunnen benutten. Een bezoek aan familie en kennissen betekent dat men in zijn eigen kringetje blijft ronddraaien waardoor integratie in de Nederlandse samenleving stroever verloopt. Men creëert in Nederland eilandjes, men isoleert zich van de Nederlandse samenleving en op den duur vereenzaamt men. Uit eigen waarneming weet zij dat tijdens dergelijke bijeenkomsten de Nederlander en de Nederlandse samenleving doorlopend bekritiseerd worden. De anti-Nederlandse houding die, hoewel minder dan vroeger, nog steeds bestaat, wordt versterkt. Dat belemmert de integratie.

ZEUREN

Een ander probleem waar mevr. Dulce Fornerino op wijst is het volgende. In de Antilliaanse cultuur maak je minder gauw ergens een probleem van. Men neemt problemen wat luchthartig op in de stijl van 'morgen is het weer voorbij'. Nederlanders kunnen in de ogen van Antillianen door blijven zeuren over zaken die voor een Antilliaan onbelangrijk zijn. Alles moet be- en uitgesproken worden. Ook hier doet zich dan weer een probleem voor. Je moet meedenken en meepraten over iets wat je eigenlijk niet zo belangrijk vindt, terwijl je daarnaast de handicap van de taal hebt.

Als bijdrage tot de oplossing van het probleem ziet mevr. Dulce Fornerino veel meer in een persoonlijke benadering van de Antilliaanse student. Daarnaast zou ze graag het volgen van extra lessen in de Nederlandse taal, naast de vakspecifieke opleiding, verplicht willen stellen. Wat dat laatste betreft, op de meeste onderwijsinstituten in de Verenigde Staten en in de regio worden autochtone leerlingen verplicht extra lessen in de moedertaal te volgen omdat de opleidingen er van uit gaan dat naarmate je ontwikkelingspeil stijgt, de noodzaak van een betere taalbeheersing ook toeneemt. Allochtone studenten krijgen dezelfde verplichting opgelegd. De Refeneria ISLA heeft zoals bekend een aantal studiebeurzen beschikbaar gesteld voor Antilliaanse studenten. Een van de voorwaarden was echter dat de kandidaten een cursus moesten volgen, waarbij veel aandacht en tijd werd besteed aan de Spaanse taal. Venezuela en Colombia kennen het systeem van de Pre Universitario, waarbij alle studenten, dus ook die uit eigen land, verplicht zijn een cursus van plus minus 6 maanden te volgen om beter in staat te zijn de colleges te volgen. Wat dat betreft heeft de Pedagogische Technische Hogeschool haar zegen indien men de extra lessen Nederlands verplicht wil stellen.

BEGELEIDING

En dan de persoonlijke begeleiding. In de Verenigde Staten functioneert het mentorschap waarbij een ouderejaars een jongejaars onder zijn hoede neemt perfect. Op een enkele Nederlandse Hogeschool heeft men dit systeem ook ingevoerd. Niet voor allochtonen maar voor iedere student ongeacht zijn afkomst. Iedere Antilliaanse student zou een Nederlandse ouderejaars als mentor moeten krijgen. Deze mentor zou goed voorbereid moeten worden op zijn taak. Hij kan de Antilliaanse nieuwkomer inleiden in de Nederlandse samenleving. Mevr.Fornerino acht het van essentieel belang dat er vriendschappen ontstaan tijdens de studie met Nederlandse studiegenoten. Antillianen ervaren de directe, zakelijke benadering van vele Nederlanders als een bedreiging, als een belediging of voelen zich voor schut staan als ze zelf niet meteen een antwoord klaar hebben. Ze begrijpen die benadering niet en schamen zich ervoor iets terug te zeggen omdat ze de taal niet voldoende beheersen terwijl de Nederlander zich van geen kwaad bewust is. Een mentor, met enige kennis van de achtergronden van de Antilliaan kan daarin een belangrijke brugfunctie vervullen.

SCHAKELJAAR

Een schakeljaar is de beste oplossing voor Antilliaanse studenten die een studie aanvangen aan de PTH, vervolgt mevr. Roijakkers. Financieel/technisch is dat geen probleem. Het schakeljaar zou in de regeling studiefinanciering doorgevoerd moeten worden. In het artikel pleit mevr. Roijakkers voor een schakeljaar voor studenten van de PTH. De in het artikel genoemde studieproblemen doen zich echter niet alleen bij de Pedagogische Technische Hogeschool voor. Andere onderwijsinstellingen zoals de HTS, Sociale Academies, HEAO's enz. kennen het probleem ook. In de optie van mevr. Roijakkers zou ieder onderwijstype van middelbaar, hoger of universitair niveau een schakeljaar in moeten voeren. Omdat men niet van ieder onderwijstype kan verwachten dat het een schakelklas instelt, betekent het dat je terechtkomt bij een klein aantal scholen. Er vindt dat een concentratie plaats van Antillianen en andere allochtonen. En dat betekent weer dat je de integratie tegengaat. Het lijkt er dus op dat het middel erger is dan de kwaal. Bovendien gaat er van zo'n gedwongen clustering een bepaalde stigmatisering uit die waarschijnlijk averechts werkt.

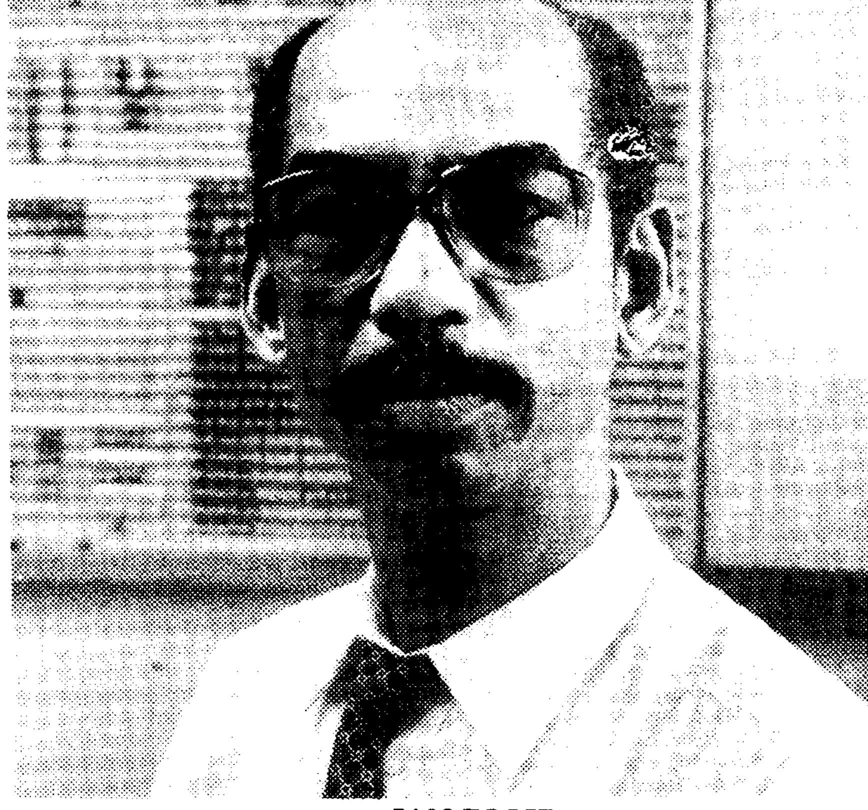
KANSEN

Volgens mevr. Fornerino moet men ook het nadeel van de leeftijd en daarmee de kansen op een baan niet onderschatten. Degenen die naar de Pedagogisch Technische Hogeschool gaan, hebben meestal al een langere studieperiode achter zich waardoor zij op oudere leeftijd aan een vervolgstudie beginnen. Het instellen van een schakeljaar vertraagt hun start op de Nederlandse arbeidsmarkt. Want hoe men het ook bekijkt, een deel van de al of niet afgestudeerden komt niet meer terug, en probeert een baan in Nederland te vinden. Vergeleken met hun jongere Nederlandse collega's worden de kansen op het vinden van een baan beslist niet groter. Het zou zinvoller zijn de groep waar het om gaat op Curaçao bij te spijkeren, hoewel dat ook een lapmiddel blijft. Het is beter te trachten de studenten in spé een andere attitude bij te brengen. Het maakt niet uit dat je niet kunt koken, zolang je maar de bereidheid hebt om het te leren. Eigenlijk, verzucht mevr. Fornerino, zou die vorming al op de basisschool moeten beginnen. Helaas is er daar niet veel van te merken.

WELKE LEERLINGEN?

De heer Jan Blijd, directeur van de Middelbaar Technische School, vraagt zich af welke leerlingen in het artikel bedoeld worden. Er wordt gesproken over L.T.S. en M.T.S.-leerlingen zonder dat duidelijk wordt waar die leerlingen precies vandaan komen. Hij heeft wel zijn vermoedens. Hij legt uit dat de MTS twee afstudeerrichtingen heeft. Een bedrijfstechnische en een HBO - Hogere Beroeps Onderwijs -variant. Studenten van de Bedrijfstechnische Variant vinden na afstuderen heel snel een baan. De bedrijfstechnische variant is bedoeld als voorbereiding op een baan in het bedrijfsleven. De HBO-variant, waarbij aanzienlijk meer tijd besteed wordt aan de vakken wiskunde, natuurkunde en Engels, met de bedoeling de leerling op een hoger niveau te brengen, leidt op tot de examens van de VMTS - Vereniging Middelbare Technische Scholen in Nederland. Slaagt een leerling voor de HBO-variant dan heeft hij het Nederlandse niveau gehaald. De leerlingen van de HBO-variant studeren over het algemeen door aan de HTS in Nederland of aan de UNA op Curaçao en behalen over het algemeen zeer goede studieresultaten. De MTS wil echter niemand belemmeren een verdere studie te volgen en biedt afgestudeerden van de Bedrijfstechnische richting de kans het diploma van de HBO-variant te behalen.

Daartoe moet men één jaar lang gedurende twee ochtenden per week terug naar school. Omdat men reeds een diploma heeft, verkrijgt men na dat jaar een verklaring waarin vermeld staat dat men de HBO-variant gevolgd heeft. Er zijn veel afgestudeerden die van die gelegenheid gebruik maken, maar een groot deel van hen valt tijdens het studiejaar af.

JAN BLIJD
...welke leerlingen?...

De heer Blijd vermoedt dat daar de probleemgevallen vandaan komen. Het schijnt dat een aantal lerarenopleidingen, studenten die een dergelijke verklaring kunnen overleggen, op voorwaarde dat men zich laat bijscholen, aanneemt. Het kan dus gebeuren dat leerlingen een verklaring afgeven, terwijl ze niet geslaagd zijn. Ook als men niet slaagt krijgt men namelijk een verklaring dat men de cursus gevolgd heeft. Op de verklaring worden de cijfers vermeld die men voor de verschillende vakken heeft behaald.

SOEPELER

De berichten van de heer Blijd worden door anderen bevestigd. Op de Antillen weet men dat de Lerarenopleidingen vaak wat soepeler zijn bij de toelating en dat men ook leerlingen aanneemt zonder HBO-pakket. Bovendien hebben de lerarenopleidingen de naam dat ze eenvoudiger zijn dan de HTS, zodat vooral de zwakke MTS-leerling eerder geneigd zal zijn zijn toevlucht te zoeken tot die opleiding.

Het is ook bekend dat Nederlandse Instituten via allerlei ingewikkelde subsidieregelingen meer subsidie krijgen voor een Antilliaanse student dan voor hun Nederlandse collega's. Dat zou dus ook een reden kunnen zijn dat men niet al te kieskeurig is bij de aanname.

Op de vraag of de heer Blijd het eens is met het instellen van een schakeljaar antwoordt hij dat hij over te weinig gegevens beschikt om daar een uitspraak over te doen. Wel wilt hij kwijt dat het volgens hem niet verantwoord is L.T.S-ers naar Nederland te sturen. Op Curaçao slaagt een groot gedeelte er al niet in verder te studeren, laat staan als ze in een vreemde omgeving komen.

En ook voor M.T.S-ers, zeker de zwakkeren onder hen, zou je hier wat meer voorzieningen moeten treffen zoals bijvoorbeeld een schakelklassysteem. De UNA zou daar uitstekend voor geschikt zijn. Ook in Nederland zitten veel leerlingen die bijv. eerst de afdeling werktuigbouwkunde of elektrotechniek volgen alvorens zij verder gaan in een andere, gespecialiseerde richting zoals bijv. autotechniek.

Vervolg van pag. 8

is niet gelijk aan het Engelse *whore*, waarschuwen de auteurs. Zo schijnt een Nederlandse hondenfokster eens gezegd te hebben: 'I fuck dogs'. Ook is een handig lijstje 'Over de vele dubbelzinnigheden van het woord *Dutch* opgenomen. Opvallend is dat men staande uitdrukkingen als *Go Dutch* en *Dutch Treat* die beide betekenen dat men meedeelt in de kosten van een feest zelden zal aantreffen op een uitnodiging. Vergeet echter geen fles drank mee te nemen als vermeld staat: Amerikaanse fuif.

OPENHEID

De befaamde Hollandse Openheid is selectief getuige een citaat van J. van Hezewijk:'Rijke Hollanders praten nog liever over hun seksuele leven dan over hun geld; en hun seksuele leven is aanmerkelijk minder boeiend.' Al bij de eerste tekenen van menstruatie wordt de jonge dochter door haar moeder aangezet tot een bezoek aan de huisarts voor haar eerste anticonceptiepakket. Dit indrukwekkende vertoon van begrip en tederheid is het zaad waaruit de latere seksuele instelling van de kinderen groeit. Eenmaal volwassen is de sjeu er een beetje van af. 'Ja, seks, dat doe je 's morgens en 's nachts, net als tandenpoetsen', luidt het nuchtere commemtaar van een Hollandse huisvrouw. Misschien verklaart deze seksuele onttovering de ruime markt aan oppeppende middelen die in elke stadje van enige omvang te koop zijn in sexshops die herkenbaar zijn aan de etalages vol hulpmiddelen, video's, lingerie en vakbladen. Holland mag zich ook verheugen in de eerste gespecialiseerde condoomwinkel die onder de prozaïsche naam *De Condommerie* alle soorten, maten en kleuren rubbers verkoopt en die een onderkomen heeft gevonden aan de rand van het *Red Light District*. De *Walletjes*, zoals de hoerenbuurt in de volksmond genoemd wordt, biedt een keur aan dames en *liveshows* en het krioelt er dag en nacht van de toeristen én hunkerende Hollandse echtgenoten.

SOFT DRUGS

Zoals gezegd is koffie de Nationale Drank die overal verkrijgbaar is, behalve in de *Coffeeshops*. Deze gelegenheden zijn herkenbaar aan de geschilderde marihuanaplanten op de ruiten. Er wordt vrij gehandeld in soft drugs, maar u kunt er ook terecht voor een vruchtensapje, een partijtje schaak of tafelvoetbal. De hard drugs worden op diverse plaatsen in de hoofdstad verhandeld, maar men treft de handelaars vooral aan op het Centraal Station, sommige -ondergrondse- metrohaltes en de Zeedijk. Mocht u op een willekeurige plaats in de stad een geparkeerde -geblindeerde- bus van het openbaar vervoer aantreffen, stap dan niet in. In deze *rijdende consultatieburo's* wordt methadon verstrekt aan verslaafden daarmee beogend ze af te laten kicken van de heroïne. Het tolerante drugsbeleid in Nederland -jonge verslaafden worden zelfs verplicht op vakantietrektochten gestuurd- werd aanvankelijk neergesabeld door de internationale pers, maar schoorvoetend erkent men toch meer en meer de heilzame werking van deze 'softe' benadering. Vooral Duitse junkies zoeken hun toevlucht tot het drugstolerante Amsterdam. Toch blijft het oppassen geblazen: vooral auto's met een buitenlandse nummerplaat zijn het doelwit van behoefige junkies. Menig Amsterdammer heeft dan ook al zijn toevlucht genomen tot een portable autoradio en er is een speciale sticker in de handel die de potentiële dief ontmoedigt met de woorden 'In deze auto valt niets te halen'.

'Cloggies' maken van hun hart geen moordkuil. Via graffiti, spandoeken, promotionele T-shirts, buttons en stickers worden slogans en meningen kenbaar gemaakt.

De geen-flauwekul-mentaliteit van de Hollanders blijkt overtuigend uit de slogan *Wonen, niet spelen* die opgeld deed toen het er even op leek dat Amsterdam een serieuze kandidaat was voor de Olympische spelen van 1992. De identiteit van autobestuurders laat zich in Nederland makkelijk raden. Stickers in de trant van *Surfers do it standing up* treft men veelvuldig aan op de achterruiten. Voor wie in de file staat, wat met name in de Randstad geen uitzondering is, is het lezen van deze stickers een aangenaam tijdverdrijf. Wie na lezing van *The Undutchables* alsnog afziet van een verblijf in het lage landje bij de zee kan misschien toch nog gewonnen worden door deze bescheiden slogan uit een wervingscampagne van de KLM: 'De meeste mensen krijgen grote kunstwerken alleen te zien. De Nederlanders wonen er in.'

'Natuurlijk' beter worden

Spataderen zijn lastig, maar goed te behandelen

= door Rudolf de Wit =

AFWIJKINGEN aan de aderen komen vaak voor. Hoeveel mensen zijn er bijvoorbeeld niet die last hebben van spataderen (varices). Ook het zogenoemde trombosebeen is een veel voorkomend verschijnsel. Het zijn vooral de aderen in de benen die door ziekte worden aangetast, waarschijnlijk door de grote druk die daar voortdurend heerst.

De aderen hebben in grote lijnen dezelfde structuur als de slagaderen. Toch zijn er enige belangrijke verschillen. Zo hebben de aderen bijvoorbeeld een veel dunnere wand en slapper dan die van de slagaderen. Hierdoor zijn de aderen rekbaarder, maar ook meer samendrukbaar dan slagaderen. Verreweg het grootste deel van de totale bloedhoeveelheid bij de mens bevindt zich in de aderen. Een ander verschil heeft voornamelijk betrekking op de beenaderen. De beenaderen zijn voorzien van kleppen, die het terugstromen van bloed onder invloed van de zwaartekracht verhinderen.

Afwijkingnen in de aderen komen vooral voor in de benen. In het been bevinden zich twee zogenoemde veneuze (aderlijke) stelsels: het oppervlakkige veneuze stelsel en het diepe veneuze stelsel. Het diepe veneuze stelsel verzorgt de afvoer van ongeveer 90% van het bloed uit de benen, vooral bloed dat afkomstig is uit de botten en de spieren van het been. Het oppervlakkige veneuze stelsel verzorgt voornamelijk de afvoer van bloed uit de huid en het onderhuids bindweefsel.

Het bloed uit de benen wordt, tegen de zwaartekracht in, naar boven gestuwd door de spierwerking van de beenspieren (de zogenoemde spierpomp). Als de spieren worden gebruikt, klemmen ze af en toe de aderen af en stuwen daardoor het bloed naar boven. De kleppen in de aderen verhinderen een bloedstroom naar beneden. Het zal duidelijk zijn, dat onvoldoende spierwerking of kapotte kleppen ophoping van bloed kan veroorzaken in de aderen, waardoor deze worden beschadigd.

SPATADEREN

De bekendste afwijkingnen van de aderen zijn de zogenaamde spataderen. Spadaderen zijn abnormaal uitgezette, kronkelige en vooral kwetsbare aderen. Meestal denkt men in eerste instantie aan de oppervlakkige aderen, die als spataderen het been zo kunnen ontsieren. Echter, ook in andere delen van het lichaam kunnen zich spataderen ontwikkelen. Zo zijn aambeien eigenlijk niets anders dan uitgezette, kronkelige bloedvaten rond de anus. Spataderen kunnen ook ontstaan in de wand van de slokdarm. Ze kunnen daar aanleiding geven tot zeer ernstige bloedingen.

Er zijn vele oorzaken voor spataderen aan de benen. Gebrek aan steun voor de zwakke aderwand van de omringende weefsels is een van die oorzaken. De oppervlakkige beenaderen liggen net onder de huid en hebben altijd al minder steun dan de diepe aderen, die tussen stevig spierweefsel en bindweefsel liggen.

Naarmate de mens ouder wordt, zal ook dat kleine beetje steun steeds minder worden. Tegelijkertijd worden meestal de spieren van het been dunner en worden ze minder gebruikt.

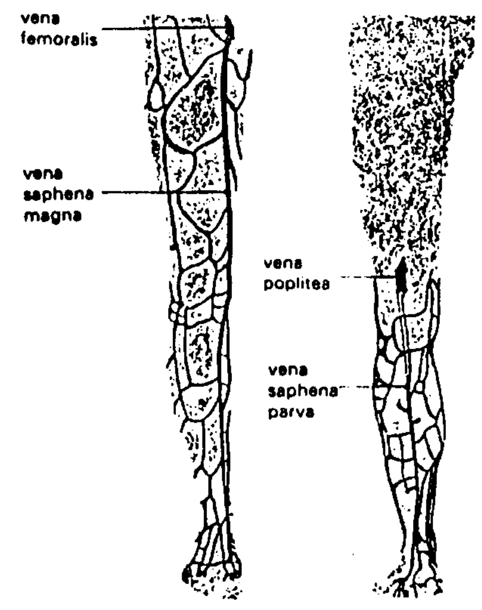
ADERBLOED

Het gevolg is dat er minder bloed uit de benen wordt weggepompt door de werking van de spieren. Er blijft meer bloed in het been achter. De hoge bloeddruk in de benen samen met het feit dat een groot deel van de steun door de oppervlakkige aderen wegvalt, doet de aderen uitzetten en kronkelen. En zo blijft het doorgaan. De aderen zetten uit, de kleppen werken niet goed meer of worden door trombose vernietigd en de bloeddruk in de [illegible]ren stijgt.

Immers, zonder de kleppen kan het bloed niet omhoog, in de richting van het hart, worden gebracht. De stijging van de bloeddruk wordt nogal eens veroorzaakt doordat de verbindingen tussen de oppervlakkige veneuze stelsel met de diepe veneuze stelsel (venae perforrantes) hun werk niet goed meer doen.

Er stroomt dan bloed van het diepe veneuze stelsel naar de oppervlakkige aderen, die daardoor steeds verder beschadigd kunnen worden. Het zal duidelijk zijn, dat vooral verhoging van de bloeddruk in de aderen van de benen spataderen kan veroorzaken. Verhoogde bloeddruk treedt behalve bij bijvoorbeeld niet goed werkende aderkleppen of onvoldoende spierwerking ook op bij trombose van een grote ader in het been of in een ader hoger in het lichaam gelegen. Ook bij zwangere vrouwen komt het wel voor.

Dat laatste is er waarschijnlijk de oorzaak van, dat vrouwen over het algemeen meer last van spata-

deren hebben dan mannen. Zeer zelden worden spataderen veroorzaakt door kwaadaardige gezwellen (tumoren) die de afvoer van aderlijk bloed belemmeren.

Bij het ontstaan van spataderen spelen ook zeker erfelijke factoren een rol. Vooral primaire vorm van spataderen — waarbij in eerste instantie geen trombose of bloedvatafsluiting door wat voor oorzaak ook bestond — heeft erfelijke kenmerken. Vaak hebben de moeder en de grootmoeder van zo'n patient ook spataderen. De door erfelijke factoren veroorzaakte spataderen worden vaak al op vroege leeftijd zichtbaar.

KLACHTEN

De verschijnselen van spataderen aan de benen zijn soms heel duidelijk, maar soms ook heel vaag. In de meeste gevallen zijn spataderen gewoon te zien als sterk uitgerekte gekronkelde aderen aan het been, net onder de huid. Bij hele dikke mensen zijn ze soms alleen te voelen. De voornaamste klachten zijn snelle vermoeidheid, een zwaar loom gevoel in de benen, en pijn.

Vrij vaak is er jeuk aanwezig. Ook vochtophoping (oedemen) en huidverkleuringen komen voor. Pijn is vooral duidelijk als de spataderen ontstoken zijn. We spreken dan van een phlebitis. Spataderen geven vaak aanleiding tot trombose (bloedstolselvorming in de bloedvaten). Anders dan bij trombose in de diepe aderen leidt dit evenwel slechts zelden tot longembolie. Ook stoornissen in de diepe aderen van het been komen voor. Deze kunnen leiden tot spatadervorming van de oppervlakkige aderen, vooral als de kleppen van de venae perforantes niet goed werken. In zo'n geval zijn de pijnklachten veel duidelijker en er ontstaan ook snel vochtophopingen (oedemen). Lang achtereen staan is vaak niet mogelijk.

MILT-ENERGIE

In de natuurgeneeswijze bestaat er een sterke relatie tussen spataderen en de Miltenergie. De milt-energie zorgt voor het bindweefsel en de wand van de aderen. Bij het gebruik van te veel stoffen die de milt-energie aantasten ontstaan er klachten. Het gebruik van SUIKER en MELK wordt ten strengste afgeraden.

Indien er al spataderen zijn opgetreden dan is het mogelijk om met behulp van acupunctuur de tonus van het bindweefsel iets te verhogen. Hierdoor kan voorkomen worden dat de aandoening verder toeneemt. De reeds bestaande spataderen zullen moeilijk met acupunctuur te verwijderen zijn.

Het gebruik van enkele kruiden is ook ten zeerste aan te raden. Aesculaforce is een kombinatiemiddel van A. Vogel dat verkrijgbaar is op ons eiland in de betere apotheken. Vooral bij pijnlijke spataderen en aambeien is dit middel geschikt. Aesculus (de kastanje) is trouwens het middel bij pijnlijke aambeien met verstopping.

Zorg dat u voldoende fruit, groente en zemelen (volkoren of zemelen brood) gebruikt, zodat de stoelgang gemakkelijk en soepel verloopt. Het persen is vaak de grootste oorzaak van aambeien. Hamamelis (de toverhazelaar), is ook een goed middel bij aambeien en spataderen. Bij bloedend tandvlees kunt u dit middel trouwens ook gebruiken.

PREPARATEN

Hamamelis is verkrijgbaar in de potentie D6. Ook zijn er zetpillen, gemaakt van dit middel, verkrijgbaar. Hametum aambei-zetpillen bevatten behalve hamamelis ook nog Aesculus. Voor de oppervlakkige aderen, trombose-been, of ontstoken ader kunt u ook gebruik maken van de Hametum hamamelis zalf. Deze zalf is ook geschikt bij schaaf- en brandwondjes en bij ruwe of schrale huid.

Als laatste wil ik niet nalaten om ook Calendula te noemen. Calendula-zalf is geschikt bij brand- en schaafwondjes (1e graads). Het is het plantaardig desinfecteerende middel bij uitstek, dat ook de wondgenezing bevordert. Het is het 'homeopatisch' jodium. Calendula zalf is goed bij alle wondjes, tepelkloven en om huidinfecties te voorkomen. Ontsierende littekens kunnen door langdurige massage met Calendula zalf soms geheel verdwijnen.

Wat een opluchting nu u weet dat er homeopathie bestaat. Voor informatie over homeopatische middelen of over acupunctuur kunt u mij altijd bellen. Nogmaals, u moet wel bereid zijn om die lekkere taartjes, gebak, snoepgoed, ijs, milkshakes enz. te laten staan.

Groningen snel volwassen

= door Jules Welling =

TOT EN MET 1987 werd rond de jaarwisseling altijd het Europees jeugdkampioenschap in Groningen gehouden. Toen trok de sponsor zich terug. Een andere sponsor adopteerde het evenement, maar verhuisde het met onmiddellijke ingang naar Arnhem. Groningen bleef met lege handen achter, althans zo leek het. Maar het ligt niet in de stijl van organisator Johan Zwanepol om werkloos toe te zien en dus werd er een nieuw toernooi uit de grond gestampt. Nu, na drie afleveringen, kan gesteld worden, dat Groningen een volwassen evenement rijker is, dat aanzienlijk interessanter is dan het Europees jeugdkampioenschap ooit geweest is.

Schaken

De formule is even eenvoudig als krachtig: een sterke topgroep en een groot open toernooi met promotieplaatsen en mogelijkheden om GM- en IM-normen te scoren. Dit keer viel het hoofdtoernooi in FIDE-categorie XIII — er zijn 16 categorieën — en telde het open toernooi onder de deelnemers 15 grootmeesters en maar liefst 40 meesters, waarmee het zich schaarde onder de sterkste open toernooien van Europa. Een vloedgolf van Oost-Europeanen wist de weg naar Groningen te vinden op jacht naar de harde guldens. Met name de Russen waren sterk vertegenwoordigd met een man of dertig en dat terwijl de reiskosten niet vergoed werden.

Aanvankelijk zou ook het Amerikaanse wonderking Gata Kamsky van de partij zijn, maar na zijn overwinning in het Interpolistoernooi in Tilburg (samen met Ivanchuk) wilde Kamsky zijn startgeld verdrievoudigd zien en dat was zelfs Johan Zwanepol te gortig, temeer daar het contract vóór Interpolis getekend was. Favoriet voor de eindzege in de topgroep was nu de 24-jarige Alexander Khalifman, die in 1986 in Groningen Europees jeugdkampioen werd en het vorige open toernooi won. Met een rating van 2615 hoort hij al tot de wereldtop. In de derde ronde tekende hij hardhandig af met Ian Rogers, een Australische grootmeester, die de helft van het jaar in Sydney en de helft van het jaar in Amsterdam woont. Rogers won de voorgaande twee toernooien in Groningen. Khalifman maakte korte metten:

Wit Khalifman, zwart Rogers: 1. d4, Pf6 2. Pf3, g6 3. c4, Lg7 4. Pc3, 0-0 5. e4, cb 6. Ld3, d5 7. e5, Pfd7 8. cxd5, cxd5 9. L4, Pb6 10. Pg5, L5 11. eb, f5 12. Pez, De8 13. Tl3, Pc6 14. Lb5, Tf6 15. Pf4, ab 16. Lxc6 17. Tc3, Dd6 18. Dez, Pay 19, Tg3, b5 20. Kf1, Dc6 21. Pxg6, Txg6, 22. Dxl5, f4 23. Dh7+ en zwart gaf op (1-0).

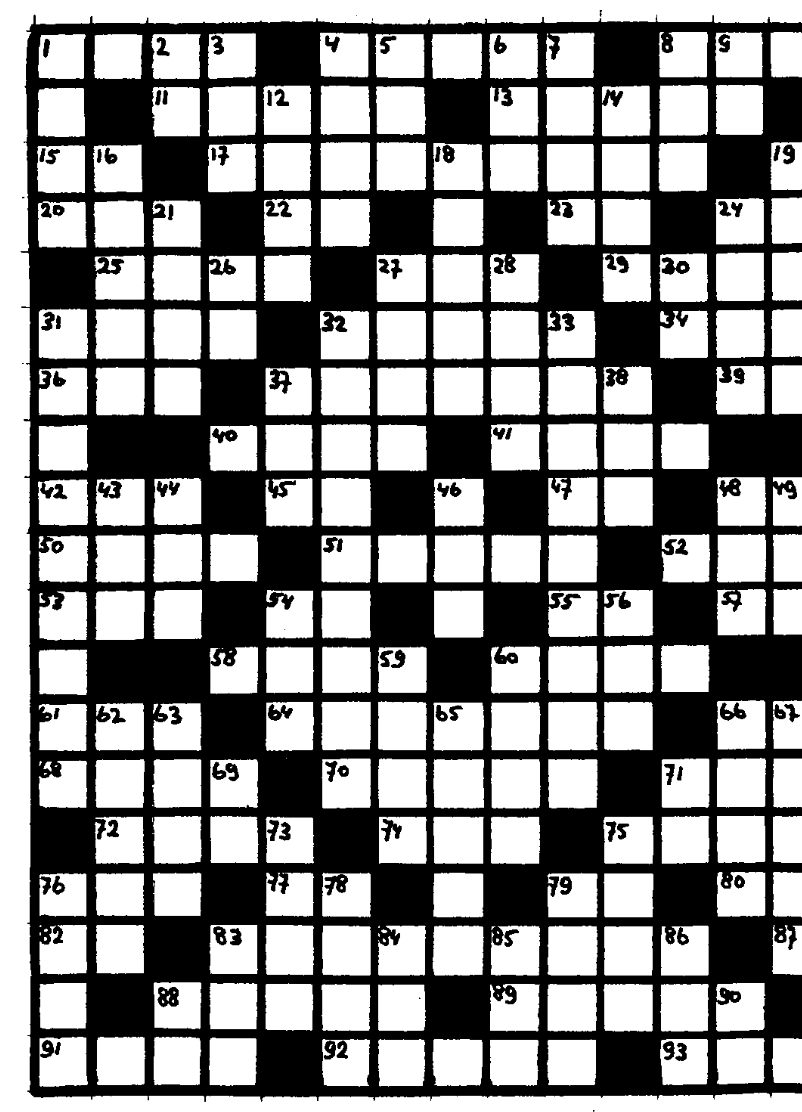
Twee ronden later ging Khalifman zelf onderuit tegen de 19-jarige Engelse grootmeester Michael Adams (2590), die daarmee de leiding overnam, maar ook hij bleef niet ongeslagen. Op zijn beurt verloor hij van de waar de Verenigde Staten uitgeweken ex-Sovjet-kampioen Boris Gulko (2600) en die moest weer een punt inleveren bij de Nederlander Jeroepn Piket (1495) Dat ging zo (Piket) met wit: 1. d4, Pf6 2. c4, g6 3. Pc3, d5 4. Pf3, Lg7 5. Db3, dxc4 6. Dxc4, 0-0 7. e4, Pa6 8. Le2, c5 9. d5, eb 10. 0-0, exd5, Te8 12. Td1, Lf5 18. Lxb5, Pcb, Dxd7 24. Pe5, Db7 25. Pxc6, Te8 26. Db5, Dd7 27. La3, De6 28. h3, a6 29. Db7, lf8 30. Lxf8, kxf8 31. Ta3, Tcb 32. Tc3, pd4. Pd4, Pxc3 34. Pxeb7 en zwart gad op(1-0).

Zo maakten de koplopers elkaar af, hetgeen Rogers de kans gaf terug te komen. Ook Piket, die met 1/2 uit 4 gestart was, kam met een fraie slotserie van 3 1/2 uit 4 naar voren. Niemand haalde ongeschonden de eindstreep. Uiteindelijk werdde overwinning door vier man gedeeld: 1/4 GM Khalifman (Sov, 2615, GM Piket (Ned. 2495), GM Rogers (Aus, 2535) en GM Adams (Eng, 2590), allen met 5 1/2 uit 9. Zij werden gevolgd door 5/6 GM Wahls (Duitsland 2525) en GM Sjirov (Sov, 2580) 4 1/2, 7 GM Gulho (VS, 2600) 4. 8/9 IM Brenninkmeyer (Ned. 2510 GM Arnason (IJsl. 2540) 3 1/2 en 10. GM Fedorowicz (VS, 2565).

INCIDENT

Het open toernooi kende een levensgroot incident. De Sovjet-grootmeester Ilya Smirin (2555) werd tijdens zijn partij tegen de Duitse meester Thomas Luther (2385) betrapt op spieken. Voor iedereen zichtbaar controleerde hij een naslagwerk in een boekenstalletjs buiten de toernooizaal om een variant van het Siciliaans maar ook buitengewoon knullig, omdat hij geen enkele poging deed om zijn vergrijp te camoufleren. De wedstrijdleider volstond met een officiële waarschuwing.

Kruiswoordpuzze

HORIZONTAAL: 1. Vogel; 4. Dik; 8. Muziekinst[illegible]ment; 11. Soort siersteen; 13. Vestingwerk; 15. Kl[illegible] kind; 17. Sportbenodigdheid; 19. Kledingstuk v[illegible] kloosterlingen; 20. Niet doorschijnend; 22. Afkort[illegible] militair beroep; 23. Uitroep; 24. Ziekte; 25. Pun[illegible] voorwerp; 27. Plukje; 29. Opnieuw; 31. Maal; 32. [illegible] een Europees land; 34. Teken; 36. Soort vaas; [illegible] Trouweloze handeling; 39. Hert; 40. Steenmassa; [illegible] Kledingstuk; 42. Hevig; 45. Lidwoord; 47. Voltooid; [illegible] Soort; 50. Wisselborgtocht; 51. Oude taal; 52. [illegible] woord; 53. Mannelijk dier; 54. De dato; 55. Gr[illegible] Brittannië; 57. Vogel; 58. Erepoort; 60. Flets; [illegible] Boveneinde van een zeil; 64. Geestelijk; 66. Vo[illegible] zetsel; 68. Menigte; 70. Heilig boek; 71. Mas[illegible] vergruizelde steen; 72. Kleur; 74. Boom; 75. Orga[illegible] 76. Waterblaasje; 77. Vizierlijn van een verrekijker; [illegible] Wiskundig getal; 80. Moment; 82. Laatsleden; [illegible] Sport; 87. Tegenwoordig; 88. Tamelijk; 89. Soort h[illegible] 91. Afgesleten; 92. Vervoermiddel; 93. Einde.

VERTIKAAL: 1. Vat; 2. In casu; 3. Modegek; [illegible] Mannetjesdier; 5. Telwoord; 6. Meisjesnaam; [illegible] Muziekinstrument; 8. Onderwereld; 9. Deel van [illegible] bijbel; 10. Vrucht; 12. Zuivelprodukt; 14. Smal; [illegible] Zeerover; 18. Kostbare stof; 19. Huidopening; 2[illegible] Telwoord; 24. Roofdier; 26. Bijwoord; 27. Jon[illegible] kabeljauw; 28. Metselspecie; 30. Boom; 31. Roofvo[illegible] 32. Fijn weefsel; 33. Klipzwaluw die de eetba[illegible] vogelnestjes maakt; 35. Dikhuidig dier; 37. Oude la[illegible] 38. Niet helder; 43. Bijbelse figuur; 44. Jong dier; 46[illegible] Kunstprodukt; 48. Zeedier; 49. Tennisterm; 54. Ke[illegible] 56. Speelgoed; 59. Zoogdier; 60. Dikwijls; 62. Muzie[illegible] instrument; 63. Fris; 65. Stad in Duitsland; 66. Lees[illegible] teken; 67. Vertrouwd; 69. Persoonlijk voornaamwoord[illegible] 71. Rivier in Italië; 73. Gemeen; 75. Kleur; 76. Groe[illegible] huizen; 78. Groep leidinggevende personen; 79. De[illegible] van het lichaam; 81. Animo; 83. Lichaamsbedekking[illegible] 84. Bijbelse figuur; 85. Hoofddeksel; 86. Gewicht; 8[illegible] Voorzetsel; 90. Inhoudsmaat.

Uit het grote aantal inzendingen van dez Amigo[illegible] kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

M.A. Henriquez
Jan Sofat #223
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur) Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmi[illegible]dag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden:

KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 [illegible] Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linke[illegible]

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Loom; 5. Sluis; 10. Gaza; 11. Arn[illegible] 15. Aarde; 16. Eter; 17. Mede; 18. Lakei; 19. Zode; 2[illegible] Ale; 21. Pot; 22. Engelen; 24. Rein; 26. Weert; 2[illegible] Rekel; 29. Van; 30. Eerst; 34. Alom; 35. Ala; 36. Final[illegible] 37. Bom; 38. Laarzen; 40. Tel; 41. Ageren; 43. Del; 4[illegible] Mede; 45. Tenen; 46. Wee; 47. Palen; 48. Keren; 5[illegible] Bons; 51. Tekenen; 54. Gas; 55. Lea; 58. Oran; 5[illegible] Uniek; 61. Darm; 62. Gide; 63. Zenne; 64. Unie; 6[illegible] Asen; 66. Enkel; 67. Ogen.

VERTIKAAL: 1. Lama; 2. Orel; 3. Onderkomen; 4[illegible] Moe; 5. Salon; 6. Laat; 7. Urk; 8. Ideeën; 9. Seine; 10[illegible] Gezeten; 11. Atol; 12. Zede; 13. Aren; 21. Pil; 23[illegible] Grein; 25. Een; 26. Waarden; 27. Rabat; 28. Eloge; 29[illegible] Vla; 31. Ratelslang; 32. Slede; 33. Telen; 35. Aan; 36[illegible] Fel; 38. Lenen; 39. Zee; 42. Rekenen; 44. Man; 46[illegible] Wennen; 47. Pos; 49. Reuze; 50. Bakel; 51. Toga; 52[illegible] Eris; 53. Kade; 54. Erie; 57. Amen; 60. Ink; 61. Duo.